

KYLKIRJASTA

KADETTIKUNTA RY:N JÄRJESTÖLEHTI

N:o 1/1985

JALOSTAJA

**Kahta
en vaihda...**

**Vaikka tie päättyy,
Lada Niva
jatkaa.**

Maahantuojat
Oy Konela Ab puh 90-6925171
Heikkilantie 3 00210 Helsinki 21
Valtakunnallinen myynti- ja huoltoverkosto

KEMIITI -käyttöpaikalla valmistuva nestemäinen räjähdysaine

Kemiitti on suurehkoihin louhintakohteisiin soveltuva, valmistukseltaan ja käytöltään turvallinen louhintäräjähdysaine. Lopullisesti se muodostuu räjähdysaineeksi vasta poranreiässä. Jatkuvatoiminen sekoittaa/pumpata-menetelmä mahdollistaa räjähdysaineseoksen muunneltavuuden räjäytyskohteen vaatimalla tavalla.

KEMIRA OY
VIHTAVUOREN TEHTAAT

Päivässä pystyyn...

Saumattomista suurelementeistä koti nousee nopeasti.

Anna meidän pystyttää talosi, niin työ tulee varmasti oikein.

Saat 10 v. takuun myös asennukselle. Näin pääset itse jo seuraavana päivänä katon alle jatkamaan hommia.

...illalla oma ovi lukkoon.

Tässä lisää Ensokoti-etuja:

- "Räätälöimme" talon tilauksesi mukaan.
- Hyvät Ensolaina-mahdollisuudet.
- Ensimmäiset maksut vasta n. 10 viikkoa ennen toimitusta.
- Suomen suurimman talonvalmistajan tuoma turvallisuus.

Tilaa uusi Ensokoti-esitys heti!
Taloryhmä:
40900 Säynätsalo, (941) 741 322
Kanavaranta 1, 00160 Hki, (90) 16291
ENSO-GUTZEIT OY

Raunioilla ei riidellä

Suurten ja keskusurten yritysten vakuutusyhtiö
TEOLLISUUSVAKUUTUS
Vattuniemenkuja 8, PL 12, 00211 Helsinki 21, puh. 90-59 611

KOVAN KÄYTÖN VILLAPAITA

100 % villaa

Kangasvahvikkeet olka- ja kyynärpäissä

- harmaa maavoimille
- sininen ilmavoimille
- t-sininen merivoimille
- lisäksi vihreänä

Koot 44-58

Hinta

165:-

Tilaan postiennakolla.
Yli 500,- tilaukset postivapaasti
___ kpl villapaitoja koko ___ väri ___

Nimi _____

Osoite _____

VALTION PUKUTEHDAS

Aulangontie 1 • PL 8 • 13101 Hämeenlinna 10 • Puh. 917-28121

KYLKIRAUTA

N:o 1/1985

SISÄLTÖ

Katsaus tapahtuneeseen	3
Sisäasiainministeriön kansliapäällikkö Juhani Perttusen mielestä kriisitilanteesta on myöhäistä aloittaa nolatilanteesta	4
Budjettipäällikkö Juhani Korpela on sitä mieltä, että maanpuolustusmenot saivat tavanomaista paremman käsittelyn tämän vuoden budjetista päätettäessä	8
Miten budjetti valmistellaan puolustusvoimissa	12
Puolustusneuvosto on monelle tuntematon elin	14
Miten viiskasista liituraitaan vaihtaminen onnistuu	16
Pohjanmaa ylitti viimekesäisellä purjehduksellaan päiväntasaajan ..	20
Väestönsuojelulaki on uusiutumassa	23
Mitä johtajan on otettava huomioon	24
Meklari pohtii mitä tapahtuisi, jos ylipäällikkö olisi aseistakieltäytyjä	25
Pääskylahden pamaus v. 1926	26
Eräs episodi kadettikoulutuksessa Suomessa	29
Niinisalon varuskunta saavuttaa miehen iän	30
Augustin Ehrensvärdin unohtunut puhe nuorison kasvattamisesta ..	32
Poimintoja vuosien takaa	39
Kirjat	40
Kurssikuulumisia	42
Tervehdyskäynti Kaunialassa	43
Kadettikunta	44
Itse asiasta	46
In memoriam	48

Kansikuva: Kaamos. SA-KUVA

HOTELLI

kantakievari

SODANKYLÄ ☎ 9693-11926 telex 37269

- 53 korkeatasoista 2 hengen huonetta
- 400 ravintolapaikkaa
- Ainutlaatuinen Suomessa KULTAMIESKROUVI 110 paikkaa
- Erikokoisia kabinetteja
- 3 loistoluokan saunaa
- Uima-allas
- TANSSIRAVINTOLA 350 paikkaa
- Cocktail baari
- Pingis peli
- Lasten leikkihuone
- Ampumarata
- Maailman pohjoisin ruletti

— Erittäin sopiva kokouspaikka —

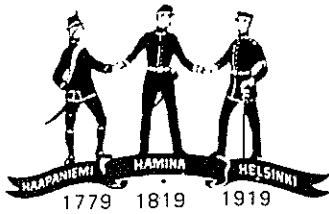
HOTELLI
UKKOHERRA

757 Ukkoherra
93999 Kuusamo
☎ 989-81121

KUUSAMOSSA

Viihtyisä hirsirakenteinen ravintola 120 paikkaa A-oikeuksin. Suosittu ruokailu- ja tanssi-paikka. Rukan talviurheilukeskuksen välittömässä läheisyydessä viitostien varrella. Lähin hiihtohissi 600 m. Kahdeksan 2-3 hengen huonetta, 2 kabinettiä, rantasauna, puoli- ja täysihoitoa. Tanssia joka ilta. Kohtuulliset hinnat. KONTAINEN RANTAAN matkaa noin 5 km.

Tervetuloa!

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 144

N:o 1/1985

Päätoimittaja: Evi Martti Sinerma
Tammahaantie 2 E 43
02720 Espoo 72
puh. 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen,
puh. 90-625801

Toimituksen osoite:
Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:
Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

Toimitusneuvosto
Niilo Palmén pj.
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Martti Sinerma

Ilmoitushankinta
Ilmoitus - Böök
Liusketie 3 A
00710 Helsinki
puh. (90) 373 634

Taloudenhoito
Marjukka Lehtinen, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Marjukka Lehtinen, Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15, puh. Hki 665 739

Tilaushinta 20 mk/v
Irttonumerot 5 mk

ISSN 0454-7357

Loimaan Kirjapaino - Loimaa 1985

Katsaus tapahtuneisiin

Kadettikunta ry:n sääntöjen mukaisesti olen pakollisessa erovuorossa tämän vuoden vuosikokouksessa. Tällä perusteella sallittakoon minun tehdä lyhyt ja pääpiirteinen silmäys viimeisten vuosien tapahtumiin Kadettikunnassa.

Uusia virikkeitä on etsitty kaikkina aikoina ja joka vuosi. Tuskin aivan erityistä on löydetty viime vuosinakaan, mutta myönteiset palautteet ovat osoittaneet, että jäsenistölle eri puolilla maata järjestetyt maanpuolustus- ja tiedotusseminaarit ovat olleet onnistuneita ja innostaneet ainakin kadetti-
piirien edustajina seminaareihin osallistuneita jäseniämme.

Kadettiupseerimatrikkeli on ollut työn alla jo muutaman vuoden ajan ja sen valmistuminen on odotettavissa aikataulun mukaisesti tämän vuoden lopussa. Tämä matrikkeli, kuten matrikkelit yleensä, palvelee lähes yksinomaan jäsenistöämme. Puuttuahan edellisestä matrikkelista 15 vuoden aikana valmistuneiden kadettiupseereiden henkilötiedot ja näin ollen veljespiirin nuorempaan osaan tutustuminen on laajemmassa määrin ollut verran hankalaa. Toivonkin, että Kadettikunnan matrikkelitoimikunnan ja eversti Arvo Laurin työstämissä matrikkelihankkeessa jokainen jäsen olisi omalla osuudellaan kiinteästi mukana. Hanke on taloudellisesti suuri ja vaatii meidän jokaisen täyden tuen.

Kadettikunnalla on kahden viimeisen vuoden aikana ollut ainutlaatuinen mahdollisuus levittää maanpuolustustietoa julkaisujenkin muodossa. Kaksi kirjasta nimeltään "Väitteitä ja vastaväitteitä" sekä "Puolustamme Suomea", sisältäen sekä siviili- että sotilasasiantuntijoiden kirjoituksia, ovat saaneet myönteisen vastaanoton. Kirjaset ovat täyttäneet erinomaisesti niille asetetun päämäärän. Tästä lankeaa kiitos suurelta osalta everstiluutnantti Matti Närhille ja hänen innokkaille apulaisilleen maanpuolustusjaostossamme.

Jättäessäni Kadettikunnan puheenjohtajan tehtävät ennen seuraavan Kylkiraudan ilmestymistä haluan esittää lämpimät kiitokseni kaikille Kadettikunnan ystäville, jotka ovat monin eri tavoin tukenet järjestömme toimintaa puheenjohtajakauteni aikana. Lisäksi haluan esittää kiitokseni jokaiselle kadettiveljelle ja erityisesti yhdistyksen hallituksen innokkaille jäsenille. Ilman teidän ja tehtäviinsä erinomaisesti paneutuneen pitkäaikaisen toiminnanjohtajamme komentaja Reino Wariksen panosta ei toimikauteni olisi muodostunut minulle näin antoisaksi ja miellyttäväksi.

Matti Vanonen

Kansliapäällikkö Juhani Perttunen:

”Kriisitilanteessa on myöhäistä aloittaa nollatilanteesta”

Haastattelu: Martti Sinerma

Sisäasiainministeriön kansliapäällikkö, oikeustieteen lisensiaatti Juhani Perttunen, 46, näkee ministeriönsä toimialan jakautuvan selvästi kolmeen toisistaan erottuvaan lohkoon. Ensimmäisenä on yleinen hallinto, johon kuuluvat mm. lääninhallinto sekä paikallishallinto ja väestökirjanpito. Toisena on yleinen järjestys ja turvallisuus, joka on oikeastaan aika laaja kokonaisuus riippuen hieman siitä, mitä käsitteellä tarkoitetaan. Joka tapauksessa kolme minis-

triön osastoa käsittelee näitä asioita: rajavartio-osasto (= Rajavartiolaitoksen esikunta), poliisiosasto ja pelastusosasto. Kolmas lohko on aluepolitiikka, joka on uusi tulokas sisäasiainministeriössä. Aluepoliittinen osasto hoitaa aluepolitiikkaa ja siihen liittyvää yhteiskuntapolittista suunnittelu-, selvitys- ja tutkimustoimintaa. Osasto siirrettiin viime vuoden maaliskuussa valtioneuvoston kansliasta.

Kuinka paljon ministeriön tai kansliapäällikön työn määrästä on maanpuolustuksellista toimintaa, on kansliapäällikkö Perttusen mielestä vaikea mitata.

– Ministeriön toimikenttä on melko laaja. Toisaalta varsinaisten maanpuolustuksellisten asioiden osuus ei ole mitenkään oleellinen tai keskeinen, joten eihän niiden määrä kansliapäällikön normaalissa toimenkuvassa ole kovin suuri. Eräät maanpuolustukseen kytkeytyvät asiat ovat siinä määrin erityiskysymyksiä, että asianomaiset osastot käsittelevät niitä ensisijaisesti. Ei niistä monikaan välttämättä kansliapäällikölle asti tule.

– Rajavartiolaitoksen asioita joudun käsittelemään mm. silloin kun ne liittyvät ministeriön yleiseen hallintoon, ennen kaikkea talousasioita. Muiden osastojen kanssa vastaavia kysymyksiä on ehkä hieman enemmän. – Olen ollut tässä tehtävässä vasta vuoden verran, joten esimerkiksi mitään selviä painopisteitä näissä asioissa en ole vielä pystynyt havaitsemaan. Tietysti työn määrä riippuu myös siitä tulkinasta, mitä kaikkea katsotaan maanpuolustukseen liittyvän.

Johto riittävän keskitetty

Kriisiaikana luonnollisesti sisäasiainministeriön toiminnan painopiste muuttuu. Perttunen vakuuttaa, että se toki ymmärretään. Sotatila heijastuu ilman muuta eräiden osastojen toimintaan. Rajavartiolaitoshan voidaan määrätä asetuksella osittain tai kokonaan puolustusvoimiin kuuluvaksi. Pelastusosaston toiminnassa väestönsuojelu tulee entistä keskeisemmäksi. Samoin poliisin kohdalla yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpito nousee päällimmäiseksi. Siten koko ministeriön toiminta pyritään suhteuttamaan kriisiajan toimintatarpeisiin.

Turvallisuuspolitiikkamme jakautuu moneen eri osaan, joiden koordinointi ja johtaminen saattavat tuottaa vaikeuksia. Miten on asia sisäasiainministeriön kannalta?

– Maanpuolustuksellisesta johtamistoinnasta puhuttaessa on todettava, että sisäasiainministeri kuuluu puolustusneuvostoon, joten hän on mukana sen päätöksissä. Ministeriöllä on puolestaan hallinnonalaansa koskevien valmiussuunnitelmien

koordinoijana oma tehtävänsä. Ministeriöhän on vastuussa siitä, että sen alaiset viranomaiset pystyvät hoitamaan tehtävänsä myös kriisitilanteessa. Tämä organisaatiohan ulottuu aina läänin- ja kuntatasolle saakka. Olemme mukana myös erilaisissa neuvottelukunnissa ja työryhmissä, joten ”sormemme on ajan valtimolla”.

– Sen tuntemuksen perusteella, joka minulla on maanpuolustuksen kokonaisuudesta, arvelen, että normaalioloissa maanpuolustuksen johto on riittävän hyvin keskitetty. Ylimmän johdon osaltahan siinä ei ole mitään epäselvyyksiä. Muuten asiat ovat juuri sillä tavalla kytkeytyneet eri hallinnonhaaroihin, joissa niitä hoidetaan, että johtaminen lienee tarkoituksenmukaista järjestää juuri näin. Lisäksi on huomattava, että myös yhteydenpitoja ja koordinoitajia on puolustusneuvostosta alkaen monille alemmille tasoille asti. Eri alojen kesken on siis riittävästi kanssakäymistä, niin että asiat käytännössä pyörivät. Kriisiaika on sitten erikseen, mutta silloin onkin olemassa myös muita mahdollisuuksia.

Yhteistoiminta sotilassektorin kanssa

Yhteistoimintaa sotilaalliseen maanpuolustukseen puolustusministeriön ja pääesikunnan kanssa kansliapäällikkö Perttunen pitää hyvin järjestettynä ja toimivana. Säännöllistä kanssakäymistä pääesikunnan kanssa yhteispalaverien muodossa on ainakin kerran vuodessa. Tarvittaessa niitä on useamminkin.

– Näissä tilaisuuksissa vaihdetaan ajatuksia asioista, joihin molemmat osapuolet tuntevat mielenkiintoa ja informoidaan toisiamme kummankin työsaralta. Tämän lisäksi on mm. pelastusosastolla pääesikunnan kanssa yhteinen työryhmä, jossa käsitellään pelastuspalvelua ja suojeleasioita. Tietenkin ministeriössä on myös pääesikunnan yhteysupseeri, joka pitää huolen yhteyksien toimimisesta.

– Vastikään vuoden vaihteessa meillä oli puolustusministeriön kanssa aika tiivistäkin yhteydenpitoa, joka koski siviilipalvelun lainsäädännön uudistamista. Siinähan sisäasiainministeriölle on kaavailtu tietty osuus sekä koulutuksen että palveluk-

sen järjestämisessä. Asian ratkaisun tulisi tällöin olla sekä kokonaisuuden että ministeriöme kannalta tarkoituksenmukainen. Kun meille on kaavailtu noin parin-kolmensadan miehen koulutusvastuu, niin siihen eivät vomavaramme nykyisellään riitä. Puuttuu sekä kouluttajia että tarkoitukseen sopivia tiloja. Vanhoja kasarmeja on ehkä mahdollisuus saada puolustusvoimilta, mutta kouluttaja- ja materiaaliressurit jäävät silti vajavaisiksi. Tässä on tietysti etupäässä kysymys rahasta, sillä ilman lisärahoitusta emme missään tapauksessa selviä.

Väestönsuojelun valmius kohtuullinen

Sisäasiainministeriön maanpuolustussektorista väestönsuojelua kansliapäällikkö Perttunen pitää valtakunnallisen tason johtamistoiminnan osalta kohtalaiseksi valmiudeltaan. Tosin hän lisää varovaisesti, että käsitys on muotoutunut yhden seuratun harjoituksen sekä vajaan vuoden mittaisen tutustumisen perusteella.

– Ministeriön johtokeskushan siinä on keskeisimmässä asemassa. Mitään käytännön testausta meillä ei ole koko valtakunnan puitteissa, mutta läänintason harjoituksissa se on ollut usein mukana, tosin enemmän tai vähemmän karsittuna. Viimeksi tämä tapahtui viime syksynä Kymenlaaksossa, jolloin sain sen

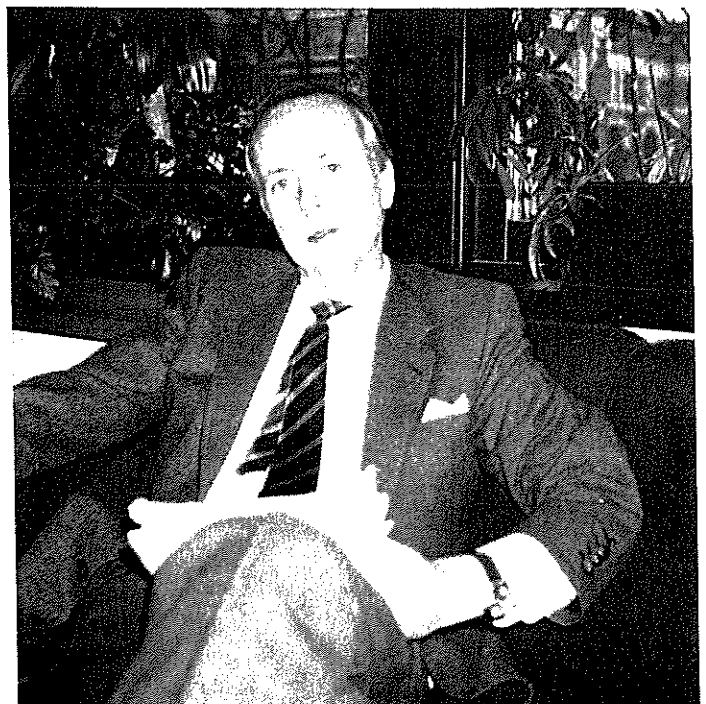
toiminnasta aivan kohtuullisen kuvan.

– Mitä sitten tulee läänitasoon, niin mielestäni on hyvä, että johtokeskuksia on siellä jo olemassa. Suurin osahan niistä on jo täysin toimintakunnossa. Meillä on tähän tarkoitukseen tarvittavat toimitilat, henkilövaraukset on tehty ja koulutustakin annetaan. Ongelma on tietysti siinä, että kyseisiä harjoituksia ei ole kovin tiheästi. Minulla on kuitenkin sellainen käsitys, että ne sujuvat joustavasti ja niissä mukana ollut henkilöstö on innostunut ja paneutuu tehtäviinsä perusteellisesti. Kokonaisuutena kai voisi sanoa, että ei tämä nyt niin ”hullussa jamaassa” ole.

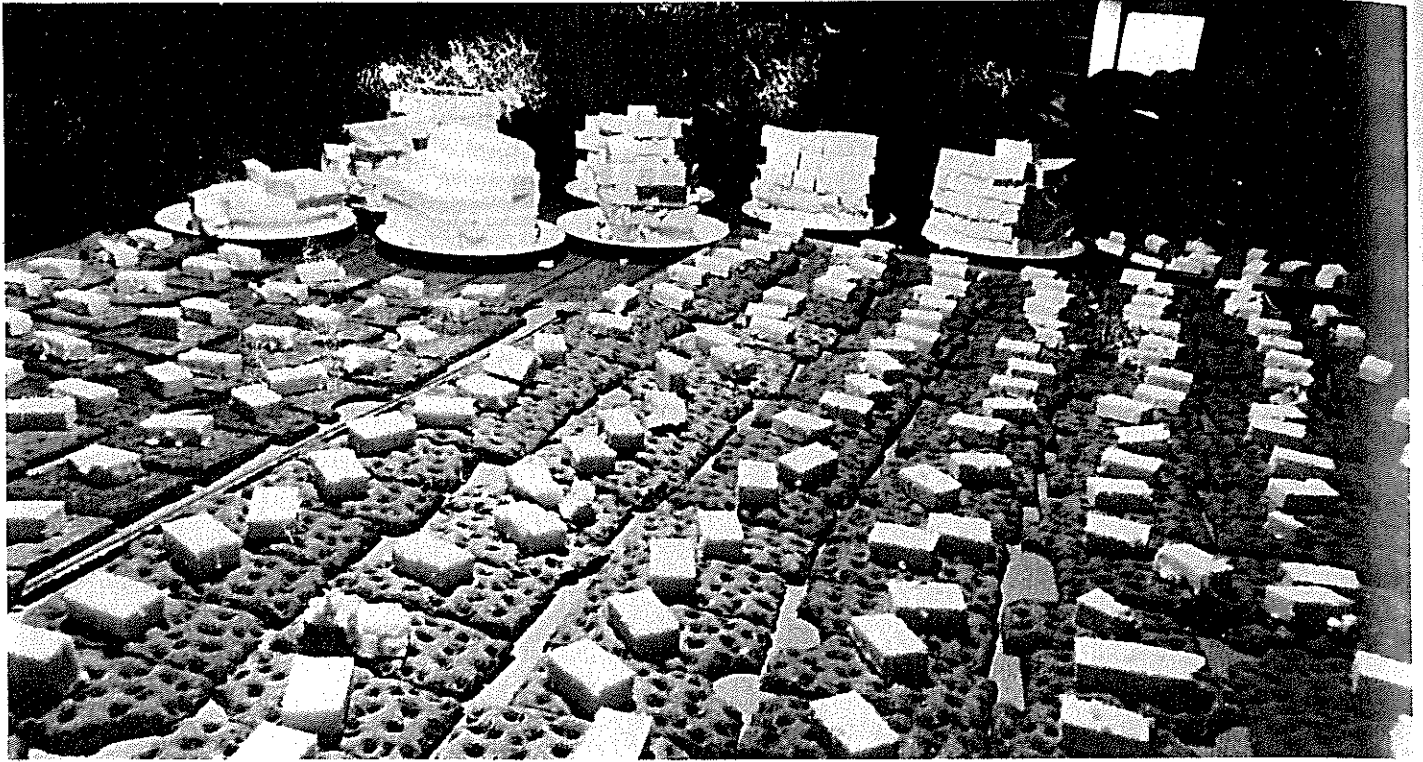
Poliisin kohdalla Perttunen toteaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidon painottuvan kriisiaikana muiden tehtävien kustannuksella. Poliisimiesreserviä niin muodoin on liikkuvan poliisin puolella. Sitä voidaan käyttää juuri tässä tehtävässä, mutta käytännössähän se ei lisää poliisin miesvahvuutta.

– Siinä pikemminkin eräät toiminnot painottuvat joidenkin toisten kustannuksella. Toisaalta poliisien määrä voidaan myös lisätä kriisiaikana. Riittävydestä puheen ollen mieleen tulee samalla poliisin autokanta, joka on jo nytkin niukka. Tätä voidaan ehkä korjata mm. siten, että lisätään oman auton käyttöä.

Väliportaan ja paikallishallin-

Naisille soveltuvia tehtäviä on maanpuolustuksessa hyvin paljon.

Väestösuojelun sosiaaliset tehtävät soveltuvat naisille, kuten näiden voileipätarvikkeiden järjestely viime sotien ajalta osoittaa.

non valmistautumisessa kriisijän toimintaan sisäasiainministeriön keskeisenä tehtävänä on hoitaa järjestelyt siten, että sen alainen hallinto toimii mahdollisimman tehokkaasti.

– Sitä varten meillä on ohjeet palo- ja pelastustoimintaa, väestönsuojelua ja poliisitointia varten. Lisäksi on valmiussuunniteluohjeet, jotka ovat juuri vuoden vaihteessa valmistuneet ja toimitettu lääninhallituksille. Sieltä ne normaalin kulun mukaisesti etenevät kunnille. Voitaisiin lyhyesti sanoa, että johonkin käyttökelpoiseen asteen järjestelmä on tänä päivänä kyetty rakentamaan. Koko ajan tietysti pyritään asioita hoitamaan siten, että hyvä valmius olisi jo normaaliaikana olemassa.

Naiset heille soveltuviin tehtäviin

Naisten osuus on Perttusen mielestä väestönsuojelun sektorilla merkittävä. Runsaasti miehiä vapautuu sotilaallisen maanpuolustuksen tehtäviin. Lukumääräisesti se vastaa useita kymmeniä jalkaväkipataljoonia.

– Erityisesti lääninharjoitusten aikana huomaa, että naisille soveltuvia tehtäviä on aika pal-

jon, kuten erilaiset ensiapu, sosiaali- ja viestitystehtävät. Tietysti naisten osallistumisesta maanpuolustukseen on olemassa monenlaisia mielipiteitä. Tilannetta on kuitenkin arvioitava kokonaisuutena, niin että asiat tulevat tarkoituksenmukaisesti hoidettua. En osaa sanoa pitäisikö naisten osuuden olla nykyistä suuremman vai pienemmän, koska minulla ei ole kokonaiskentän tarkempaa tuntemusta. Lähtökohdaksi pitäisin kuitenkin sitä, että katsotaan, mitkä tehtävät luontevasti soveltuvat kenekin hoidettaviksi.

Valtionhallinnon tiedotustoiminta on saanut viime aikoina melkoisia moitteita. Väestönsuojelun tiedottaminen on yksittäisen kansalaisen osalta yksi merkittävimmistä tämän sektorin toiminnoista. Kansliapäällikkö Perttunen katsoo, että siinä valistamisella on tällä hetkellä tärkein merkitys. Sitä puolta hän pitääkin ainakin kohtuullisesti hoidettuna. Onhan ministeriöllä tähän liittyvää julkaisutoimintaakin, mm. laajan levikin saanut kirjanen ”Suojele itseäsi ja muita”. Jos tiedottamista halutaan vielä parantaa – mihin toki on mahdollisuuksia – tarvitaan siihen Perttusen mukaan enemmän voimavaroja, mikä

tarkoittaa sekä henkilöstöä että rahaa.

– Mitä sitten kriisiaikaan tulee, niin ennustaminen on hyvin vaikeaa. Silloinhan tiedotusvastuu on muutenkin hieman toisenlainen valtioneuvoston kansliasta astuessa kuvaan. Organisaatiohan on rakennettu aivan alas asti, joten siinä mielessä tiedottaminen on kaikilla tasoilla mukana. Sen testaaminen muissa kuin tosioloissa on melko vaikeaa, jopa suorastaan mahdollonta, ainakin siinä mielessä, että meillä olisi varmuus sen toimisesta.

Koulutusta tarvitaan lisää

Perttusen mielestä rahasta ei juuri kannata keskustella haastattelun yhteydessä. Hän ei halua ottaa käyttöön kaikkia mahdollisia kanavia valitellakseen hallinnonalansa pieniä määrärahoja. Hän myöntää, että on kaikenlaisia pulmia, joista monet olisivat rahalla korjattavissa. Rahalla myös olisi hankittavissa lisävoimavaroja, jotta pyörät varmasti kaikissa oloissa pyörisivät.

– Voimavarojen lisääminen jossain määrin olisi tarpeellista, ennen kaikkea koulutusta tarvittaisiin lisää ja tällä alueella eri-

tyisesti olisi saatava käytännön harjoituksia nykyistä enemmän. Tämä puolestaan lisäisi kriisijän henkilöstön määrää.

– Jos vielä tuodaan esille maanpuolustussektorin kehittämismahdollisuuksia, niin väestönsuojelulain uudistaminen – josta on komiteamietintö jo olemassa – parantaisi varmasti väestönsuojelullista valmiutta erityisesti haja-asutusalueiden osalta. Ja koko rakennelman kiinteyttämiseksi olisi ilmeisesti tarpeen saada aikaan valmiuslain säädäntö, joka loisi selkeät yleispuitteet ja jonka sisällä kukin toimiala hoitaisi omia vastuualueitaan ehkä nykyistä tehokkaammin ja tarkoituksenmukaisemmin.

– Sisäasiainministeriöllä on maanpuolustuksen lohkolle määrätty toimikenttä hoidettavanaan. Me pyrimme hoitamaan sen mahdollisimman hyvin. Valmiutta pyritään pitämään ajan tasalla ja kehittämään myös resurssiemme sallimissa puitteissa. Ajatuksena ei suinkaan ole, että kun kriisiä ei ole, niin koko juttu voidaan nyt unohtaa. Näinhän ei saa olla. Jos jotain tapahtuu, niin silloin on jo liian myöhäistä aloittaa nollatilanteesta.

RAKENNUSINSINÖÖRITOIMISTO
KONTIO JA ANTILA

Teiskontie 24 F
33540 Tampere 54
Puh. 931-611 820

— **KARAHALLI**
KARAKALLION OSTOKESKUS

02620 Espoo 62
Puh. 90-590465

INSINÖÖRITOIMISTO
TAUNO NISSINEN OY

00440 HELSINKI 44
SENTNERIKUJA 3
PUHELIN 90-5625255

70460 KUOPIO 46
SAARIJÄRVENTIE 14
PUHELIN 971-126 311

— **HALLI SIHVERI**

Puh. 941-821 221

41800 KORPILAHTI

Sähköinsinööri
MAURI KETOLA KY

Kaarretie 13-15 C 90500 Oulu 50
Puh. 981-342 911

— **MATIN RAUTA Ky**

89200 PUOLANKA
Puh. 987-51122

Insinööri
VEIKKO MALMI KY

Hiihtomäentie 39 B 5
00800 HELSINKI 80
Puh. 90-782 191

SKOL RY:n jäsen

KAHALLI
SATURNUS

Avoinna Ylivieska
Ark. 9-19
La. 8-13 Puh. 20802

ARKKITEHTUURITOIMISTO
ESKO LEHMOLA KY

Kivikatu 3-5, Rovaniemi
Puh. 960 - 15 400

ARKKITEHTITOIMISTO
ANTTI TÄHTINEN KY

Näsilinnankatu 50 A
33200 Tampere
Puh. 931-148 244

ARKKITEHTITOIMISTO
EINARI TERÄSVIRTA OY

Vaakatie 7, 00440 Helsinki 44
Puh. 562 5566

Arkkitehtitoimisto
JYRKI ROOS KY

Torikatu 24, 80100 JOENSUU 10
Puh. 973-28 258

Arkkitehtitoimisto KVA Oy

Tempelikatu 14, 00100 Helsinki 10. P. 409 455

Arkkitehtitoimisto Olavi Suvitie Ky

Sammonkatu 8-10 F
33540 Tampere 54

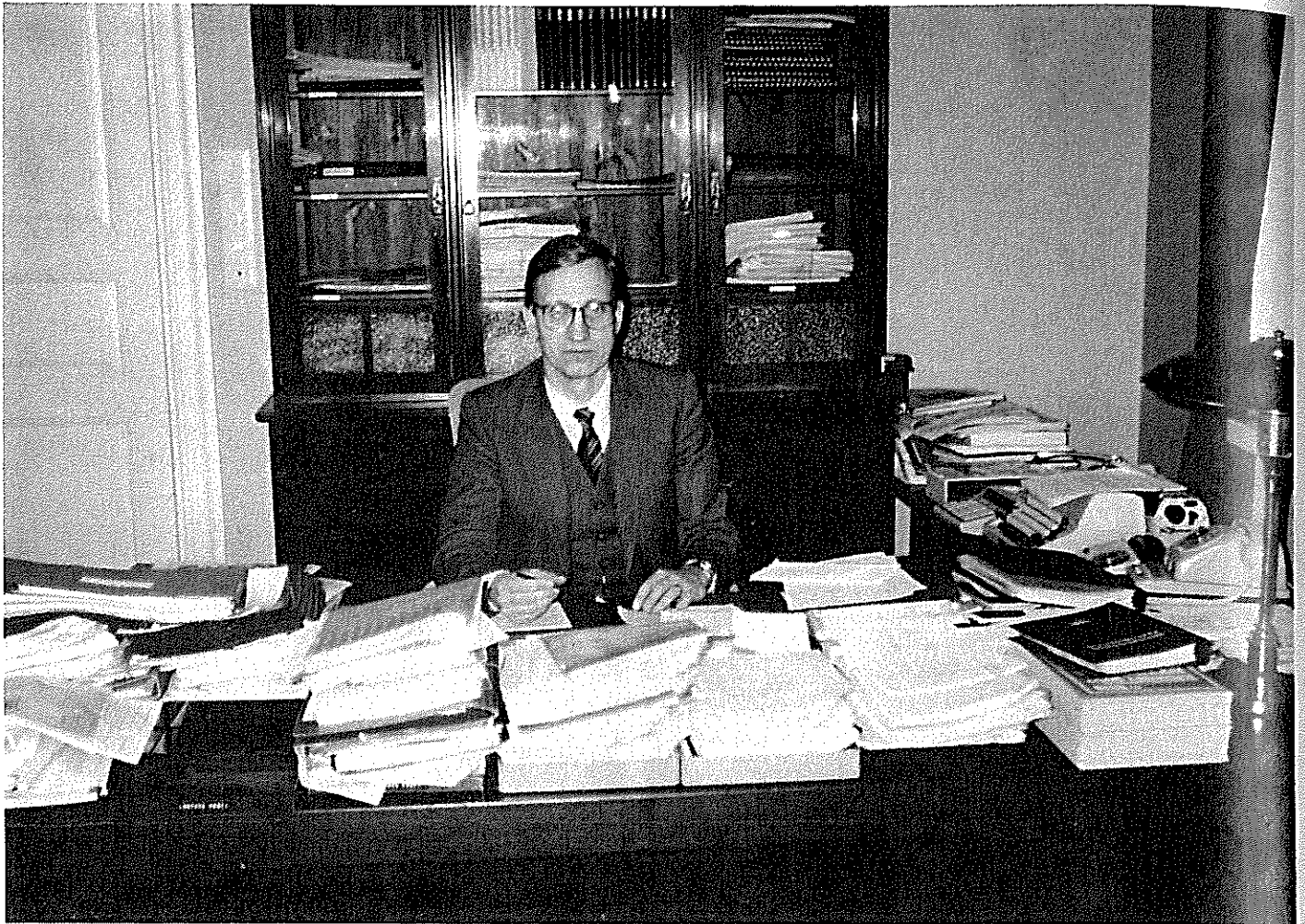
INSINÖÖRITOIMISTO
SILTA JA TELINE OY

Hitsarintie 3 01800 Klaukkala
Puh. 90-879 6841

TALONRAKENNUS - INSINÖÖRITOIMISTO

YRIT OY

Kauppakatu 2
84100 Ylivieska 10
Puh. 983-20288

Puolustusministeriön suunnitelmat sopeutetaan valtiontalouden rahoitusmahdollisuuksiin.

Budjettipäällikkö Juhani Korpela:

Tämän vuoden maanpuolustusmenot saivat tavanomaista paremman käsittelyn

Haastattelu: Martti Sinerma

Valtiovarainministeriön budjettipäällikkö, valtiotieteen maisteri Juhani Korpela, 44, on aloittanut jo 15:n valtion tulo- ja menoarvion valmistelunsa. Ministeri Ahti Pekkala kilpailee vain ministerien sarjassa, mutta Korpela on tulevaisuudessa täysin ylivoimainen, sillä nyt jakaa ykköstilan budjettipäällikköiden

keskuudessa Toivo Takki (tehtävässä 1945–59). Jos aivan tarkasti lasketaan, niin kysymyksessä onkin jo 16. valtion tulo- ja menoarvio, sillä kerran homma meni uusiksi hallituksen kaatuessa budjettiriiheen.

Juhani Korpela tuli valtiovarainministeriöön ylimääräiseksi budjettisihteeriksi v. 1967, toi-

mistopäälliköksi v. 1970, ja ensimmäisen budjetin valmistelut hän hoiti budjettipäällikkönä loppuun syksyllä 1971. vain 29 vuoden ikäisenä. Ilmeinen ennätys sekin!

Valtiovarainministeriön budjettipäällikkö ja samalla tulo- ja menoarvio-osaston päällikkö on kiireinen mies. Tämä on hyvin

ymmärrettävissä, sillä kun yksi budjetti on saatu valmiiksi, on heti käytävä seuraavan kimppeen. Ja jossain välissä on valmisteltava valtiontalouden KTS-suunnitelmaakin. Niinpä tänäkin haastattelu tehtiin virkaajan jälkeen.

Valtion tulo- ja menoarvion 27. pääluokkaa eli puolustuspää-

luokkaa laadittaessa budjettipäällikkö Korpela katsoo tärkeimmiksi tehtävikseen pääpiirtein samat asiat kuin koko budjettinkin teossa.

- Valtiovarainministeriön ehdotus on valmisteltava kokonaisuudeksi siten, että se muodostuu osaksi hallituksen finanssi-politiikkaa, jolla pyritään tässä maassa mahdollisimman hyvään ja tasapainoiseen taloudelliseen kehitykseen.

Puolustusbudjetin menokehykset tiukat

Valtiovarainministeriön ja budjettipäällikön kannalta puolustusbudjetin valmistellaan samojen periaatteiden mukaan kuin muidenkin hallinnonalojen määrärahat. Pohjana ovat puolustusministeriön omat suunnitelmat, joiden toteuttaminen sopeutetaan valtiovarainministeriön näkemykseen kansantalouden ja valtiontalouden kehitysnäkymistä sekä valtiontalouden rahoitusmahdollisuuksista.

- 27. pääluokka syntyy puolustusministeriön ehdotusten pohjalta. Ensimmäiset ohjeet budjetin laadinnasta annettiin tammi-helmikuussa. Ne ovat yleisohjeet, jotka antavat taloudelliset ja tekniset suuntaviivat budjetin valmistelulle. Varsinaiset menokehykset puolustusministeriö saa maaliskuun loppupuoliskolla. Menokehykset kertovat valtiovarainministeriön näkemyksen siitä, mille tasolle seuraavan vuoden puolustusmäärärahat tulisi mitoittaa.

- Lopullisesti valtiovarainministeriön budjettiehdotus syntyy loppukesästä, jonka jälkeen valtiovarainministeri vie sen omalla esityksellä hallitukseen. Luonnollisesti hän on sitä ennen käsitellyt ja hyväksynyt. Hallitus puolestaan käsittelee sen ns. budjettiriihessään, jossa tehdään hallituksen muutokset ja lisäykset. Lopullinen hyväksyminen tapahtuu eduskunnassa budjettikäsittelyn yhteydessä, jolloin puolustuspääluokkaan ei yleensä enää ole tullut merkittäviä muutoksia.

- Seuraavan vuoden budjetista neuvotellaan luonnollisesti puolustusministeriön kanssa, ensi kerran jo tammi-helmikuussa. Tällöin neuvottelu tapahtuu KT-suunnitelmien merkeissä, mutta myös seuraava budjetti on vahvasti esillä. Neuvotteluilla pyritään varmistamaan, että VVM:n menokehys on mahdol-

lisimman tarkkaan harkittu ja realistinen. Neuvotteluita käydään virkamiestasolla myös alkukesästä ja ministerien kesken heinäkuun vaiheilla. Vielä on mainittava, että puolustusbudjetin muotoutumiseen vaikuttaa myös puolustusneuvosto ja siellä käytävät keskustelut, jotka voivat vaikuttaa mm. hankintojen mitoittamiseen.

Määrärahaehdotuksia joudutaan karsimaan

Kirjainyhdistelmä KTS tarkoittaa suunnittelujärjestelmää, jonka perusteella valtion taloutta suunnitellaan viiden vuoden aikajaksoin. Viimeinen KTS ulottuu vuoteen 1988 asti. Parhailtaan on meneillään suunnittelukierros, joka tähtää suunnitelman ulottamiseen vuoteen 1990. Budjettipäällikkö Korpela toteaa, että edellisen viisivuotiskauden numeroiden valossa maanpuolustuksen alalla valtion menojen kasvu on ollut huomattavan nopeaa vuosina 1978-83, reaalisesti vuosittain keskimäärin yli 8 %, joka merkitsee noin kaksi kertaa nopeampaa kasvua kuin valtion menoissa keskimäärin. Jatkossa hän ennustaa maanpuolustuksen menojen kasvun olevan tuntuvasti hitaampaa asettuen suunnilleen samalle tasolle kuin muidenkin valtion menojen kasvu, ottamatta kuitenkaan huomioon velanhoidtomenoja. Uudesta KTS-kierroksesta on odotettavissa tuloksia keväällä.

Valtion tulo- ja menoarvion laadinnassa sen kokoajalla on omat murheensa, joista vähäisin ei suinkaan ole eri ministeriöiden suuret toiveet runsaiden määrärahojen saannissa.

- Osa ministeriöistä laatii budjettiehdotuksensa annettujen ohjeiden mukaan. Korpela sanoo. Pääosa ei kuitenkaan tyydy niihin, vaan pyrkii saamaan huomattavasti suuremman kassan. Mm. puolustusministeriö on säännönmukaisesti esittänyt menokehysten ulkopuolelle pullistelevia määrärahoja. Se on tukeutunut lähinnä parlamentaaristen puolustuskomiteoiden suosituksiin. Me olemme vuosittain sitten karsineet esityksiä melko tuntuvasti, tietenkin neuvotellen puolustusministeriön kanssa.

Puolustusministeriön kanssa on helppo keskustella

Budjettipäällikkö Korpela suhtautuu hymyillen pääesikunnan käytävillä kerrottuun tarinaan, kuinka punakynä viuhuu valtiovarainministeriössä. Tarinan mukaan puolustusbudjettiehdotuksen käy läpi "joku nainen", joka yliviivaa punaväri-ään omasta mielestään vähemmän tärkeitä kohtia, jotta ehdotusta saadaan riittävästi karsittua.

- Missään nimessä näin ei tehdä, Korpela sanoo painokkaasti. Neuvottelemme tiiviisti puolustusministeriön kanssa näiden karsintojen kohdentamisista ja vaikutuksista puolustusvoimien toimintaan. Näin pyritään löytämään mahdollisimman järkevä budjettiehdotus, joka valitettavasti kimoituu aina alemmalle tasolle kuin mitä puolustusministeriön esitys on.

- Ylisuurten ehdotusten laatiminen ei suinkaan merkitse mitään etua lopullisen budjetin kannalta. Sellainen systeemi, että pistetään nyt reilusti enemmän budjettiehdotukseen kuin on tarpeen, koska sitä karsitaan kumminkin, ei kannata. Mitä näihin karsimisiin sitten yleensä

tulee, niin ei meillä ole puolustusministeriön kanssa mitään olennaisia vaikeuksia ollut. Meillä on sinne - samoin kuin pääesikuntaankin - erittäin hyvät yhteydet ja suhteet. Mitään keskusteluvaikeuksia ei ole ollut, vaikka ollaankin oltu eri mieltä määrärahasoista.

- Ylisuurten ehdotusten tekijät jättävät lopullisen harkinnan valtiovarainministeriölle, joka kuitenkin pyrkii karsinnassaan olemaan yhteydessä asianomaiseen ministeriöön niin paljon kuin suinkin mahdollista. Mitään poikkeuksellisen vaikeita määrärahakysymyksiä ei maanpuolustuksen sektorilla ole viime vuosina ollut. Eräs hankala alue on tietenkin kysymys siitä, onko vai eikö ole mahdollista rationalisoida ja tehostaa toimintaa.

- Tässä suhteessa onkin puolustusvoimissa viime aikoina saatu liikkeelle sellaista henkilöstön käytön tehostamista, joka tyydyttää erityisesti valtiovarainministeriötä. Nimenomaan sellaiset asiat ovat hankalia, joiden tarkka tunteminen edellyttää perehtymistä pitkälle toisen

Puolustusministeriön esityksiä on pakko karsia.

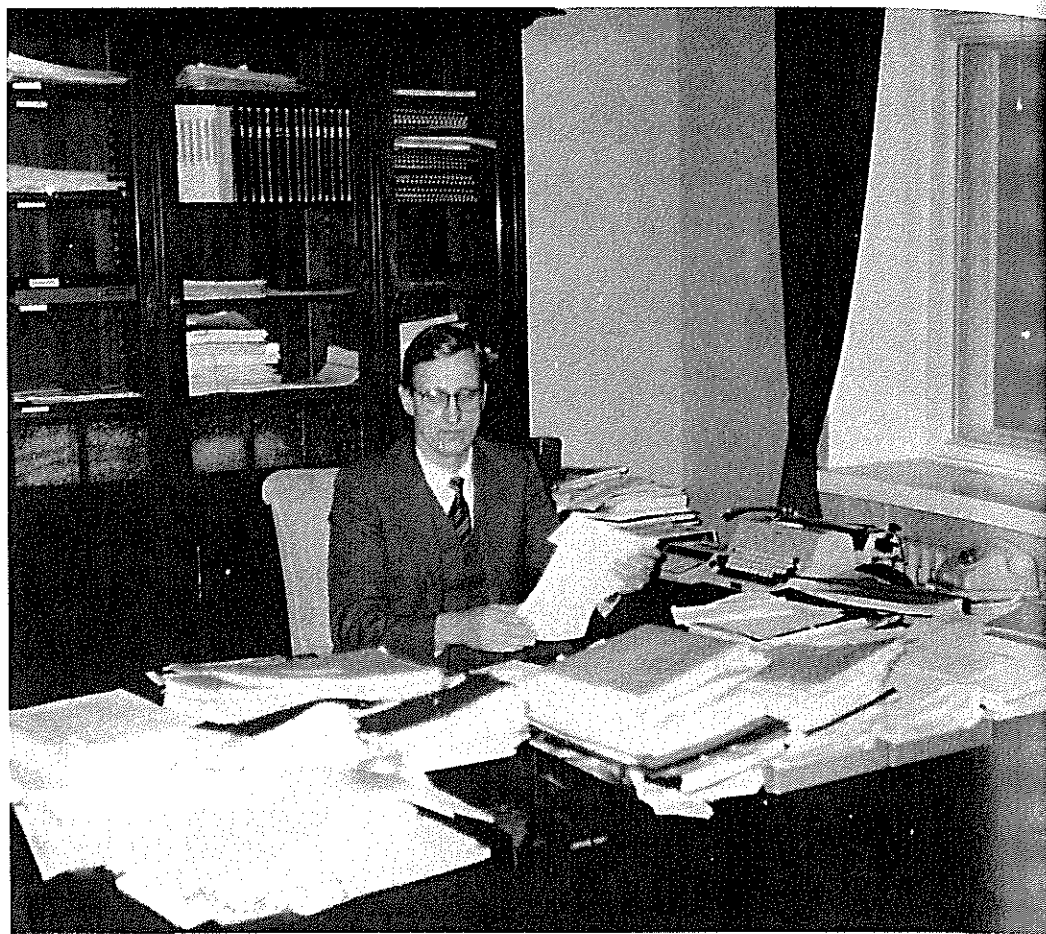
hallinnonalan yksityiskohtiin. Onko mahdollista saada tuottavuus kohoamaan rationalisoiden ja siten voimavaroja tärkeimpiin tarkoituksiin, on sellainen kysymys, joka vaatii erittäin hyvää toisen hallinnonalan tuntemista. Tällainen tuntemus on – erityisesti selvien suorite- ja kustannustietojen puuttuessa – parempaa asianomaisessa ministeriössä kuin meillä. Ministeriöiden pitäisikin kehittää oman suunnittelunsa ja päätöksentekonsa tueksi erilaisia suoritemitareita.

Budjettipäällikkö Korpela toteaa useaan kertaan, että tulo- ja menoarvion loppusummia koskevat puolustusministeriön toiveet ja valtiovarainministeriön suunnitelmat liikkuvat eri tasoilla. Silti hän ikäänkuin ”ymmärtää” sotilaiden tarpeet, vaikka virkansa puolesta ei voikaan tätä hyväksyä. Erityisesti hän kiittelee maanpuolustuksen sektoria siitä, että siltä taholta tulevat nopeasti ja täsmällisesti vastaukset niihin kysymyksiin, joita valtiovarainministeriö esittää budjettisuunnitelmia laatiessaan. Kaikkialla asiat eivät sen sijaan etene yhtä ripeästi. Erityisesti suurten valtionapusektorien selvittäminen on paljon hankalampaa.

Ohjusvälikohtaus tuskin vaikuttaa ensi vuoden budjettiin

– Vuoden 1985 budjetin puolustusmäärärahan käsittelyssä kenties merkittäväntä oli, että sen loppusumma hieman nousi hallituksessa valtiovarainministeriön ehdotuksesta, eikä laskeutunut, kuten on usein tapahtunut. Myös eduskunnassa puolustusministeriö sai aika merkittäviä, lähinnä kuitenkin varusmiesten sosiaalietuuksia koskevia menolisäyksiä. Tänä vuonna 27. pääluokka näyttää siten saaneen tavallista paremman kohtelun sekä hallituksessa että eduskunnassa.

– Lisäbudjetti on sitten aivan oma lukunsa. Niiden osalta valtiovarainministeriö on pyrkinyt niiden suhteellisen osuuden pienentämiseen ja onkin siinä viime vuosien aikana aika hyvin onnistunut. Puolustusmenoissa lisäbudjetissa voi mennä läpi esitys, joka liittyy esimerkiksi valtuuttakurssien muutoksiin tai sellaisiin käyttö- ja kunnossapitomenojen lisäyksiin, joita ei

Vaikka ymmärtäisi tarpeet ei niitä voi aina hyväksyä.

ole voitu mitenkään ottaa huomioon etukäteen. Lisäbudjeteissa on ollut myös, jotka usein ovat liittyneet idänkaupan taustoittamistoimenpiteisiin. On kuitenkin todettava, että varsinkin eduskunnassa ei ole pidetty hyvänä sitä, että merkittävät hankinnat on ratkaistu lisäbudjettipäätöksillä.

– Tähän voidaan vielä lisätä käytännön esimerkki Pohjois-Suomen alueelle ekysyneestä lentävistä maalista. Puolustusvoimien hankinnoissa noudatetaan erittäin pitkäjänteistä menettelyä. Hankintaohjelmat ovat monivuotisia ja pääosa varoistakin sitoutuu monivuotisten hankintakokonaisuuksien toteuttamiseen. Ne on suunniteltu jo vuosiksi eteenpäin – Siinä mielessä onkin vaikea sanoa, onko tällä asialla juuri mitään käytännön merkitystä esimerkiksi vuoden 1986 budjettia laadittaessa.

Budjettipäällikkö toteaa, että käsitellyt numerot ovat suuruusluokaltaan – puhutaanhan tänä päivänä jo lähes sadasta miljardista – niin mahtavia, että sellainen ajatus ei tule mielenkään,

että hän käsittelee ikäänkuin omia rahojaan. Hänen mielestään liikutetaan jo sillä tasolla, ettei ihminen voi niissä nähdä muuta kuin numeroita. Sen sijaan aina pitää olla mielessä, että tietysti on kysymys veronmaksajien rahoista sekä niiden tehokkaasta ja järkevästä käytöstä. Onhan valtiovarainministeriön yhtenä tärkeänä tehtävänä seurata varainkäytön tehokkuutta. Hänen käsityksensä mukaan tältä kannalta katsoen puolustusministeriö on saanut aikaan monia hyviä ratkaisuja.

Inflaatio keskeisin huolenaihe

Suomen viime vuosien talouskehitystä verrattuna muihin Euroopan maihin Korpela pitää aivan kärkipäässä olevana. Maamme valtiontalous on vähiten velkaantunut teollisuusmaista. Keskeisin huolenaihe on kuitenkin inflaatio, joka meillä on edelleen liian nopeaa. Jatkossa onkin pyrittävä tehokkaasti inflaation hidastamiseen. Samalla on syytä varautua tulevaan lama-

kauteen, joka alkanee näkyä jo ensi vuonna.

– Hankalinta budjettipäällikön tehtävässä on ehkä se ongelma, miten saada poliittiset päätöksentekijät, eduskunta mukaan lukien, tukemaan sitä linjaa, mikä on koko maan talouskehityksen kannalta turvallisella pohjalla. Vaikeuksia esiintyy uudistusten mitoittamisessa valtiontalouden rahoitusmahdollisuuksien puitteisiin ja etenkin riittävän tiukkuuden saamisessa menopuolelle paremman suhdannekehityksen aikana. On kuitenkin tyydytyksellä todettava, että vuodesta 1977 meillä on varsin hyvin kyetty ylläpitämään johdonmukaista ja järkevää talouspolitiikkaa. Keskeistä olisi nyt jatkaa tätä valtion talouden että kansantalouden kehitystä tukevaa linjaa.

– Positiivisimpana työssäni pidän sitä, että virka on tavattoman monipuolinen ja mielenkiintoinen. Tässä joutuu tekemiin hyvin monien eri asioiden kanssa. Mm. oppii tuntemaan puolustusvoimien hankinnat viimeistä yksityiskohtaa myöten.

MAATILAKAIVUREITA, SALAOJAKONEITA,
HENKILÖNOSTIMIA

**KURPAN
KONEPAJA**

Loimaa
Puh. 87 222

KULJETUSLIIKE TELENIOUS

Puh. (924) 806 133
Pertteli

TAMMERVILLA OY

- JULKISTEN TILOJEN SISUSTUSKANKAITA -
33970 Pirkkala 7
(931) 680 222

LIIKENNEYHTIÖ OLAVI AHO OY

95420 TORNIO 2
Puh. 980-446 884

KIINNITYSTARVIKEALAN ERIKOISLIIKE

hyötyrakenne oy

Kuortaneenkatu 13 Hki 52 p. 718 900

AKAVA
Erityiskoulutettujen
etujärjestö

Rautatietäisenkatu 6
00520 Helsinki 52
puh. 90-141 822

Aug Ääri

TAMPERE

Oulun Keskus-Optiikka

Isokatu 28, Oulu, puh. 981 - 227 344

Nykyaikainen
SUUR-LEIPOMO

Lapiin Pakari Oy

96320 ROVANIEMI 32
TEOLLISUUSTIE 11 Puh. 960 - 21951
PAKARISTA PARHAAT TUOTTEET

Pohjatutkimuksia, Kunnallistekniikkaa, Kartoituksia
Insinööritoimisto Pohjatekniikka Oy

Vattuniemenkatu 12, 00210 Hki 21
Puh. 90-672 227

PIKKU VALINTAKULMA LEMPIÄINEN

Teitä palvelee mieli reippaana Lempiäinen. Tuoreet lihat kohtuu-
hintaan. Laatu hyvä. Myös siirtomaatavaroita

PIKKU VALINTAKULMA
MANEESIKATU 3, HELSINKI, puh. 90-625 372

Klippo-sarjassa on nyt 6 eri mallia. pyydä lisätietoja
tai tee tilaus Klippo-kauppiaaltasi.

Maahantuojana

Sumeko Oy

Nihtisillankuja 6 02630 Espoo 63
Puh. 90-520 033. telex 124512

ROVANIEMEN KAUPPA OY

Varastotie 1 96100 ROVANIEMI 10

PUH. 960 - 13641

SUOMEN LIKELOMAKE OY

ATK-lomakkeet ATK-taulukointilomakkeet
Settilomakkeet

Osoite: Koivupuistontie 32
01510 Vantaa 51 Puh. 90-821 166

VELJEKSET - SINTONEN

21450 Tarvasjoki
Puh. 921 - 767 838

Tammerkosken Teollisuus

Multisilta, Tampere

VAIHDE 931 - 671244

Suojapeitteitä kaikkiin tarkoituksiin. Tavarapeitteitä.
TIR-kuomut.

Budjetin valmistelu puolustusvoimissa

■ Sotilaalliseen maanpuolustukseen ehdotetaan vuodelle 1985 seuraavia määrärahoja:

- puolustusvoimien palkkaus- ja muut menot	1 504,6 Mmk
- asevelvollisten ylläpitomenot	494,9 Mmk
- perushankintamenot	600,6 Mmk
- varustuksen uusinta- ja käyttömenot	1 514,0 Mmk
- kiinteistömenot	554,7 Mmk

Ilman panoksia ei synny tuloksia

Merkittäviä panoksia puolustusvoimien kannalta ovat maanpuolustustahto, henkilöstö, koulutus, materiaali ja raha. Viimeksimainittu on siitä erikoinen, että se on mukana kaikissa muissa panoksissa. Se on horisontaalinen tekijä, kuten se on koko valtion hallinnossa.

Budjetin laatiminen on eräs vanhimmista suunnittelujärjestelmistämme. Siitä on kaikessa monimutkaisuudessaan muodostunut rutiini. Jokainen tapahtuma ja suunnitteluvaihe on asetunut omalle paikalleen kalenterivuoteen sidotussa järjestelmässä, jossa vähäinkin muutos vaikuttaa moneen muuhun tekiin.

Valmistelun perusteet ja käytäntö

Pääesikunnassa tapahtuvan valmistelun kannalta puolustusbudjetti jakautuu kolmeen osaan, nimittäin varsinaiseen puolustusvoimien tulo- ja menoarvioehdotukseen sisällytettävään määrärahaesitykseen, jonka kokoaa pääesikunnan sotatalousosasto, virkabudjettiehdotukseen, jonka kokoaa järjestelyosasto sekä rakentamistoiminnan budjettiehdotukseen, jonka kokoaa huolto-osasto. Puolustusministeriö, joka laatii koko hallinnonalan budjetin, liittää tulo- ja menoarvioehdotukseen vielä palkkausasiat, kiinteistömenot, YK:n rauhanturvamistoiminnan vaatimat menot sekä PLM:n alaisten tehtaitten osuuden. Seuraavassa tarkastel-

laan puolustusvoimien tulo- ja menoarvion valmistelua pääesikunnan sotatalousosaston sektorista.

Valtiovarainministeriölle toukokuun alkuun mennessä ja puolustusministeriölle kuukautta aikaisemmin jätettävän tulo- ja menoarvioehdotuksen valmistelu aloitetaan jo edellisen vuoden lopulla. Pääesikunnan sotatalousosaston joulukuussa lähettämässä kirjelmässä annetaan tulo- ja menoarvion laatimisesta perusohjeet, joita täydennetään tammi-helmikuussa pidettävässä informaatiotilaisuudessa. Määrärahojen haltijat eli pääesikunnan osastot ja erilliset toimistot, puolustushaarojen ja sotilaslääkien esikunnat sekä eräät laitokset jättävät momentti- tai toimialakohtaiset ehdotuksensa sotatalousosastolle helmikuun puolivälissä, jonka jälkeen alkaa kiireinen ja paljon työtä vaativa aineiston muokaus puolustusvoimien tulo- ja menoarvioehdotukseksi.

Vuosibudjetti perustuu viisi vuotta kattavaan toiminta- ja taloussuunnitelmaan (TTS), jonka kokoaa pääesikunnan suunnitteluosasto, valtiovarainministeriön antamiin ohjeisiin, edellisen vuoden tulo- ja menoarvioon sekä eri esikuntien ja toimialojen tekemiin esityksiin. Lisäksi puolustusvoimien ylin johto antaa käskynsä ja ohjeensa asioitten painottamisen suhteen vielä valmisteluvaiheessa. Viimeisen 10 vuoden aikana on parlamentaaristen puolustuskomiteoiden mietinnöillä ollut merkittävä osuus puolustusbudjettien perusteita määrittäessä.

Eri toimialojen budjettiesitykset ylittävät yleensä huomattavastikin ne menojen lisäykset, joita valtiovarainministeriö pitää mahdollisena. Tämän vuoksi jo puolustusvoimien tulo- ja menoarvioehdotuksen valmistelussa joudutaan arvioimaan esitysten tärkeysjärjestystä, muokkaamaan niitä ja jättämään osa esityksistä kokonaan pois. Kaikki esitykset tulevat kuitenkin käsiteltäviksi. Jo valmisteluvaiheessa, ennen TMAE:n lopullista valmistumista, asiat esitellään pääesikunnan alaesikuntien päällikölle, nimenomaan sotatalouspäällikölle, pääesikunnan päällikölle ja puolustusvoimain komentajalle, jotta kaikki mahdolliset tekijät pystyttäisiin ottamaan huomioon. Puolustusmateriaalin hankintaesitykset on siihen mennessä käsitelty sotavarustetoimikunnassa. Puolustusministeriölle osoitettavan pääesikunnan tulo- ja menoarvioehdotuksen hyväksyy pääesikunnan päällikkö sotatalouspäällikön esittelystä.

Puolustusvoimien tulo- ja menoarvioehdotuksen lähettäminen huhtikuun alussa puolustusministeriöön ei suinkaan poista sitä pääesikunnan työstältä. Budjetin valmistelu jatkuu puolustusministeriössä, jolloin siihen tulee vielä muutoksia, yleensä supistuksia. Tuolloin pääesikunta joutuu antamaan lisäselvityksiä muutoksen kohteina oleviin asioihin. Sama yhteistyö jatkuu vielä senkin jälkeen, kun TMAE on lähetetty valtiovarainministeriöön, sillä nyt puolestaan valtion lopullisen budjetin laatijat tarvitsevat lisä-

tietoja omien ratkaisujensa perusteiksi.

Eräitä havaintoja

Valtiovarainministeriön pyrkimyksenä on ollut, että eri hallinnonalat pysyisivät budjettiesityksissään etukäteen määrättyjen raamien puitteissa. Tällöin ei sen tarvitsisi karsia esityksiä ja paljon aikaa vievät, vaikeat "riihineuvottelut" jäisivät vähemmälle. Tähän ei ole päästy, eikä se ainakaan puolustusvoimien kannalta ehkä olisikaan paras ratkaisu. Nyt tulevat puutteet ja ongelmat paremmin esille ja päättäjät joutuvat todella ratkaisemaan, miten kunakin vuonna resurssit painotetaan.

Puolustusvoimien määrärahojen niukkuus aiheuttaa ymmärrettävästi monia ongelmia, joita tässä yhteydessä ei ole tarkoitus listata. Tuotakoon henkilöstöpuolan lisäksi esille kuitenkin yksi vaikeus, jonka seuraukset tulevat esille lähes päivittäin pääesikunnan sotatalousosastolla, nimittäin käyttövarojen selvä riittämättömyys. Organisaation ja toiminnan pyörittämiseen vaadittavan rahan niukkuus vaikeuttaa koko kenttää, niin esikuntatyötä ja koulutusta kuin valmiuttakin.

Tulo- ja menoarvioehdotuksen valmistelu on näihin aikoihin asti hoidettu manuaalisesti. Valmisteluperinteeseen on tulevina vuosina odotettavissa kuitenkin muutoksia siirryttäessä tälläkin sektorilla tietokoneiden käyttöön. Toivottavasti automaatio tuo tullessaan helpotusta budjetin valmistelutyöhön, eikä päinvastoin.

AUG. LIPSANEN OY

Satakunnankatu 31
28130 PORI 13
Puh. 939-19 321

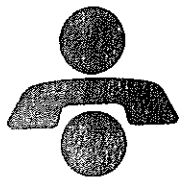
NORELCO SÄHKÖTEKNIKKAA

Nojamaan teollisuusalue Itkonniemenkatu 17
57210 Savonlinna 70500 Kuopio
957-28611 971-122655

HACKLIN-YHTIÖT

PORI - MÄNTYLUOTO

KOUVOLAN SANOMAT

Päijät-Hämeen Puhelinyhdistys

OSUUSKUNTA RANNIKON MAITO

Meijerikatu 1 - 92100 Raahe
Puh. 982-38193

Helsingin Lääkärikeskus ja Laboratoriot

Mannerheimintie 12 A-B III kerros
HELSINKI
Puh. 90-646411

- Arkkipaperinpakkausratat
- Paperirullienkuljetinlaitteita
- Sahatavarapakettien vanteituspuristimia
- Pulpperinsyöttökuljettimia

MASMET OY

PI 4, 21101 Naantali - Puh. 921-751 811

HÖCKERTIN SEURAAJAT OY

Kaivokatu 14
94100 KEMI 10

ETELÄ-SUOMEN SANOMAT

- Maakunnan ykköslehti -
Lahti

OY FORCIT AB

HANKO

Automatiikka-Asentajat Oy

INSTRUMENTOINTIASENNUSTEN ERIKOISLIKE

Sarankulmankatu 20
33900 TAMPERE 90
Puh. (931) 653 400

SUURI NYKYAIKAINEN JA EDULLINEN
OSTOSPAIKKA

TÖÖLÖNTORIN VALINTA Aarno Piekkala Ky

Tykistökatu 7 Helsinki puh. 496011

Eläketiedotustoimisto

Lönnotinkatu 27 B
00180 Helsinki 18
Puh. 90-640 301

VIHTORI VILJANEN OY

LEIPOMO

Hämeenlinna, Ahokatu 26
Puh. 917-23263

PUUKON

LAATU
JA PERINNE

Iisakki Järvenpää oy

62210 KAUHAVA KK
PUH/TEL 964-340 135

Puolustusneuvosto tutustui tasavallan presidentin johdolla "Varsta" -harjoitukseen.

Jorma Kaarnola

Puolustusneuvosto

Maanpuolustuksemme monia toimintoja suunnittelevana ja yhteensovittavana elimenä toimii puolustusneuvosto. Se on myös tasavallan presidentin neuvottelukunta maanpuolustusta koskevissa asioissa. Tässä pääministerin puheenjohtolla toimivassa neuvostossa yhtyy poliittisen ja sotilaallisen johtomme asiantuntemus. Nykyisessä muodossaan puolustusneuvosto on toiminut vuodesta 1957 alkaen.

Historiaa

Itsenäisyytemme ajan ensimmäisenä puolustuskysymyksiä varten asetettuna neuvostona voidaan pitää sotaneuvostoa, joka tosin kokoontui vain kerran. Tämä tapahtui puolustusministe-

rin esityksestä tasavallan presidentille ja sotaneuvosto kokoontui 5.11.1923 antamaan lausuntonsa puolustussuunnitelmasitamme ja sotavoiman järjestelystä.

Tätä neuvostoa seurasi vuon-

na 1924 asetettu puolustusneuvosto, jonka tarpeellisuutta oli esittänyt puolustuskysymyksiämme vuosina 1923–1926 selvitelty puolustusrevisioni. Tämä puolustusneuvosto kokoontui suhteellisen harvoin ja sen vaikutuksetkin jäivät verrattain vähäi-

siksi. Vuonna 1931 uudistettiin puolustusneuvostoa siten, että puheenjohtajaksi presidentti määräsi kenraali Mannerheimin, josta samalla tuli sodan ajan ylipäällikkö.

Näiden nykyistä puolustusneuvostoa edeltäneiden neuvos-

tojen pahin puute oli niiden "sotilasvaltaisuus". Poliittinen johto oli edustettuna vain puolustusministerin kautta. Tästä syystä tehdyillä sinansa ansiokkailla selvitystöillä ja esityksillä ei ollut aina toteutumisedellytyksiä poliittisen pohjan puuttuessa.

Puolustusneuvoston asettaminen

Sodan jälkeen selvitettiin puolustusrevisiokomiteassa maanpuolustuksen ja puolustusvoimien järjestelyjä. Revision vuonna 1949 tekemän esityksen pohjalta syntyi monien vaiheitten kautta nykyinen puolustusneuvosto, josta annettiin asetus maaliskuussa 1957.

Puolustusneuvoston puheenjohtajana toimii pääministeri, varapuheenjohtajana puolustusministeri ja jäseninä ovat ulkoasiainministeri, sisäasiainministeri, valtiovarainministeri, kauppa- ja teollisuusministeri, puolustusvoimain komentaja ja pääesikunnan päällikkö. Tasavallan presidentti voi kutsua myös muita ministerijäseniä kuten tällä hetkellä oikeusministerin. Tasavallan presidentti voi kutsua myös muita jäseniä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Perinteellisesti tällaisia kutsujäseniä ovat olleet ja ovat puolustusministe-

riön kansliapäällikkö sekä puolustustaloudellisen suunnittelukunnan puheenjohtaja.

Neuvostolla on pysyväisluonteisina asiantuntijoina ulkoasiainministeriön valtios sihteeri sekä valtiovarainministeriön valtios sihteeri. Ovathan käsiteltävät asiat enimmältään ulkopoliittikaan ja raha-asioihin kytkeytyviä.

Puolustusneuvostolla on sihteeristö, jota johtaa pääsihteeri, yleisesikuntapäällikkö oman virkansa ohella. Päätoimisia sihteerit ovat everstin arvoinen yleissihteeri, hänen apulaisenaan nuorempi yleisesikuntaupseeri sekä hallinnollisena sihteerinä lakimies. Maanpuolustukseen kuuluvien väestönsuojelun, puolustustalouden ja maanpuolustustiedotuksen toimialat ovat edustettuina sihteeristössä siten, että kyseisten alojen korkeimmat virkamiehet toimivat oman virkansa ohella neuvoston sihteeristössä.

Toiminta

Puolustusneuvoston tehtävänä on mm seurata sotilaspoliittisen aseman kehitystä ja selvittää sen vaikutus valtakunnan puolustukseen sekä suunnitella tämän perusteella määräytyvät puolustustehtävät. Keskeinen tehtävä on ohjata eri alojen

maanpuolustusvalmisteluja sekä saattaa ne toisiinsa sopeutuviksi. Puolustuksen rahoitussuunnitelmien ja menoarvioiden valmistelu kuuluu niin ikään neuvoston toimialaan.

Asettamisensa jälkeisiä ensimmäisiä tehtäviä puolustusneuvostossa oli maanpuolustuksen eri alojen organisointi sekä suunnitelmien aikaansaaminen. Näin saivat alkunsa esim taloudellisen maanpuolustuksen, väestönsuojelun, henkisen maanpuolustuksen, lääkintähuollon ja viestitoiminnan sekä maanpuolustustutkimuksen alat nykyaikaisessa mielessä.

Puolustusvoimien kohdalla aloitettiin puolustusvoimien tehtävistä, joista v 1960 säädettiin asetuksella. Kehiteltiin rauhansopimuksemme ns ohjusasetulkintaa ja käynnistettiin joukkojen siirtämistoimet Pohjois-Suomeen. Puolustusmateriaalihan kinnat aloitettiin A-, H- ja K-ohjelmien puitteissa sekä Neuvostoliiton tavaraluoton pohjalta.

Viime vuosina on keskitytty poikkeusoloihin varautumisen kaikin puoliseen kehittämiseen. On määritelty poikkeusolot sekä varautumisen periaatteet suunnittelun perustaksi. On luotu ministeriöiden valmiuspäällikköjärjestelmä, minkä pohjalta

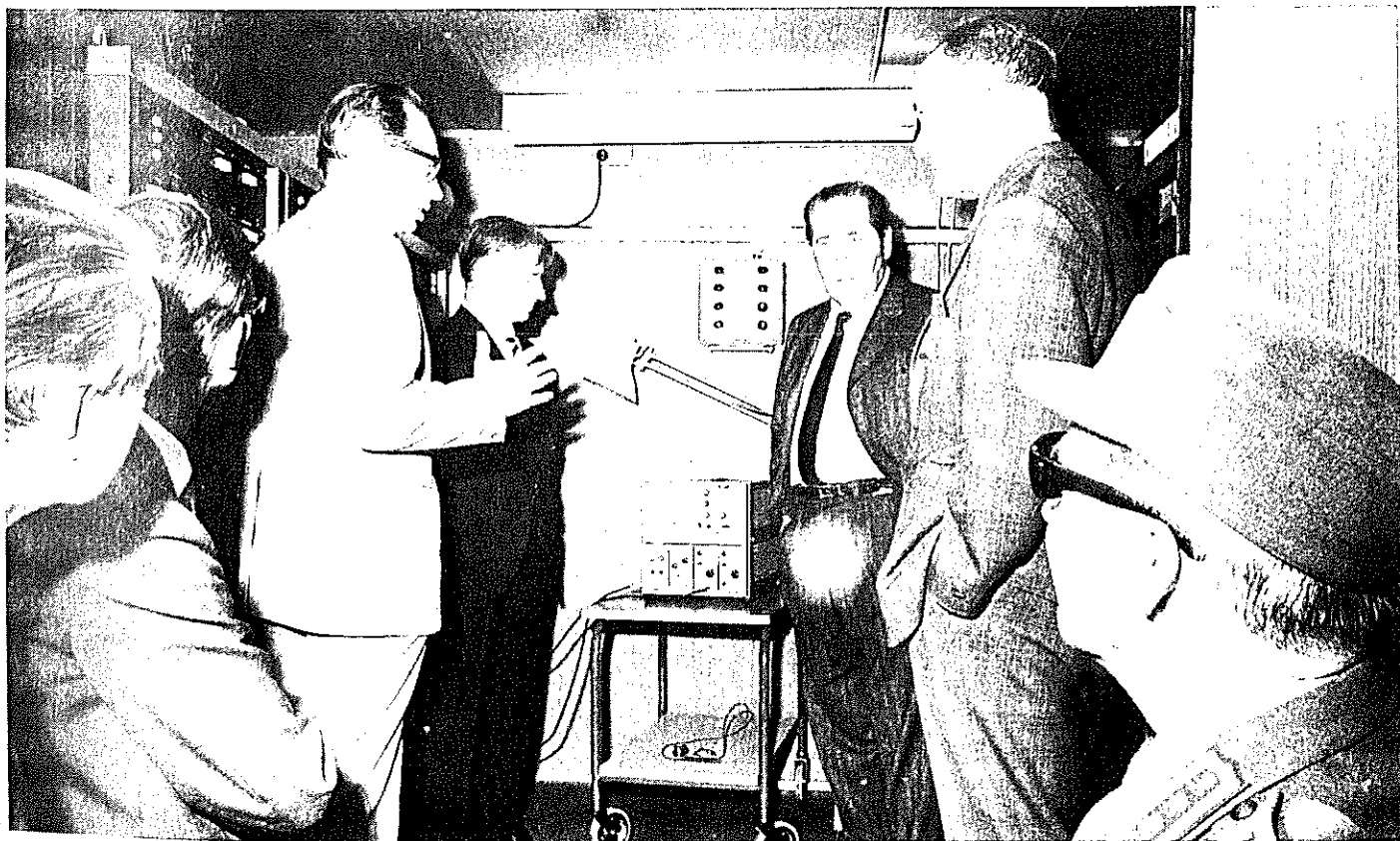
ovat syntyneet ministeriöiden ja keskusvirastojen valmiussuunnitelmat. Maanpuolustuksen eri alojen perussuunnitelmia ja ohjeistoja on tarkistettu ajanmukaisiksi.

Puolustusneuvosto tekee päätöksiä, mutta sillä ei ole toimeenpanovaltaa. Päätöksien toimeenpano tapahtuu siten, että asianomainen puolustusneuvoston jäsen, jonka toimivaltaan tehty päätös kuuluu, ryhtyy toimenpiteisiin päätöksen toteuttamiseksi. Tästä syystä päätöksetkin tehdään konsensusperiaatteella. Jos päätöksestä äänestettäisiin ja esimerkiksi ai- nut päätöstä vastustava jäsen olisi juuri se, jonka toimivaltaan päätös kuuluu, ei esitys luonnollisestikaan pääsisi toteutumisvaiheeseensa.

Lopuksi

Puolustusneuvosto on osoittautunut erinomaiseksi poliittisen ja sotilasjohton yhdistelmäksi, jossa valtakunnan turvallisuuskysymyksiä on voitu tarkastella monipuolisesti ja asiantunteumuksella.

Se on myös erinomainen elin kriisinhallinnassa. Ovathan neuvoston jäsenet ja sihteeristö totuneet käsittelemään koko laajaa ongelmakenttää jo rauhan oloissa.

Puolustusneuvosto on käynyt tutustumassa mm. uuteen kalustoon.

Syky 1972. Kapteeni Kalevi Pökkä ja luutnantti Terho Lipsonen ottavat vastaan palkintoja eversti Eero Eräsaarelta. Koulutustarkastus on sujunut hyvin!

Viiskasista liituraietaan

Martti Kähkönen

Luutnantti Lipsonen v. 1970

Tänä vuonna tulee kuluneeksi kymmenen vuotta siitä, kun kadettikurssilta 54 valmistunut yliluutnantti Terho Lipsonen lähti puolustusvoimista siviilitehtäviin. Kun kapteeni evp, filosofian lisensiaatti Terho Lipsonen on nyt ”merkkivuotensa kunniaksi” vaihtanut työpaikkaa siviilissä, on aihetta kysellä kuulumisia. Moniahan toki kiinnostaa, miksi nuori yliluutnantti siirtyy viiskasista kaksiriviseen ja mikä on ”tilinpäätös” kymmenen vuoden jälkeen.

Lisensiaatti Lipsonen v. 1985

Itse asiasta kuultuna Terho kertoo saaneensa eron omasta pyynnöstä puolustusvoimien yliluutnantin virasta 1.8.1975. Samana päivänä muuten myönnettiin ero hänen vanhemman kurs-

sinsa kadettiväapelille Antero Mäkelälle.

– Muistan hyvin, kun odotelimme Anteron kanssa Pohjan Prikaatin komentajan eversti Olli Tikan puheille pääsyä ilmoit-

tautuaksemme eron johdosta, Terho muistelee. – Keskustelimme siinä tuokion siitä, miksi vaihdan työpaikkaa.

– Totesin saavani paremmin palkatun toimen ja että uusi teh-

tävä vastannee paremmin yliopistossa suoritettua loppututkintoa. Olin näet aloittelemassa työskentelyä Pohjoismaiden ministerineuvoston rajakuntien yhteistyötä selvittelevässä projek-

fissa.

– Itse ilmoittautumistilaisuudesta on selvimmän jäänyt mieleen eversti Tikan huomautus pitkistä hiuksista. Olin näet ollut lähes vuoden virkavapaalla lisenssiauttitukintoa varten ja tukka oli siviilimuodin mukainen.

– Minulta on monesti kysytty, miten koin siirtymisen armeijan harjoista siviilitehtäviin. Mielestäni se oli ihan ”normaali” työpaikan vaihto.

Mitä siviilissä?

– Siirryin 1975 Pohjoismaiden ministerineuvoston alaiseen rajakuntien yhteistyömahdollisuuksia selvittävään projektiin vetäjäksi. Projekti, jossa työskentelin 1,5 vuotta, jatkuu edelleen.

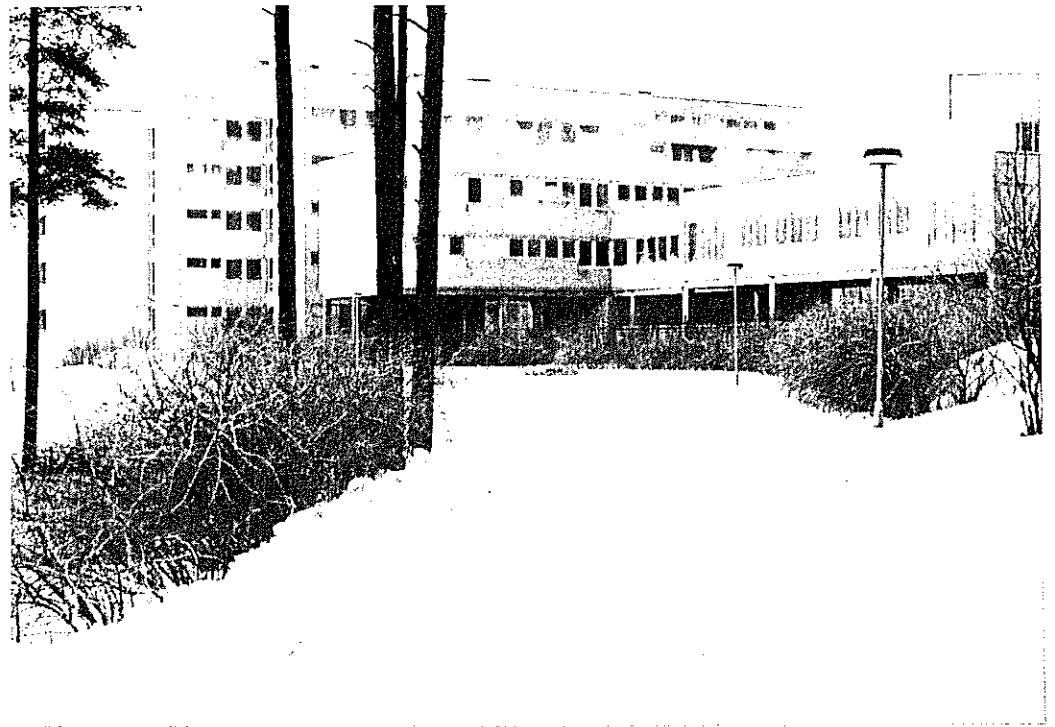
– Selvästi ”kateen jääneenä” voi mainita kolmen valtakunnan yhteisen kirjastoauton, josta idean sain syntymäpaikkani Pyhäjärven kirjastoautossa. Nyt Käsivarten alueella kiertää kirjastoauto Ruotsin, Norjan ja Suomen alueiden kunnissa.

– Tuo työpaikka oli mielenkiintoinen, vaikka en alussa ymmärtänyt sanaakaan norjaa ja vain auttavasti ruotsia. Lopussa pystyin jo kääntämään norjalaisen arkkitehdinkin puheenvuoroja Enontekiön ja Muonion kunnansille. Projektin ruotsalainen puheenjohtaja, kanslianeuvos Olof Pettersson kokeena miehenä antoi ymmärtää, ettei Roomaakaan rakennettu päivässä!

– Oulun yliopiston kansantaloustieteen laitoksella alkoi Kauppa- ja teollisuusministeriön tilaama tutkimustyö, joka koski Suomen ulkomaankaupan vaikutuksia. Koska valmisteilla ollut lisenssiauttityö sivusi asiaa, palkkasi professori Osmo Forssell minut tekemään tutkimuksen ”Suomen viennin vaatima tuonti”.

– Päätutkimusmenetelmänä käytettiin Nobel-palkitun professori Wassily Leontiefin kehittämää panos-tuotomallia. Tuolloin käytössä ollut ATK oli melkoinen ”pullonkaula” nykyiseen henkilökohtaiseen tietojenkäsittelyyn verrattuna.

– Tutkimus ei valmistunut yliopistossa oloaikana, vaan viimeistelin raportin seuraavan vuoden kuluessa. Kävin luovuttamassa professori Forssellin kanssa tutkimuksen Kauppa- ja

Oulun yliopistollinen keskussairaala – OYKS eli ”Oulun Hilton” – oli Terhon Lipsosen työympäristönä yli seitsemän vuotta.

teollisuusministeriöön joskus talvella 1979.

– Vuosina 1975–77 olin mukana työryhmässä laatimassa selvityksiä Oulun ja Lapin läänien teollisuuspoliittisista ohjelmista.

Uusia haasteita

– Elokuun alussa 1977 siirryin Oulun yliopistollisen keskussairaalan (OYKS) palvelukseen. Ensimmäiset viikot aivan uudessa ympäristössä ja organisaatiossa olivat melkoista mylläkkää! Tehtävät kiteytyivät vähitellen. Keskussairaalaapiirin sairaaloiden alueelliset suunnitelmat, keskussairaalan kuntainliittosuunnitelmat, talousarviot, toimintakertomukset, tilastot, tutkimukset jne tulivat hyvin tutuiksi seitsemänä seuraavana vuonna.

– Isossa (3000 virkaa!) organisaatiossa havaitsee monia hyviä ja huonoja puolia. Avainasemaan nousevat hyvät henkilösuhteet ja kyky neuvotella ja joustaa. Opin paljon seuratesana esimieheni, sairaalajohtaja Olli Linsurin työtä ison ja monitahoisen organisaation peräsimessä.

– Vuodenvaihteessa avautui uusi haaste eteeni. Aloitin näet työt Oulun diakonissalaitoksen

talousjohtajana. Ensimmäiset viikot ovat kuluneet hyvin, sillä niin johtaja Erkki Jokela kuin eläkkeelle jäävä talousjohtaja Veikko Askonen ovat todella paneutuneet perehdyttämiseeni.

Kaduttaako?

– Minulla on siviilissä mennyt kohtalaisen mukavasti, Terho vastaa myhäillen. – Olin kyllä ”valmentautunut” sopeutumaan rajuihinkin muutoksiin opiskelulla ja aktiivisesti urheilemalla sekä toimimalla erilaisissa järjestötehtävissä. Jos suora vastaus halutaan, niin sanottakoon, etten ole joutunut katumaan lähtöäni puolustusvoimista.

– Siviiliopintoni tähtäsivät aluksi upseerin uralla etenemiseen, sillä sain kuulla yllätyksekseni kadettikoulun eräällä tauolla kahden kouluttajan keskustelevan kadettikurssimme tulevaisuudesta. Loppukommentti oli: ”Näistä ei taida tulla kenestäkään kapteenia kun on niin suuri sumu edessä!”

– Tein sillä seisomalla päätöksen: Nyt on terästäydettävä! Aloin opiskella ja jatkoin Oulun yliopistossa määrätietoisesti, suunnitellusti ja tehokkaasti arvosanojen suorittamista. Kirjoitaduini yliopistoon syksyllä 1970 ja kesällä 1973 olivat fil.kandin paperit salkussa.

– Kaikki tuo sujahti työn ohessa, mutta tuskinpa sitä kukaan Pohjan Prikaatissa huomasi. Olin tuolloin kouluttajana komppaniassa ja sitten joukkueenjohtajana RAUK:ssa. Kotona harrastukseni kyllä huomattiin ja se mahtoi tuntua yksipuoliselta: lukemista, kirjoittamista, tuntien valmistelua jne.

– Ehdin siinä sivussa pitämään Hiukkavaaran pojille painikoulua ja osallistuin sotilasläänin esikunnassa 47.–50. Kadettikursseilta valmistuneille upseereille järjestettyihin SKK:n valmennustilaisuuksiin. Siinä se vaihtelu. Miten lie aika riittänytkin!

Entäpä jos?

Jätän Terholle hautumaan kysymyksen: entäpä jos hän ei olisi kuullut tuota keskustelua kadettikurssinsa tulevaisuudesta, niin miten hän tämän kymmenen vuoden aikana olisi edennyt uralla?

– Luultavasti olisin tällä hetkellä kuudetta vuotta kapteenina! Vastaus tulee pienen mieltämisen jälkeen – höysteenä pilkettä silmäkulmassa. – Takana olisivat kapteeni-, huolto- ja esipupseerikurssit, jotka oikeuttaisivat huoltoupseerin tai jopa huoltopäällikön vakanssille.

– Jos olisin päässyt Sotakorkeakouluun, jota varten aloitin "preppauksen" heti luutnanttina, olisin ilmeisesti jossakin esikunnassa suunnittelutehtävissä ja majurin virassa. Perhe olisi ilmeisesti joutunut muuttamaan asuinpaikkaa useita kertoja.

27 vuotta molskilla!

Kova opiskelu vaatii onnistukseen hyvän kunnon ja sen on Terho hankkinut molskilla:

– Paini on ollut harrastuksena jo 27 vuotta! Aloitin Limingassa painiharjoitusten pidon 1977 ja siitä lähtien on nyt yhdeksänvuotias poikani Tero käynyt säännöllisesti harjoituksissa. Pari poikaa on selviytynyt SM-mitaleillekin.

Terho on osallistunut aktiivisesti myös erilaisten järjestöjen toimintaan:

– Olin yhden kauden Painiliiton johtokunnassa ja useita vuosia SVUL:n Pohjois-Pohjanmaan piirin johtokunnassa ja painijaostossa sekä Limingan Niittomiehissä. Reserviupseerikerhoihin olen kuulunut sekä Oulussa että Lakeudella. Viimeisin harrastus on lions-toiminta Limingassa 1983 perustetussa Liminka-Liminganlahti LC-klubissa.

– Limingassa olen myös osallistunut Keskustapuolueen järjestötoimintaan sekä kunnan eräisiin lautakuntiin. Tämän vuoden alusta olen kunnanvaltuuston I varajäsen ja ilmeisesti – jos valtuusto 30.1. niin päättää – kunnanhallituksen jäsen.

– Opiskelu, joka oli koko 70-luvun tärkein harrastukseni, on nyttemmin jäänyt vähemmälle. Lasten musiikkiharrastukseen, joka nykyisessä kotikunnassani Limingassa on lähes kaikkien harrastus, tulisi pystyä varamaan enemmän aikaa kuin on ollut mahdollista.

Upseeria arvostetaan

Kun varusmies aika lasketaan mukaan, on Terho Liposella lähes kymmenen vuoden kokemus niin sotilas- kuin siviilityöpaikoista. Eroja on, mutta miten paljon?

– Jos otetaan vain olennaiset seikat huomioon, niin ainoastaan vaatteet ja käyttäytymissäännöt ovat erilaiset! Terho toteaa.

OYKS:n tutkimus- ja suunnittelutoimiston väki. Kaaderi huomaa eron kiväärikomppaniaan verrattuna!

OYKS:n Vapari ry:n Hirviporukka saaliineen

– Tietysti turvallisuuskysymykset ovat puolustusvoimissa tiukemmat – ainakin niihin työpaikkoihin verrattuna, joissa olen itse ollut.

– Henkilökohtaisesti minulle on ollut valtavasti hyötyä niin kadettikoulusta kuin työskentelystä upseerina. Armeijassahan koulutetaan ja harjoitellaan si-

tä, miten saada sekasortoon järjestystä ja toiminta jatkumaan kaaoksessa, jota taisteluolosuhteet aina ovat. Mielestäni jokaisen upseerin tulisi olla ylpeä tästä ainutlaatuisesta koulutusmäärästä.

– Omana kokemuksena toteaisin, että kadettikoulutus ja ka-

dettiupseeri arvostetaan korkealle. Minun tapauksessani tuo koulutus tukee erinomaisesti siviilikokemusta. Sanottakoon vielä, että suhteeni puolustusvoimiin ovat säilyneet lämpiminä – muutoinkin kuin siksi, että olen ollut kertausharjoituksissa 45 vuorokautta!

T:MI POREX

Teknokemiallinen tehdas
Nokiantie 2 00510 HELSINKI 51
Puh. 90-738741
Erikoisvalmistiset pesuaineet puolustusvoimille, ym.
suurkuluttajille.
Taloudellinen ratkaisu - Taattu tulos

JW Suominen Oy

Nakkila. ☎ 939-72400 ☎ 26178 jws sf

Dikaterä

PUREE PAREMMIN

47400 KAUSALA puh. 951-61 244, 61 784

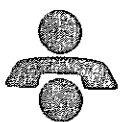
Asennusliike N. Lehtinen Konepaja

26410 KAARO Puh. 938-32 800

Suoritamme putkituksia laivoihin ja teollisuudelle.
Levy ja hitsaustöitä.

EFFOA

SUOMEN HÖYRYLAIVA OY

HELSINGIN PUHELINYHDISTYS

Puh. 6061

LAPPEENRANNAN LÄMPÖVOIMA OY

Mertaniemi

VAMMAS

VAMMASKOSKEN TEHDAS

PL 18 38201 VAMMALA
PUH (932) 43 411
TELEX 22 283 vamas sf

P.O. BOX 18
SF 38201 VAMMALA, FINLAND
TEL. INT. + 358 32 43411
TELEX 22 283 vamas sf

SORASEULA OY

Puh.
vaihte 931-**34440**
on hyvä betonissa.

HAMMASLABORATORIO M. LAAKKONEN

Siltakatu 14 A 1
80100 Joensuu 10
Puh. 973-22602

Kouvola, Kauppariehenk. 1
Puh. 951-21777

ARVO WESTERLUND OY

KUTOJANTIE 6 • 02630 ESPOO 63 ☎ 90-523 511

SUOMALAISTA LAATUTYÖTÄ
Valmistamme lumenraivauskalustoa autoihin ja
traktoreihin. Rakennusten julkisivujen huoltohissit.

vikmet oy

00560 Helsinki 56, Hernepellonkuja 4, ☎ 90-799233

TATEKA OY

33880 Sääksjärvi
Puh. 931-670 322

HÄMEENLINNAN OSUUSMEIJERI

Hämeenlinna
Puh. 917-23 301

OY VALOJOHTO AB

A-ryhmän sähköurakoitsija

Tuusulantie 4 04200 Kerava
Puh. sarja 246 975

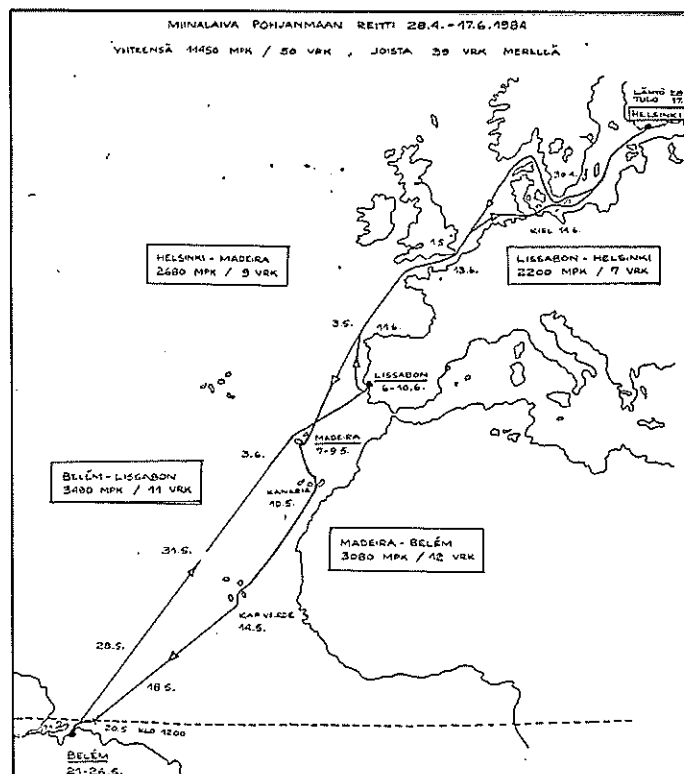
Päiväntasaajalla Neptutus kastoi Merikarhut

Pohjanmaa päiväntasaajalla

ERKKI SUOKAS

Merivoimien koululaiva, miinalaiva Pohjanmaa suoritti kuudennen valtamerille ulottuneen koulutuspurjehduksensa 28.4.–17.6.1984. Matkan etäisin ja myös eteläisin vierailusatama oli Brasilian koillisosassa, Amazon-joen suistoalueella hieman päiväntasaajan eteläpuolella sijaitseva Belémin kaupunki. Muina vierailukohteina olivat menomatkalla Madeiran Funchal ja paluumatkalla Portugalin Lissabon.

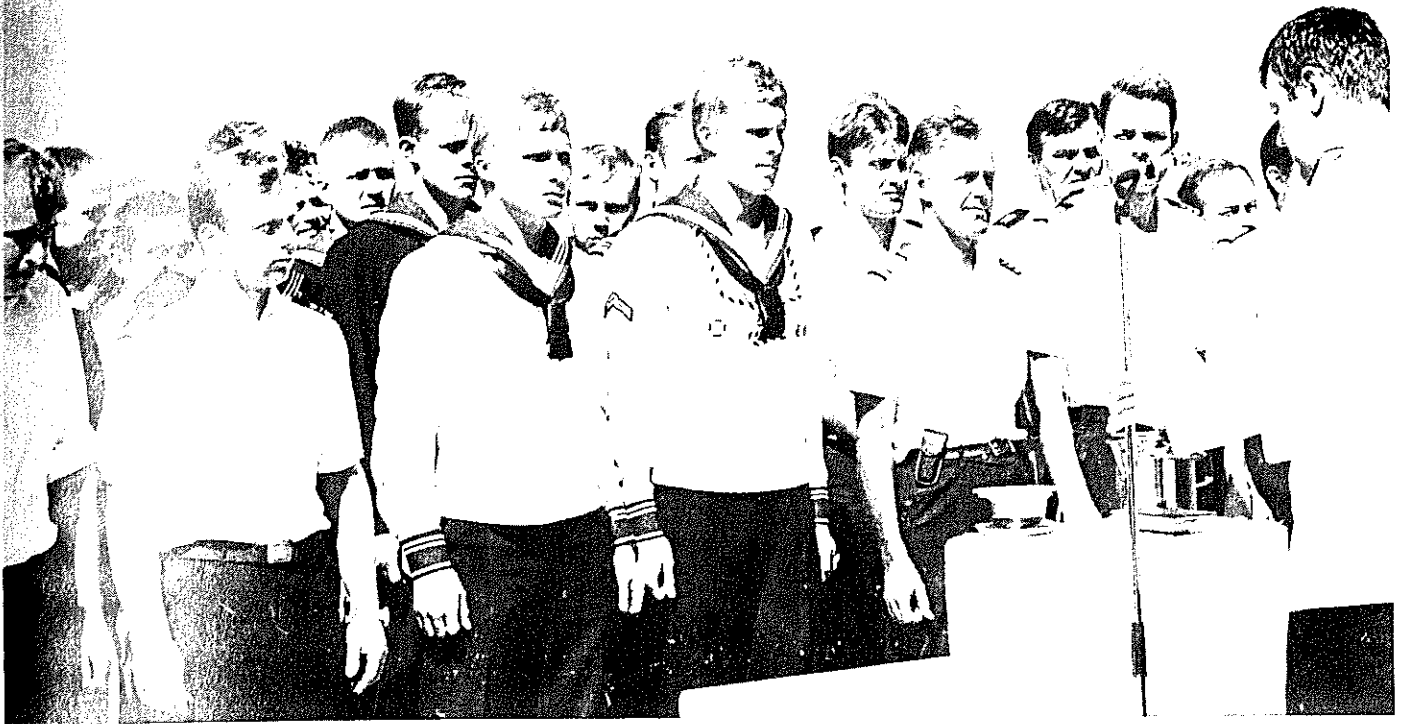
Matkan johtajana toimi Merisotakoulun johtaja, kommodori Kalle Rantanen ja aluksen päällikkönä komentajakapteeni Esko Illi. Heidän lisäksi koulutuspurjehdukselle osallistui 17 upseeria ja erikoisupseeria, 24 toimiupseeria ja värvättyä, 51. ja 53. merikadettikurssit yhteensä 22 kadettia sekä 55 varusmiestä palvelukseenastumiseristä III/83 ja I/84.

Laivalla oli kaikkiaan kaksi-toista koulutusryhmää, joiden kokoonpanoa vaihdeltiin koulutusvaiheen mukaisesti.

Tärkeimpänä koulutusryhmänä olivat kadetit: Koulutuspurjehdus oli suunniteltu ensisijaisesti heidän kouluttamiseksi, joskin pitkä yhtäjaksoinen merellöolo loi hyvät mahdollisuudet kaikkien aluksella palvelevien kouluttamiseen.

Vanhemman kadettikurssin merenkulullisiin tavoitteisiin kuului saavuttaa hyvä taito tähtitieteellisessä paikanmäärityksessä soveltamalla aiemmin opittua teoriaa käytäntöön. Lisäksi heidän edellytettiin oppivan vahtipäällikön tehtävät kaikissa avomerenkulkuun ja kansainväliseen meriliikenteeseen liittyvissä tilanteissa. Vanhin kadettikurssi toimi samalla myös opetustehtävissä, mikä oli myös oleellinen osa heidän koulutustaan.

Pitkällä matkalla henkisellä ja hengellisellä huollolla on suuri merkitys

Nuori eli 53. merikadettikursssi toimi pääasiassa miehistön meripalvelutehtävissä, olihan heidän joukossaan useita muista puolustushaaroista siirtyneitä, joille koko laivanpalvelus oli uutta. Heidän ohjelmansa oli myös kurssimaisiin sisältäen runsaasti oppitunteja.

Tärkeä ehkä tärkein asia koko henkilökuntaa ajatellen on juuri laivanpalveluksen omaksuminen, yhtenäisen joukon luominen. Tottuminen pitkiin yhdessäoloihin ahtaissa tiloissa vaatii muutakin kuin muodollisia esimies-alainen suhteita, se vaatii me-henkeä voimakkaimmillaan. Sitä muodostuu pitkällä purjehduksilla, joilla rakennetaan ja rakentuu itsenäinen taisteluyksikkö.

Koulutus oli jaettu kolmeen painopisteeseen matkan eri vaiheiden mukaan: Helsinki-Madeira, Madeira-Belem-Lissabon ja Lissabon-Helsinki.

Matka alkoi erinomaisten säiden vallitessa. Itämeri oli rauhallinen, joten kaikki pitivät itseään jo merimiehinä Pohjanmerelle tultaessa. Ei kuitenkaan Itämeren valtias, Ukko Hoburg, jonka oli kastamattomat pääsivät livahtamaan. Kaste jäi tekemättä, mitä "multavarpaat" vielä joutuivat miettimään. Laivaston perinteisiin kuuluu Itämeren kaste Gottlannin eteläisimmän kärjen, Hoburgin niemen

kohdalla.

Tyyntä Biskajalla

Ikimuistoisista ajoista on Biskajan lahdella tuullut, nyt ei. Ensikertalaiset rohkaistuivat: eihän merimiehen elämä raskasta olekaan!

Väärin, väärin. Päällikkö, I upseeri kaptil Pauli Inkiläinen ja poosu, ltn Kari Mälkki pitivät huolta, että perinteet säilyivät. Laiva oli kuin telakalta tullut lähestyttäessä ensimmäistä vierailusatamaa. Kaikki paikat kiilsivät.

Funchaliin saavuttiin 7.5. kello 0900 tarkan aikataulun mukaisesti. Virallisten kohteliaisuuskäyntien jälkeen alkoi vähemmän muodollinen osuus vierailusta. Tämä satoi henkilökuntaa ja kadetteja eri edustustehtäviin, joten varsinaista vapaa-aikaa ei kovin paljoa jäänyt.

Suomen konsuli Madeiralla oli laatinut minuuttiaikataulun, josta löytyi jokaiselle jotain tehtävää. Maamme edustustosta Lissabonista oli paikalla suurlähetystösihteeri ja rouva Kimmo Pulkkinen, joiden ystävällisellä avustuksella kaikki järjestyi erinomaisesti.

Matka jatkui. Lähtö Madeiralta 10.5. iltapäivällä, keula kohti etelää, kohti eksotiikkaa. Seuraavana yönä kiersimme Ka-

narian saariryhmän näköetäisyydellä, pysähtymättä kohti noin 1500 kilometrin päässä olevia Kap Verden saaria. Reittimme kulki aivan saariryhmän keskellä ylittämättä aluevesiä.

Päiväntasaaja lähestyi. Laina laivalehteä, Pojaman Postia: "Kravun kääntöpiirillä ei tömähäntynyt yhtään, vaikka historian teko jatkui. Kurkku tuntui kuivalta, mutta kuivua sai edelleen. Ainoa matkalla havaittu hai pakeni evät vipattaen horisonttiin nähtyään pohjan poikien kourun. Huolet hävisivät niiltä osin ja seuraavaksi komennettiin miehet mereen. Rohkeita poikia, mutta kukaan ei voittanut rohkeudella ukkia. Ukki otti riskin ja ui ilkosillaan, mutta mitäpä hänellä enää...".

Kuten edellisistä, sotilaspastori Kari Paavilaisen sanoista ja rivien välistä huomataan, mieli oli varsin korkealla huolimatta ajoittain sietämättömältä tuntuvalta kuumuudesta.

Päiväntasaaja ylitettiin 20.5. Neptunus hoveineen kasti meidät kaikki vanhoin perinteisin Suomen Joutsenen aikaisiin meinoihin, joista vihkiytymättömille ei kerrota. Perinteitä kunnioitettiin huolella, sen voin vakuuttaa.

Maata näkyvissä

Brasilian 200 mpk:n aluevesi-

raja oli ylitetty jo edellisenä päivänä, ja Amazonin läheisyys alkoi näkyä. Omasta päiväkirjastani: "Maan läheisyys näkyy aika erikoisella tavalla. Meressä ajelehtii melkoisesti erilaisia kasvijätteitä, oksia, juurakoita ja menipä tuosta äsken ohi kokonainen puunrunkokin oksineen, juurineen. Tuli mieleen, että mahtaako niiden mukana kulkeutua käärmeitä. Alus joutuu väistelemään suurimpia puuta".

Belém oli jo toista maata. Meidät vastaanotettiinkin samban tahtein, mutta pakolliset kuviot olivat jälleen edessä. Silti Belémistä riittänee muistelemista vielä vanhoina ukkoina.

Vierailua saatiin lupa jatkaa yhdellä vuorokaudella, koska kaupungissa järjestettiin osavaltion seurapiirityttöjen debytanttitanssit, "Baile das Flores de 1984". 56 tyttöä tuli vuorotellen esiin, ja suomalainen merikadetti sai kunnian ojentaa käsivartensa tytölle ja luovuttaa hänet tämän isän esiteltäväksi.

Varsinaiset tanssiaisat alkoivat puolen yön aikoihin ja "Puoli kolmen aikoihin yöllä orkesteri piti ensi kertaa taukoa ja silloin me kaikki suomalaiset keräännymme yhteen, lauloimme "Ankkurit nostakaa" ja marssimme yleisön innokkaasti (kohdeltiin?) taputtaessa laivalle".

Takaisin kotiin

Juhlat oli juhlittu ja työ odotti. Päiväntasaaja ylitettiin uudestaan 28.5. ja keula oli turvallisesti kohti viileitä vesiä. Koulutus jatkui tiiviinä, mitä nyt joku vähän yritti muistella menneitä. "Olemme jo pitkään ajaneet kohtalaista vastatuulta, mikä tuntuu väliin kovana jyskintänä ja joskus myös keinuntana laivalla. Keulapärskeet lyövät jatkuvasti ykköstykin yli ja melko usein aina komentosillan ikkunoihin asti. Meno on kuitenkin vakaata".

Miksei olisi ollut. Pohjanmaa on hyvä laiva.

Viimeinen vierailusatama Lissabon lähestyi. Totutulla rutiinilla se hoidettiin, alkoi olla jo koti-ikäväkin muutamilla. Oltiin kuitenkin taas Euroopassa, melkein kotiportilla.

Lissabonissa kadetit vierailivat myös sikäläisellä Merisotakoululla. Lainaan tähän kadettipurssimies Helaniemen ja kadetti J Pennalan kirjoitusta laiva-

lehteen: "Koulutus kestää viisi vuotta, josta neljä vuotta kadettina ja viides vuosi ns. "midshipmannina" (vastaa alii) palveluksessa laivalla vaihtelevissa tehtävissä. ... Maasto- ja jalkaväkiharjoituksia ei merikadettien ohjelmiin kuulu pl. paraatiharjoitukset". Vivahtiko kateus?

Viimeisellä osuudella jo huomasi olevansa sotalaivassa, jonka miehistö oli saanut hyvän koulutuksen. Toiminta oli täsmällistä ja hiottua. Kaikki oli valmista Hangon edustalla 16.-17. kesäkuuta tapahtuneeseen koulutustarkastukseen.

Tarkastuksen piti merivoimien komentaja, kontra-amiraali Juha Tikka yhdessä pääesikunnan koulutuspäällikön kenraaliluutnantti Raimo Viidan kanssa.

Vaikka miehistö ja myös me kouluttajat väliin hieman jännitimmekin, tiukka koulutus tuotti hyvän tulokseen. Näin lienee lupa tarkastuskertomusta tulkitta.

Kastuu se kipparikin.

SÄHKÖPALVELU TAWAST KY

A-ryhmän sähköasennusliike

Valkeisenkatu 15 77600 Suonenjoki
puh. 979-12380

LÄNSIRANNIKON
Sähkötyö OY

Vasaratie 10 Hammarvägen 65350 Vaasa-Vasa 35
Puh. 153 500 Tel.

VAIHTO-SÄHKÖ OY

Runeberginkatu 19 48200 KOTKA 20
Puh. 952-181222
Eteläharju 2 07950 LOVIISA
Puh. 915-52023

Sähköalan tukkuliike eteläisessä Kymenlaak-
sossa

SÄHKÖASENNUSTARVIKETEHDAS JA PAINEVALIMO

SELCAST OY

10300 KARJAA 911-30 611 Telex 13366 selca sf

KALLION SÄHKÖ OY

- A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA -

Korkeavuorenkatu 29 00130 HELSINKI 13
Puh. 90-626 192

SÄHKÖLIIKE P. RAUHALINNA JA KUMPP.

Rummunlyöjänkatu 33, SALO
Puh. 924-2488

Jalasjärven Sähkö Oy

61 600 Jalasjärvi, puh. (964) 560 159

SÄHKÖTÖISSÄ
TARVITAAN
ASiantuntijaa

JETI-SÄHKÖ Ky

PORVOO 45 Yrittäjätie 1
Puh. 155 222

Viime sotiemme aikana väestönsuojat pelastivat satojen ihmisten hengen. SA-kuva

Väestönsuojelulaki uudistumassa

Valtioneuvoston sisäasiainministeriön avuksi asettama väestönsuojeluneuvottelukunta on jättänyt ministeriölle ehdotuksensa väestönsuojelulain ja -asetuksen selvennämisen muiden asetusten muuttamisesta. Pohjana on ollut parlamentaarisen väestönsuojelukomitean mietintö ja hallituksen aikaisempi, valtiopäivillä muennut esitys.

Väestönsuojelun valmistelua ja toimeenpanoa varten maamme on jaettu suojelukohteisiin ja valvonta-alueeseen. Suojelukohteiksi on valtioneuvosto määrännyt lähinnä asutus-, teollisuus- ja liikennekeskukset. Muut osat maata ovat valvonta-alueita.

Väestönsuojien rakentamisvelvollisuus

Voimassa olevan lain mukaan suojelukohteissa rakentajan velvollisuutena on väestönsuojan tekeminen yli 3000 m²:n kivirakennukseen. Ehdotuksen mukaan väestönsuoja olisi rakennettava valtakunnan koko alueella kaikkiin uudisrakennuksiin rakennusmateriaalista riippumatta. Näitä väestönsuojia olisivat varsinainen väestönsuoja ja suojattu tila, joka suojaaa väestöä lähinnä radioaktiiviselta säteilyltä.

Ehdotuksen mukaan varsinainen väestönsuoja olisi suojelukohteissa rakennettava rakennuksiin, joiden kerrosala on yli 1000 m² tai joissa on yli 8 asuntoa tai 30 suojattavaa henkilöä. Muissa tapauksissa suojelukohteissa ja yleensä valvonta-alueella olisi tehtävä suojattu tila, mikä voitaisiin määrätä tehtä-

väksi myös rakennusten korjauksen yhteydessä.

Kuntien yleisten väestönsuojien rakentamisvelvollisuutta ehdotetaan jonkin verran supistettavaksi.

Väestönsuojelun suunnittelu ja hallinto

Ehdotuksen mukaan valtioneuvosto hyväksyisi väestönsuojelun valtakunnallisen yleisuunnitelman. Sisäasiainministeriö voisi jakaa läänit väestönsuojelualueisiin. Alueen kunnat voisivat sopimuksen nojalla hoitaa väestönsuojelutehtäviään yhdessä. Väestönsuojelukoulutusta ja tiedottamista ehdotetaan tehostettavaksi.

Nykyiset kuntien väestönsuojelujärjestykset ehdotetaan poistettavaksi. Lakiin otettaisiin pe-

russäännökset kunnanhallituksen, kunnanjohtajan, väestönsuojelulautakunnan, väestönsuojelupäällikön sekä valtion, kuntien, kuntainliittojen ja muiden julkisten yhteisöjen tehtävistä ja vastuusta väestönsuojeluasioissa.

Väestönsuojelun kustannusten katsottaisiin sisältyvän asianomaisten viranomaisten tavanomaisiin perustamis- ja käyttökustannuksiin ja niihin suoritettaisiin valtionosuutta samojen perusteiden mukaan kuin muihinkin kyseisen alan kustannuksiin. Ehdotuksessa on myös selvitelty kustannustenjakoa ja tehty esityksiä sen tarkistamiseksi.

Lainsäädännön uudistamista neuvottelukunnan ehdotuksen pohjalta valmistellaan sisäasiainministeriössä.

Johtaja pystyy saamaan kaiken irti miehistään, jos hän tuntee heidän taitonsa, mahdollisuutensa ja rajoituksensa.

Mitä johtajan on otettava huomioon

Kenraaliversti Hoepner on kuuluisa upseerikohtalo Hitlerin aikakaudelta. Hänen virkauransa oli yhdensuuntainen Guderinin ja Rommelin uran kanssa. Hoepneristä tuli Hitlerin järjestelmän vastustaja, ja hän kulki traagista loppua kohti, kuten moni hänen virkaveljistään. Hänen tilannearviontinsa poikkesivat Hitlerin näkemyksistä jo torjuntataisteluissa Moskovan edustalla. Hänen kokemuksensa ja ajattelunsa pyörivät samantyyppisten ongelmien parissa, joita moni hänen aikalaisensa joutui katkerasti kokemaan.

Hän yhdistää henkilökohtaiset kokemuksensa jonkinlaiseen testamenttiin, josta poimintoja tässä kirjoituksessa.

– Ylemmällä johtajalla tulee olla toimintavapaus ja mahdollisuus itse hakea ja löytää keinot päämäärän saavuttamiseksi. Mitä suurempi joukko on kysymyksessä, sitä suurempi vapaus vaaditaan keinojen valitsemiseksi tehtävän täyttämiseksi

– On totuutta sanonnassa, että ihminen viisastuu omien kokemustensa kautta.

– Johtaja on eri tilanteiden herra, silloin, kun hän on hoitanut kaikki käytännön toimet. Vain

pitkäaikainen toiminta ihmisten ja materiaalin parissa voi antaa oikean käsityksen sotilasjärjestelmästä. Se on eräs johtamisen edellytyksistä.

Komentaja

Myös ylempi komentaja tarvitsee neuvonantajan, esikuntapäällikön, joka luonteeltaan ja sivistykseltään muistuttaa häntä ainakin pääkohdiltaan. On tärkeää, että nämä kaksi henkilöä täydentävät toisiaan, jolloin johtamisen jatkuvuus myös on varmemmin taattu. Todellinen johtaja kuuntelee esikuntapäällikköään ja tarvittaessa hän myös myöntää tämän olevan oikeassa sekä tunnustaa, ettei hän itse aina välttämättä arvioi ja päättää oikein. Johtaja näkee mielellään etevii miehiä ympärillään. Hän ymmärtää myös antaa arvoa mielipiteille, jopa vastakkaisille.

Kuri

Esimiehen auktoriteetti on ehdottoman tärkeä alaisen kuuliaisuuden kannalta

Eräitä kriittisiä mietteitä

On vaikeampaa käskä kuin totella. On käskettävä vain se, mitä omatunto hyväksyy ja sitä mikä on toteutettavissa. Kentällä voi johtaja menettää auktoriteettinsa alaisensa edessä, kun hän toistamiseen antaa käskyjä, joita ei voida toteuttaa. Käskyn muotoa on aina harkittava. Sen sisältö ja edellytykset saattavat poiketa ajallisesti ja vallitsevasta todellisesta tilanteesta. Suoritus on arvostettava tätä taustaa vasten.

Mietteitä johtamisesta

Esimies ei saa auktoriteettia ja oikeutta käskä pelkästään sotilasarvonsa ja asemansa ansiosta, vaan myös olemuksensa ja taitonsa avulla. Johtaja ei saa olla turhamainen. Hänen tulee olla tahdonvoimainen, joustava, hyväkuntoinen ja huumorintajuinen, ja hänellä on oltava tehtävä aina kirkkaana mielessä.

Johtaja pystyy saamaan kaiken irti miehistään, jos hän tuntee heidän taitonsa, mahdollisuutensa ja rajoituksensa. Luottamus herättää luottamusta ja toimintatahtoa. Epäluottamus johtaa piittaamattomuuteen. Nyrpeä ja torjuva asenne tap-

paa itsetoimivuuden ja itsenäisyyden.

Temperamenttiset esimiehet katsovat, että heidän tulee alinomaisesti ja joka paikassa ohjata ja auttaa. He antavat käskyjä yksityiskohdista, jotka eivät heille kuulu, puhuvat alaisensa kanssa omista toimenpiteistään, jotka eivät näille kuulukaan.

Moni ylempi johtaja pitää päätehtävänäään vain kiihottamista. He kuluttavat energiaansa. Todellisuudessa he hukkuvat vähäpätöisiin asioihin. He riistävät alaisiltaan itsenäisyyden ja vastuun, samalla kun esimiehen oma maine siitä kärsii.

Johdon tulee osoittaa enemmän kärsivällisyyttä ja ottaa huomioon tila ja aika, antaa liian yksityiskohtaisten käskyjen asemasta pääpiirteisempiä taitelutehtäviä. Luottamuksen alaiseen voi ilmaista siten, että hänelle annetaan mahdollisuus ratkaista tehtävän yksityiskohdat.

Eräs tärkeimpiä tehtäviä sotilaskoulutuksessa ja -kasvatuksessa on luoda ja herättää vastuuntuntoa sekä vastuun iloa. Ilman näitä hyveitä meillä ei ole itsenäisesti ja rohkeasti toimivia johtajia.

K-E.L.

Onko paleltumisista otettu oppia?

Entä jos ylipäällikkö olisi aseistakieltäytyjä?

Meklari

Pakkanen paukahtelee ulkona ja hyvä ettei tunge itseään aina sisälle asti. Joskus viime vuosikymmenen puolivälissä paleltui sotaharjoituksissa muutamia poskipäitä varusmiehiltä ja taisipa joku joutua sairaalahoitoonkin. Pientähän se oli sinänsä, mutta eihän silti rauhan aikana tarvitsisi sellaisiakaan onnettomuuksia sattua. Joka tapauksessa julkinen sana riemastui asiasta lähes yhden risteilyohjuksen verran.

Tänä talvena on ollut varmastikin kovempia pakkasia kuin tuolloin suuren mekkalan aikaan. Yhtään uutista ei ole näkynyt, että varusmiehet olisivat saaneet paleltumavammoja. Siitä nyt ei kuitenkaan ole kirjoitettu, että joku olisi vartiossa ollessaan paleltunut.

Ehkä niistäkin kokemuksista otettiin sotaväessä riittävästi oppia ettei enää pukeuduta kuin kesähelteellä, liikutaan riittävästi tai pahimmassa tapauksessa lopetetaan harjoitus ajoissa. Tilanne tuntuu etenevän yhtä kaikki parempaan suuntaan.

★ ★ ★

5.D marssi talvisodan Summasta Viipurin kautta Lappeenrantaan. Tien varrella olevan talon pihalla oli kasa Enso-pahvista tehtyjä ruumisarkkuja. Muuan partasuu, väsyneen näköinen sotilas vilkaisi arkkukassaa ja sanoi itsekseen ääneen:

– Kas perkius, on noita Kajanterin turkkeja jäänyt vielä ylikin!

★ ★ ★

Tiedättekö muuten, mikä on risteilyohjus? No sehän on pieni piste tutkan kuvaputkella, ja se lentää yli 7000 metrin korkeudella ja on malliltaan hyvin vanha. Mitenkä se nyt noin voi olla? Kyllä voi, norjalaiset kertoivat.

★ ★ ★

Nyt taitaa tulla tosi siviilipalvelusmiesten palveluajan pidentämisestä ja tutkijalautakunnan lakkauttamisesta. Näin ainakin puolustusministeri lupaili julkisuudessa. No, pojat tietenkin menevät asepalvelukseen ja ryhtyvät sitten valittelemaan kaikenlaista.

★ ★ ★

Aseistakieltäytyjistä voi tehdä monenlaisia "jossitteluja", joista tietenkin suurin osa on pelkkää teoriaa. Ajatellaanpa nyt, mitä tapahtuisi tai miten asioita pitäisi tulkita, jos vaikkapa tasavallan presidentti joskus olisi aseistakieltäytyjä. Tietenkin Suomen kansa on siinä määrin tervettä, ettei se sellaista ehdokasta äänestäisikään, mutta pääministeripä voisi jonkin "muoti-aallon" harjalla tällä ominaisuudella ratsastaa.

Kun tasavallan päämies olisi ulkomaanmatkalla, olisi pääministeri hänen sijaisensa. Voisiko aseistakieltäytyjän etiikka sallia hänen olevan samalla puolustusvoimain ylipäällikkö? Jos sallisi, olisiko hänen eettinen vakauksensa sitten ollut riittävän suuri kieltäytyäkseen aseista?

★ ★ ★

Pappa Laatikainen toimiesaan ennen sotia Karjalan Kaartin Rykmentin komentajana luki myhäillen Karjala-lehteä ja vilpittömästi iloiten – veitikka silmäkulmassa – kertoi otsikon

lännäoleville:

– Kolikkoinmäeltä on löydetty tuntemattoman miehen ruumis. Hyvä, että se viinantarjoaja vihdoinkin löydettiin!

★ ★ ★

Muutaman kuukauden kuluttua tulee kuluneeksi 40 vuotta siitä, jolloin Suomi pääsi lopullisesti irti toisesta maailmansodasta. Toukokuussa on sama vuosikymmenmäärä kulunut sodan päättymisestä Euroopassa ja elokuussa myös Aasian taistelut päättyivät. On todella kysymys suuresta asiasta.

Ongelmaksi on alkanut muodostua, miten Nato-maat voisivat juhlia vuosipäivää. Saksan viileähkön suhtautumisen ymmärtää, sillä muut juhlivat voittoa ja SLT haluaisi ilmeisesti juhlia korkeintaan sodan päättymistä. Suomen osalta on merkille pantava, että viime syksynä meidän ja Neuvostoliiton juhlinnassa oli kysymys nimenomaan sodan päättymisestä. Tuskinpa sitä voi suomettumiseksi kutsua termin vinoutuneessa mielessä.

★ ★ ★

Pääskylahden pamaus v. 1926

Kylkirauta täyttää ensi toukokuussa 50 vuotta. Menneitä lehtien tekijöitä ja lukijoita muistaakseen lehti haluaa palauttaa mieliin jokaisessa tämän vuoden numerossa jonkun mielenkiintoisen kirjoituksen menneiltä vuosikymmeniltä.

Tässä nimimerkki Y.E.V. – silloinen

Auringon kehrä on jo kohonnut korkealle ja nauraa koko kesäisellä naamallaan ymmärtävän myhäilevästi. Pääskylahden täysihoidolan tervattu pärekatto uhoaa lämpöä, ja suuret sinisipiset kärpäset tuntevat siinä elämänsä paratiisilliseksi, varsinkin kun lähellä olevan vähäpätöisemmän, mutta ylen tärkeän rakennuksen vaiheilta nousee n.s. isänmaan turpeen tuoksu. Linnut laskevat ilmoille koko savolaisen sanavuolautensa, ilman kansi on täynnä aamuaisia ihmeitä ja keittiöltä lähtee miellyttävä, alkuvalmisteilla olevan Suliihin sopan haju. Örnin sotapässi toimittelee aamuaisia askareitaan hyvillä mielin putkan nurkilla, eikä sitä häiritse tällä hetkellä vangitun valituksetkaan. Vankila on näet tyhjä, ja vaikka siellä asuttaisiinkin, ei tähän aikaan kukaan hennoisi yöunestaan herätä ääniä pitämään. On oikea sisäsuomalainen, putkinotkolainen kesäsunnuntaiaamun rauha.

Täysihoidolan – alias söjakkoolin – ovelle ilmestyy mieshenkilö kupeet vyötettyinä ja teräskypärä sensatiota tavotellen kallellaan päässä. Hän on ilmeisesti päivystäjä, sillä kukapa muu säädyllinen ihminen tällaiseen aikaan Pääskylahdessa – sunnuntai-aamuna klo 7 – tonttuilisi täysihoidolan liepeillä kypärä kutreilla. Eihän edes onneton Opheliakaan täällä päin liikuskele, ja kaiken lisäksi hän on vaimonpuolta eikä varmaankaan esiintyisi kypärässä. Päivystäjämme venytteleikse, vetää niin syvän haukotuksen, että sotapässikin siihen mäkättäen vastaa luullen sitä ilmeisestikin aamutervehdykseksi. Päivystäjä toteaa, että herätyksen korkea aika on tullut, mutta terveesti hän ajattelee: antaa lapsien levätä, ei kai Kanakaan sieltä viitsi hiipiä tarkastukselle näin

luonnottomaan aikaan. Ja itseäkin niin vielä raukaisee. Paras ta ottaa pienet nokkaunet. – Ja niin häviää tämäkin sielu näytämöltä. Suven sakeassa ilmassa kuuluu vain sotapässin mäkätys, kun se pipanoitaan pudotellesaan pakisee liian lähelle pyrkivälle harakalle, tai nyhtää ruohon kortta siinä pienen soman tupasen, putkan seinustalla. Eikä sekään ketään häiritse, se kuuluu maisemaan.

Silloin narahtaa lyhyesti ja kuin omaa julkeuttaan hätkähtäen lähistössä olevan sadanpäämiehen tuscolumin ovi. Pitkät saappaan kärjet ensimmäisenä pistävät aukosta näkyviin. Seuraahan sieltä sitten hiljaa muutakin, heiveröinen mies, joka hiipii yli aurinkoisen nurmikon – mistä syystä yli nurmikon, kun hiekoitettu käytäväkin on jalkojen astua – selviää kai askelten edetessä. Heinäsirkka tekee poukahduksen henkensä hädässä, kun pitkunlainen musta varjo häilähtää sen yllä pyrkien maahan painamaan.

Jo nousee tämä yksinäinen harhailija täysihoidolan portaille, ja katso: toteamme, että hän on juuri se sama Kana, jonka äskeinen yöpuulleen painunut kypärämies oli halunnut unten maille matkaavaksi, mies ja upseeri, jonka päivystyksen huomaan on täysihoidolan satapäinen nuorukaisjoukko täksi viikon vaihtumisen välitilan ajaksi uskottu, laskettu ja luotettu. Hän se on, "eikö niin karetti!" – Onnellisesti melua, häiritsevää ja ennakkohälyttävää melua aiheuttamatta Hän on saapunut täysihoidolan toiseen kerrokseen johtavien kiertoportaiden juurelle. Toisessa kerroksessa sijaitsevat asukkaiden maakuuhoneet: kaksi valtavaa päällekkäin olevaa laatikkoa, jossa itsekkäkin on varattu oma looshi peitteen ja patjan muodostamana.

kapteeni Yrjö Vasama – sotien jälkeen tunnustettu nuorisokirjailija kertoo eräästä, ehkei niin kovin merkittävästä tapahtumasta, joka sattui kadettien leirillä Pääskylahdessa. Ansiokkainta jutussa on sen lennokka ja todella nautittava kirjoitustyyli.

Samanlaiset laatikot näitä vastassa, ja siinä on koko komeus. Niissä uinuvat poikalapset rinnakkain kuin kiltit possut imisän kyljessä. Ja ylälaatikoihin ymmärrettävistä syistä pannaan vain kilttejä asukkaita. Niin, siellä uinuvat viatonta untaan edellisen päivän maankaivaustöiden maahan painamina ja kylpylävierailun vaivuttamina täysihoidolan asukkaat tervan hajun uhoavan täysihoidolan katon alla tietämättä tällä hetkellä mitään siitä, että ukaasit kulkevat virkapaikkoihin sillan ylityksistä ja että Savonlinnan siviiliin syntyneet poikalapset purkavat vihreätä saappa ja kiroavat kuin korpelaiset täysihoidolan herrojen täysivoimaista hegemoniaa siellä, kussa Eevan tyttäret itseänsä kuljettavat. – Hän saapuu, päivystävä upseeri kaikkivoivassa kaameudessaan tarkastamaan aamuherätystä, jonka olisi pitänyt olla jo ammoin. Ja kussas olet vartija, sinä, joka kupeet vyötettyinä korkeata virkaasi kannat!

Hiipijämme on päässyt jo täysihoidolan toiseen kerrokseen, luo ympärilleen ja pitkin laatikoita salamoivan silmäyksen, mutta koska pitkäsen jylinää ei kuulu, ei pelkkä silmäin vasama mitään saa aikaan. On rauha vaan, kuten runoilija laulaa; jostakin pitkän Väiskin seuduilta kuuluu proosallinen, mutta kuitenkin miellyttävästi mollissa käyvä kuorsaus. Silloin sytty kynttilä palamaan hiipivän haamun ajukopassa: teenpä sellaisen tekosen, hahmottelen herätyksen, jotta säikkyvät sadasti, peljästyvät perinpohjin, tässä täysihoidolassa. Pääskylahden poukamassa. Sen lausui noin nimesi, tosin visusti itseksensä, ja lähti laskeutumaan portaita alas. –

Hetkinen tämän jälkeen kohoaa porrasaukosta – horribile

dictu – kiväärin m 91 rasvainen piippu. Se kohoaa nykäyksittämisen mukaan kun sitä kantava sielu nousee portaita. Mitä hän aikoo! Lavastus tuntuu tärisyttävältä: pyssy, hiljaa hiipiva, ilkeästi hymyilevä mies, nukkuvaseurakunta. Suomen sydänmaan seutu, sunnuntaiaamun yksinäisyys. Murhenäytelmäkö kehityksessä kulminaatioonsa! Voi veljet armaat ja sukuni suuri, ken teistä seisoo tässä rikos hartiolla!

Samassa leikkaa ilman ja ilman suviaamun rauhan terävä paukaus, jonka avarakaikkuinen täysihoidola moninkertaistaa valtavaksi jylinäksi. Äänen synnyttänyt sunnuntaimeitsästaja katsoo ovelin silmin läpi ruudin sauhun, minkä vaikutuksen hänen suurenmoinen, ainutlaatuisen ja historiallinen herätyksensä aikaansaa nuorisossa nousevassa. Kohoaa pää sieltä toinen täältä, rauhallisena, unisin, mutta sotaisiin menoihin tottuneen, järkkymättömin silmin. Alhaalta kuuluu kiireisiä askeleita ja kumman poukkuilevaa, metallisointuista ääntä, päivystäjä kun velvollisuudentuntoisena ja nykyin, vaikka ilmeisesti vasta hälyttyneenä, palvelusalttiina kiiruhtaa tapahtumapaikalle, tosin vähän post festum, ja siinä tuihussa pudottaa kypärän, valtansa merkin. Arvaat varmaan täysihoidolan yläkerran olevan, housuihinsa kiireesti hyppiä nuorukaisia ja laatikoitten vaiheilla käyvän peitteitten huikeen ja paahattavan auringon otsan vetäytyvän pilveen tällaisen tapahtuman monumenttaalisuudesta. Ei kuitenkaan: sielusi sanoo väärin. Tällä kertaa painuu pää toisensa jälkeen takaisin tyynyyn ja mahtava basso puusuu yli maiseman: *kenen kivääri!* – Lukijat, tällaisessakin tilanteessa ensinnä huolenpito puhdistetusta ja rasvatusta kiväärin-

lä ja sen ohessa toverista, joka läten saa ylimääräistä työtä ajattelemttomasti ammutun paikkupatruunan takia. Eikö se ole jotakin! Toisella sijalla on vasta muu – herättäminen ja niin myöhään tulevalle toisella sijalla, että se tässä vaiheessa jää suorittamatta.

Sekä Kari että kypärämies lähtevät yhdessä, toinen murtuneena ja toinen sen partaalla, talsimaan avoimille ja autuammille metsästyksmaalle, vaapaeseen draaman täysihoitolan piha-aukeamalle samalla selvitellen asioita, joista sotaiset päivistäjät aina mielellään pakisevat. Varsinkin kun on tavallaan lavattu itse teossa. Tästä asiasta miellyttävästi in ehkä pakisten painuvat nämä kaksi kohti tusculumia. Mitä sitten tapahtuu, eivät aikakirjat kerro. Toteamme vain, että sotapassi laukkaa ympäri pihaa lyhyt häntä lystikkäästi tahtia lyöden ja harakka heläyttää puulan katolta aavistelevan, hermostun naurun. –

Ja jonkin ajan kuluttua kuuluu gramofonin hieman pitkävetteisesti soittaman korvia hivelevän tangon säveleet, joiden laineisiin tuudittautuen seurakunta suorittaa heräämisensä ratkaisuvaiheeseen. Tämä on todellinen ja esteettistä nautintoa sisältävä tapa herätä täysihoitolan päivään. Eivät signaalit, eivät pasuimat eikä suinkaan barbaarinen kivaariumunta sovi herätysmenetelmiksi niin ihanan luonnon ja niin herkkien nuorukaisten keskelle, kun tapaamme tässä Pääskylahden poukamasassa. – Kohta on seutu täynnänsä tyylikkäitä nuorukaisia ja keveä kesäinen tarina lukemattomissa variaatioissa elää ihaninta aikaansa Miekkoniemen ja Lotjalahden liepeillä muistamatta ollenkaan, että on pakko joskus herättä räikeään ääneen ja pahansuovaan paukkuaan – täysihoitolasakin. Joskus sentään sattuu mieleen lävähämään tämäkin tapahtuma naurettavana yrityksenä esimiehen arvovallan keinotekoisesta kohottamisesta, esimerkkinä, joka ei suinkaan kehota tulevia suuria sotaherroja samoin menettelemään, koska seurauksena saattaa olla valtan tavaton pannukakku.

Y.E.V.

HERRAT UPSEERIT

Ensimmäiset teistä lähtivät jo vuonna 1956 Yhdistyneiden Kansakuntien rauhan- turvajoukkoihin. Siitä lähtien SUOMALAISET VALVONTAJOUKOT kohta kolmekymmenen vuoden ajan ovat olleet teidän johtamina arvostettu ja tunnustettu osa maailman rauhaa, jonka ylläpitämiseen Suomi on tähän vuoteen mennessä asettanut 29 000 upseeria, aliupseeria ja miestä. Enemmän kuin mikään muu kansakunta väkiluvun suhteen.

Everstiluutnantti PENTTI PALMU on kirjannut teokseen **TULI LAKKAA** kronologisessa järjestyksessä tapahtumat SUEZILTA 1956—1957, KYPROKSELTA 1964—1977, SIINAILTA 1973—1979, GOLANILTA vuodesta 1979 ja LIBANONISTA 1982 lähtien sellaisina kuin useimmat valvontajoukoissa kenraaleista jääkäreihin palvelleet ovat ne kokeneet ja muistiin merkinneet. Noin 400 sivua ja runsas kuvitus kertoo monipuolisesti valvontajoukkojen elämästä, velvollisuuksista, olosuhteista, vastuusta ja vastoinkäymisistäkin Lähi-Idässä.

Kirja ilmestyy syyskuussa. Tilatessanne sen 1. 4. 1985 mennessä tarjoamme kirjan Teille Yhdistyneiden Kansakuntien 40-vuotisjuhlavuoden kunniaksi edulliseen ennakkotilaajan hintaan à 105:— ja postikuluitta. (OVH 140:—).

MAANPUOLUSTUSTERVEISIN
Kustantaja PAINOKARTIO OY
Aulis Parkkonen Osmo Rantanen

Tilaan

TULI LAKKAA kirjaa _____ kappaletta ennakkotilaajan à hintaan 105:— postikuluitta.

Nimi

Lähi-osoite

Postinumero

Postipaikka

Painokartio Oy
maksaa
posti-
maksun

Vastauslähetys
HKI 60/66 Lupa 89

PAINOKARTIO OY
Alkutie 93
00003 HELSINKI

RAVINTOLA KALLION GRILLI

Puh. 714837
Toinen linja 19 00530 Helsinki 53

HJ. JOUSI OY

Box 16
20781 KAARINA
Puh. 921-421111

ÄMMÄN BETONI Ky

89600 Ämmänsaari - Puh. 987-12 635

- VALMISBETONI
- BETONITUOTTEET JA ELEMENTIT

OSUUSKUNTA POHJOLAN MAITO

86600 HAAPAVESI
Puhelin 983-52 632

COSTARICA

MIKKO PELTONIEMI OY

Orikedonkatu 23 20380 Turku 38
Puh. 921-386655

RAKENNUSTOIMISTO
Hakanpää ky

28400 ULVILA, FRIITALA
PUH. 88878, 80320

BETONIMIES OY

90500 Oulu 50, Puolivälikangas
Puh. 981-343482

Ky Pikkarilan Sora Kaarlo Kuula ja Kni

oy Terinit AB

68700 Teerijärvi
puh. 968-75175

DDAVA

INFORMAATIOJÄRJESTELMÄT
Ahventie 4, 02170 Espoo 17, puh. (90) 42 021, telex 122060
VALMET ERICSSON YHTIÖ

SAMESOR OY

KONEPAJA

KUOPIO
Puh. 971-124 166

oy *Rymaco* ab

PL. 9
02921 ESPOO 92
Puh. 90-840133
Telex 124703

PIETARSAAREN SEUDUN PUHELIN OY

68600 PIETARSAARI Alholmankatu 3

Kadettikuntaa tervehtien
**Suomen Kiinteistöliitto
Suomen Talokeskus Oy**

Rakennustoimisto M. KURTTI KY

Sairaalakatu 2 94100 Kemi 10
Puh. 980-23 003

PAIKALLISLEHTI
RANNIKKO - SEUTU

1932
KAARINA - LIETO - MERIMASKU - NAANTALI - PIKKIO - RAISIA - RYMÄTTYLÄ
Varpeenaukio 9 21200 Raisio. Puh. vaihde 921-785033
KAARINAN aluekonttori Kyynäräkatu 2
Puh. 921-434511, 434510.

Eräs episodi kadettikoulutuksessa Suomessa

ANSSI VUORENMAA

Kuten tiedetään, Kadettikouluun mentiin viime vuosisadalla jo aivan poikasina. Kun vähän toisella kymmenellä olleesta poikasesta ei voitu luonnollisesti-kaan tehdä heti karskia soturia, hänet sijoitettiin koulun valmistaville luokille, joilla upseeriksi aikonut tai uralle vanhempien toimesta pakotettu nuori poika sai yleissivistävää koulutusta. Nämä valmistavat luokat vastasivat ehkä eräänlaista "alakoulu".

Vuonna 1831 lakkautettiin Haminan kadettikoulun valmistavat luokat. Pari vuosikymmentä myöhemmin heräsi Heinolan kaupungissa eräissä opettajissa lähinnä muuten heikkojen toimeentulomahdollisuuksien vuoksi ajatus aloittaa kadettien valmistaminen varsinaista kadettikoulutusta varten uudelleen. Ajatuksen mukaan koulutus palvelisi myös oppilaiden valmistamista muihin kouluihin, kuten yläalkeiskouluihin ja muihin korkeampiin oppilaitoksiin. Tarkoitus oli siis kaksijakoinen, valmistaminen sotilasuralle tai siviiliammattiin.

Heinolalainen konrehtori (virkaikässä rehtorista seuraava opettaja) Carl Brunou, kollegat (opettajat) Karl Forsius ja August Gylden sekä venäjänkielen opettaja Karl Forsten lähettivät kenraalikuvernöörille anomuksen saada perustaa Heinolaan koulu, joka valmistaisi oppilaita kadettikouluun sekä yläalkeiskouluun. Elokuun 15. päivänä vuonna 1850 senaatti myönsi luvan. Näin sai alkunsa Heinolan yksityinen oppilaitos, joka tuntee - lähteestä riippuen - nimet Enskilta undervisningsanstalt i

Heinola, Kadettikoulun valmistusopisto, kadettien valmistusopisto ja Heinola Kadettberedningsanstalt.

Koulun toiminta pääsi alkamaan syyskuun alussa 1850. Opetustilat vuokrattiin Heinolan entisen residenssitalon siipirakennuksesta. Lukukausi oli samanpituisen kuin muissakin vastaavanlaisissa alkeisoppilaitoksissa. Viikkotun'imäärä oli yleensä 32 tuntia. Opisto ei ollut sisäoppilaitos, vaan opettajat pyrkivät hankkimaan toispaikkuntalaisille oppilaille asunnot sekä valvoivat varsin tarkasti heidän elämänsä. Ilmeisesti Heinola oli hiljainen pikkukaupunki, joka ei tarjonnut oppilaille kovinkaan runsaasti huvia, joten monet vanhemmat eri puolilta maata lähettivät luottavaisin mielin jälkikasvunsa saamaan siellä opetusta. Opetus näyttää olleen korkeatasoista ja huolellista, sillä mainitaan oppilaiden menestyneen varsin hyvin esimerkiksi Kadettikoulun pääsyutkinnoissa. Oppilaita monet kohosivat huomattaviin asemiin ja sotilasarvoihin sekä Suomessa että Venäjällä.

Heinolan opisto oli siitä erikoinen, että se otti oppilaita pitkän vuotta. Toisaalta ohjeet edellyttivät, että päästötodistuksen sai opisto antaa oppilaalle vain silloin, kun tämä hyväksyttävästi selvitti julkisen vuositutkinnon kevätlukukauden päättyessä. Oppilaita synnättiin myös syksyllä syyslukukauden joulukuusi päättyessä. Opettajakunta määräsi, että oppilaiden oli palautettava todistuksensa vanhempiensa tai holhoojansa allekirjoituksella varustettuna aina

uuden lukukauden ja lukuvuoden alkaessa.

Koulu oli verraten kallis sen yksityiskoululuonteesta johtuen. Jokaisen oppilaan oli pulittettava saamastaan opetuksesta korvauksena peräti kuusi hopearuplaa kuukaudessa, joten vain suhteellisen varakkaat vanhemmat saattoivat lähettää toivorikkaan vesansa opintielle Heinolaan. Kalleudesta johtuikin, että oppilasluettelejoja silmäillessä niissä esiintyvät 1800-luvun tunnetut aristokraattisuvut, kuten Boije, Furuohjelm, Järnefelt, von Kothén, von Knorring, Standersjöld ja Tandefelt joitakin mainitaksemme. Oppilasmäärä ei ollut kerrallaan kymmentä enempää ja koko kymmenen vuotta kestäneen toiminnan aikana (1850-1860) koulussa opiskeli vain 79 oppilasta. Viimeinen opiston oppilas sisäänkirjoitettiin toukokuussa 1860 ja saman vuoden syksyllä hänet hyväksyttiin Heinolan yläalkeiskoulun oppilaaksi. Opiston toiminnan loppumisen syistä ei ole allekirjoittaneella tietoa.

Opiston oppilaiden sosiaalisesta taustasta löytyy myöskin tietoja. Koulun 79 oppilaasta oli upseerien jälkeläisiä kaikkiaan 30. Suurin ryhmä oli kuitenkin siviilivirkamiesten pojat, joita oli peräti 35. Pappien poikia opistossa opiskeli 11, mutta vain yksi poika oli lähtöisin tavallisesta talonpoikauskodista ja kaksi varakkaammista kartanoista. Oppilaita hyvin huomattava osa jatkoi opintojaan Haminan Kadettikoulussa ja valmistui aikanaan upseerin ammattiin. Kaikenkaikkiaan 35 Heinolassa opintonsa aloittanutta selvisi

Kadettikouluun ja viisi siirtyi Helsingin Junkkarikouluun. Koulun toiminnan aikana kuoli kaksi oppilasta, seitsemän jatkoi opintojaan siviiliura tähtäimessään ja 30 pojan myöhemmät vaiheet ovat jääneet merkittämättä muistiin.

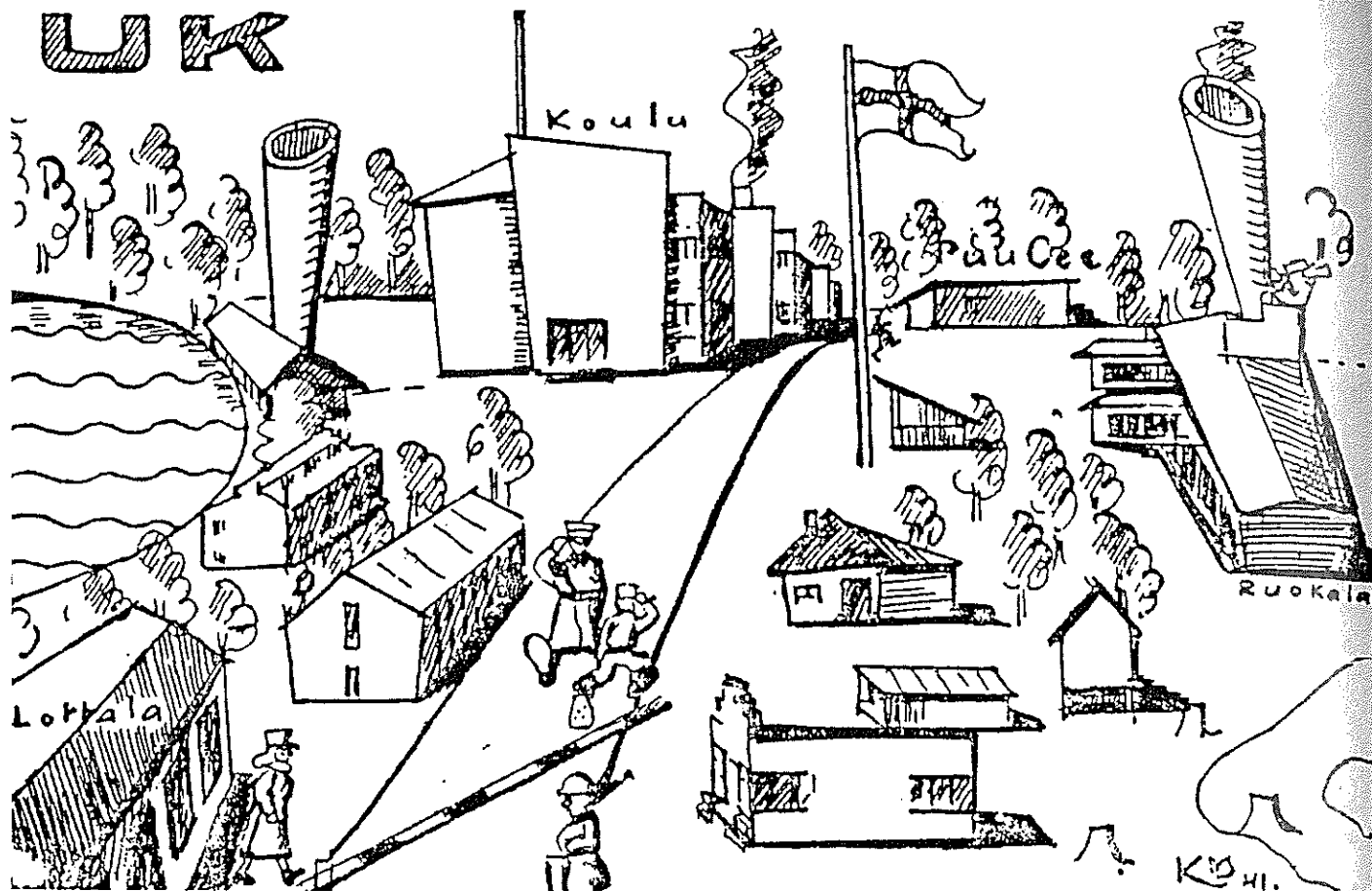
Koulun "rekrytointialue" oli varsin laaja. Periaatteessa se käsitti koko maan. Oppilaita saapui Heinolaan aina Ahvenanmaata, Oulua ja Sortavallaa myöten; olipa oppilaiden joukossa muutama Venäjällä syntynekin. Oppilaita karsittiin ensi sijassa kielitaidon perusteella, sillä hyvä ruotsinkielen taito oli välttämätön. Tuon ajan tapaan useimmat kouluthan olivat Suomessa ruotsinkielisiä.

Heinolan kadettien valmistusopiston johtajana koko sen toiminnan ajan vaikutti konrehtori Brunou. Hänellä oli apunaan kerrallaan kolme tai neljä yläalkeiskoulun opettajaa. Näiden lisäksi opistossa opetti eri aineita useita muita opettajia. Erityisen tunnettu Heinolan seuduilla oli venäjänkielen opettaja Forsten, alkuaan pappi. Hän luopui myöhemmissä vaiheissaan pappisurastaan eikä ottanut vastaan tarjottua koulunjohtajan paikkaa Pietarissa. Hänen viidestä täysi-ikäiseksi eläneestä pojastaan neljä valitsi ammatikseen upseerinuran.

Lähteet:

Erkki K Osmonsalo: Vanhaa Heinolaa ja entisiä heinolaisia. Arvi A Karisto Oy, Hämeenlinna 1929

A R Cederberg - Ojala: Heinolan kaupungin historia. Tampere 1948.

Reserviupseerikoulu toimi Niinisalossa sotien aikana vuosina 1939-45. Lottalassa oli myynnissä vuonna 1941 oheinen postikortti, johon vapaa taiteilija oli ikuistanut kasarmimiljöön. UK (RUK) toimi valkoisessa kasarmissa ja moni muukin rakennus on vielä tänäänkin samalla paikalla. Pohjoismaiden Suurin - PuuCee - on tosin joutunut väistymään.

Niinisalon varuskunta miehen ikään

Kesäkuun 4. päivänä – puolustusvoimain lippujuhlapäivänä 1985 vietetään Niinisalon varuskunnan 50-vuotisjuhlaa tässä Kankaanpään kaupungissa sijaitsevassa varuskunnassa.

Ei ole liioiteltua sanoa, että Niinisalo tunnetaan sotilaskoulutuspaikkana kautta koko Suomen. Varuskunnaksi paikka muodostui vasta sotien jälkeen, mutta koulutustoiminta alkoi jo 1930-luvun puolivälissä.

Varuskunnan vaiheet ovat

pääpiirtein seuraavat:

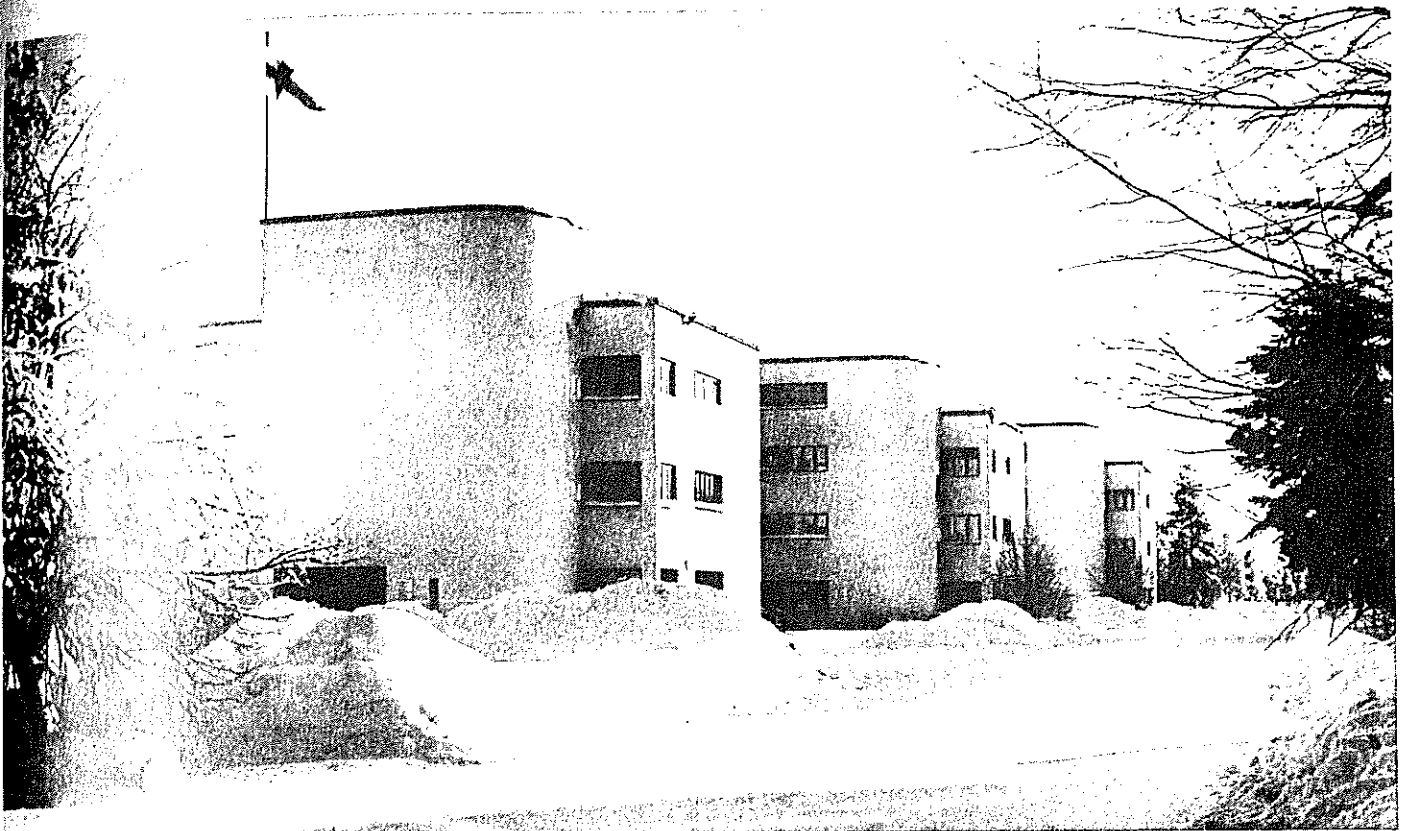
- perustaminen ja kertausharjoituskeskusvaihe (kertausharjoitusten pitäminen alkoi vuonna 1936)
- reserviupseereiden koulutusvaihe (RUK toimi sotien aikana Niinisalossa koulutuksen kursseilla 43-60 runsaat 16 000 miestä vuosina 1939-45)
- 'Internaattivaihe' (Valtion Sisäoppilaitos - VSOL - toimi Niinisalossa vuosina

1945-47 kouluttaen lukioluokilta sotaan joutuneita nuoria noin 4 500)

- muovautuminen tykistövaruskunnaksi, joka alkoi vuonna 1947 KTR 1:n yhden patteriston muutettuna Oulusta Niinisaloon.

RUK:n lisäksi saapui Niinisaloon jo ennen sotia toinenkin joukko - nimittäin Tykistön Koomunna-asema Utista. Kaasu-

suojelukoulu muutti Santahaminasta Niinisaloon vuonna 1944, Hevoshuoltokoulu Ypäjältä 1955 ja Turusta saatiin soittokunta 1951. Viimeisimmät tulokkaat ovat Santahaminasta vuonna 1969 siirtynyt Tykistökoulu ja niinikään 1969 Satakunnan Tykistörykmentin yhteyteen perustettu YK-Koulutuskeskus. 'Valkoiseen kasarmiin' oli eräs vaiheessa sijoitettuna myös Porin Prikaatin Patteristo, joka siirrettiin Kainuun Prikaatin Patteristoksi vuonna 1966.

Varuskunnan symbolina voidaan pitää kolmilamellista kasarmia, joka valmistui vuonna 1935. Tänä päivänä siihen pystytään majoittamaan 1 060 miestä.

Tämä päivänä Niinisalo tunnetaan varuskuntana, jossa annetaan moninaista varusmies- ja reserviläiskoulutusta sekä kaikille YK:n rauhantehtäviin lähteville heidän tarvitsemansa koulutus.

Varuskunnan symbolisena tunnukseksi voitaneen pitää vuonna 1935 valmistunutta kolmilamellista 'Valkoista kasarmia', joka pystyy tällä hetkellä majoittamaan 1 060 henkilöä. Juhlavuonna 1985 julkaistaan varus-

kunnan 50-vuotishistoriikki, jonka kirjoittaja on everstiluutnantti evp Kalle Kuosa. Juhlamitalin suunnittelee kuvanveistäjä Kauko Räike Raumalta.

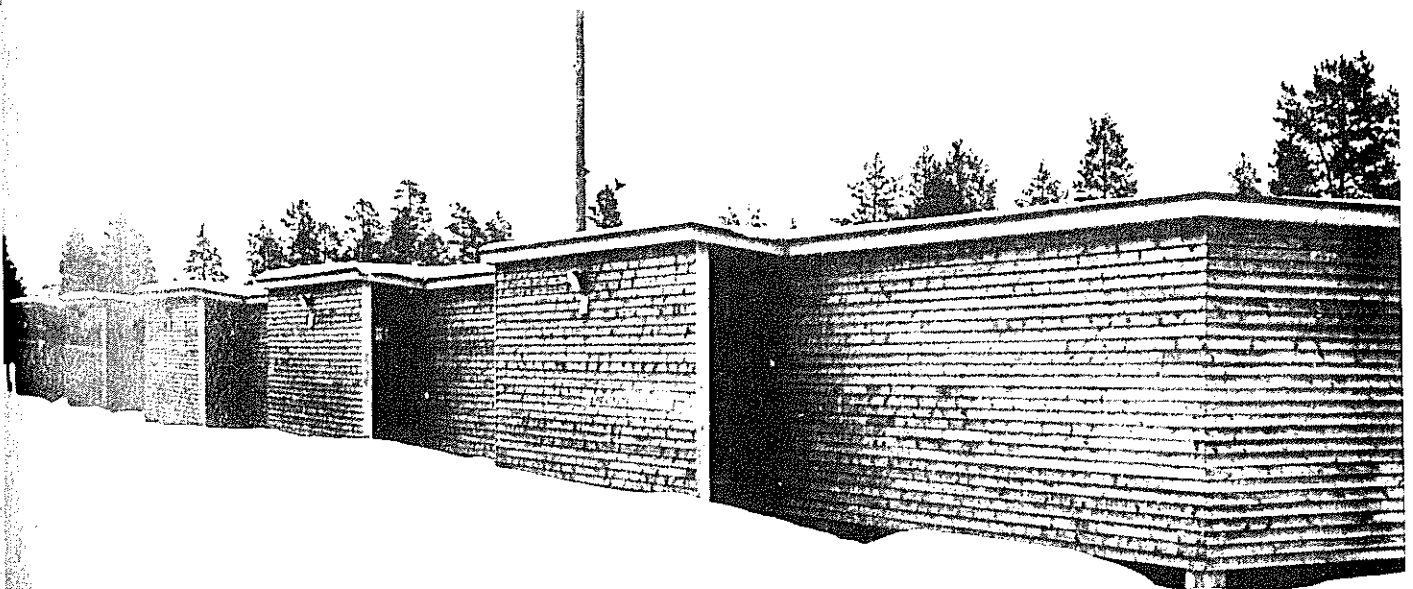
Juhlapäivänä pidettävään päiväjuhlaan kutsutaan kaikkia niitä henkilöitä, jotka ovat olleet varuskunnassa kertausharjoituksissa, RUK:ssa, Internaatissa, varusmiehenä ja koulutettavana YK-tehtäviin. Reserviläisjärjestöjä, Sinibaretteja, Kältoja ja

muita yhdistyksiä pyydetään pistämään sana kiertämään ja ryhtymään matkan valmisteluihin. Päiväjuhlan juhlapuhujaksi on lupautunut kenraaliluutnantti Ensio Siilasvuo.

Mikäli joillakin henkilöillä on hallussaan vanhoja 1930-luvulta peräisin olevia varuskunnan rakentamisaikaisia valokuvia, sotien aikaisesta koulutuksesta Niinisalossa otettuja kuvia sekä muuta aineistoa, järjestelytoimikunta ottaisi ne mie-

lellään lainaksi historiategosta ja juhlaesitettä varten. Kaikki materiaali palautetaan omistajille juhlan jälkeen.

Aineistoa ja ilmoittautumisia ottaa vastaan, kyselyihin vastaa ja tiedotustoiminnan hoitaa järjestelytoimikunnan puheenjohtaja majuri Osmo Olkkonen, osoite PL 5, 38841 NIINISALO, puhelinnumero 930-226 60.

Yksi Niinisalon "nähtävyyksistä" oli pohjoismaiden suurimmaksi mainittu, lähes sadan paikan ulko-käymälä.

Augustin Ehrensvärd
25.9.1710–4.10.1772

Erik Wihtol

Augustin Ehrensvärdin unohtunut puhe nuorison kasvattamisesta

Augustin Ehrensvärd, kapteenin ja sittemmin everstin Johan Jakob Schäffer'in ja Anna Margaretha Mannerheim'in poika syntyi yhdeksänpäisen sisarusparven vanhimaksi 25.9.1710 Fullerö'ssä Västmanland'issä.

Suku oli kotoisin Turusta, missä isoisä Peter Schäffer Stralsundista oli toiminut 1600-luvun puolivälissä Turun Läänin Jalkaväkirykmentin majoitusmestarina. isä (1666–1731) oli kaarrelaisena upseerina ottanut osaa kaikkiin kuningas Kaarle XII:n sotaretkiin. Hän oli jopa joutunut lyhyeksi ajaksi venäläisten vangiksi Perevolotschna'ssa, missä Kaarle XII:n armeija antautui 1.7.1709 Pultavassa 28.6.1709 kärsityn murskahäviön jälkeen. Hänet kuitenkin vaihdettiin Narvan taistelussa 20.11.1700 vangiksi ottamaansa räjähteiden erikoistuntijaan. Johan Schäffer yleni everstiksi ja

sai kuningas Kaarle XII:lta aatelisarvon 20.11.1717. Hänellä oli vastuu kenttälainnoitteiden vartiosta illalla 30.11.1718, jolloin kuningas Kaarle XII ohimoon osui luoti surmaten hänet Frederiksstenen'in linnoituksen piirityksessä Norjassa. Schäffer sai vasta 20.11.1719 aatellisen nimen EHRENSVÄRD, koska oli käyttänyt miekkaansa kunnialla ("fört sitt svärd med ära").

Augustin liittyi vuonna 1726 vapaaehtoisena aliupseerikokelaana tykistöön, isänsä aselajiin, yleni adjutantiksi (kersantti) vuonna 1733 ja luutnantiksi vuonna 1734 ja sai vuodesta 1736 kahden vuoden ajan opiskella 2000 hopeataalerin turvin tykistöllisiä oppeja ja tieteitä Ranskassa. Kotiintulonsa jälkeen Ehrensvärd sai vuonna 1739 arvon "kapteeni-matematikus ja mekanikus" kadettikoulussa ja samalla velvoitteen

opettaa tykistöllisiä tieteitä ja sitä varten viran, joka vuoden 1738 valtiopäivillä oli nimennömaan häntä varten perustettu. Hänet valittiin vuonna 1739 perustetun Kuninkaallisen Ruotsin Tiedeakatemian sihteeriksi ja vuonna 1743 sen esimieheksi. Hän osallistui vuosina 1741–1742 sotaan Venäjää vastaan. Syksyllä 1743 hän luopui Tiedeakatemian esimiehen tehtävästä ja piti silloin kuuluisan jäähyväispuheensa "Nuorison kasvattamisesta sotilaiksi", josta seuraavassa eräitä varsin varteenotettavia nykypäivänäkin voimassa olevia ajatuksia.

Sotilas ja sotilaan ammatti

Puheensa alkulauseiden jälkeen hän jatkaa "olen nyt ajatellut käsitellä sotilaan ammattia sellaisena kuin sen tulisi olla ja sellaisena kuin se on ollut sa-

toja vuosia, mutta aihe on liian laaja, enkä uskalla sitä kuin pinnalta katsoa ja jätän muille auran tekemisen sitä alaa varten, jonka tulee olla meillä kaikilla niin lähellä sydäntämme.

Sivuutan sen ajan, kun vain vahvat jäsenet tekivät miehestä sotilaan ja kaksintaistelu ratkaisi kokonaisen armeijan voittoja tai tappioita. Jätän myös kokonaan sen ajan, jolloin rikkaimmat kansanheimot saivat varman suojan yksinkertaisen renasmuurin sisältä. Sillä ajalla oli oma taistelutapansa ja meidän ajallamme on omansa. Mutta kaikkina aikoina on jotain yleistä ollut yhteistä, koskaan ei ole elänyt onnellista sotilasta, joka EI olisi vahventanut urheuttaan taidolla ja kokemuksella. Kaikkina aikoina osoittavat eri maiden tapahtumat tästä lukuisissa esimerkkejä. – Sotilaan tulee syntyä sotilaaksi, keho tervee-

nä, järki ja sydän oikeassa paikassa. Kaksi ominaisuutta on hänen itselleen hankittava, taitoa ja kokemusta.

Ensi silmäyksellä on löydettyissä sotilaan elämästä uskomattoman paljon haittoja ja vaivaa: nälkä, jano, unettomat yöt, kylmä ja lämmin eivät ole harvinaisia vieraita. – Kun edelleen häntä tarkastelee, niin näkee hänet hetkellisesti vaarassa. Sotilaan tulee sentään omata järkeä nähdä vaara ja omata kestävä rohkeus vaaran vaikutusta vastustamaan ja pienentämään. Rohkea ei pakene tulessa, on kärkeässä ensimmäisenä eikä koskaan seuraa kuormastoa. – Rohkea tarvitsee tietoa siitä pahasta, minkä vihollinen hänelle tuottaa. Paha on juuri, minkä tiede opettaa ja järki kokemuksen kera panna tähtäntöön. Siis rohkea ei tule täydelliseksi ilman tiedettä, järkeä ja kokemusta. Esi-isämme ovat kutsuneet vailla tietoja olevaa urhokasta miestä hyväksi hakkapäälle sotilaaksi. –

Sotataito

Käymme sotaa merellä ja maissa. Merellä tämä toteutetaan käyttämällä toisaalta suurista aluksista koottua avomerilaivastoa ja samanaikaisesti toista pienaluksista ja kaleereista muodostettua laivastoa.

Maissa operaatiot muodostuvat joko taisteluista tai piirityksistä. Kaikki muu on vain tukitoimia päästäkseen näihin päämääriin. Tästä johtuu, että sota-voima maissa jaetaan 1) jalkaväkeen, 2) ratsuväkeen, 3) tykistöön ja 4) linnoittamista taitaviin joukkoihin.

Nämä osat siirtyvät kukin ajallaan ja tekevät haittaa viholliselle kukin omalla tavallaan. – Kukin kansalainen tietää, että jalkamies osaa hoitaa muskettiaan, ratsumies karbiiniaan ja hevostaan sekä pioneeri lapiotaan. Mutta saatattakoon yleiseen tietouteen, että kukin päällikkö osaa hallita kaikkea. Mikään ei ole sen luonnollisempaa kuin, että sen, jonka tulee käskä toista tekemään jotain, tulee myös itse tietää, miten se on tehtävä.

Luonnollinen järjestys sotilaiden kesken on jakaa heidät alaisiin ja esimiehiin. – Esimiehet ovat juuri ne, jotka kuuluvat minun aiheeseeni. – Meillä on vielä muistissa, miten meidän suuret kuminkamme, vailla sen kummempaa kirjaviisautta,

ovat hoitaneet niitä taitoja, jotka johtavat onnelliseen elämään sodassa. Asehuoneemme ja harjoituspaikkamme osoittavat meille monta muistomerkkiä. Laitokset, jotka niistä ovat syntyneet, osoittavat vakuuttuneisuutta tieteen hyödyistä ja erinomaiset urotyöt vakuuttavat meille, että tiede on omaksuttu.

– Ne toimenpiteet, jotka kuuluvat kaikille päälliköille yhteisesti, ovat värväys, sulkeisharjoitukset ja kuri. Värvätä ja palkata tervettä, reipasta ja vahvaa väkeä, harjoittaa ja pitää kurissa jokaista komppaniaa erikseen kuuluu komppanian upseereille. Mutta suojaavan käden pitäminen kaiken yllä kuuluu rykmentissä everstille ja majurille. Saman tekeminen koko armeijassa kuuluu kenraalille.

Miten joukon tulee erilaisissa tilaisuuksissa harjoitella ja toimia, oppii kukin ohjesäännöstään. Ohjesäännön tulee kunkin nuoremman upseerin ja sotilaan tuntea yhtä hyvin kuin heidän everstinsä sen tuntee. Lisäksi todetaan, että päällikön tietous ei muodostu yksinomaan ohjesäännöstä. Kuinka usein onkaan tavallisia sotilaita otettu ruoduitaan ja johdatettu tekemään upseereiden tehtäviä ja harjoittamaan koko rykmenttiä ilman upseereiden apua ja he ovat suoriutuneet siitä hyvin. Ovathan tavalliset miehet ampuneet kenttäkanuunoilla maaliin, kun upseereiden on käsketty antaa sotilaiden hoitaa kanuunat yksin. Tämä on merkki siitä, että upseerit ovat hyvin kouluttaneet alaisensa ja todistus, että pelkkä ohjesääntö ei synnytä upseeria.

Pitää miehet nuhteessa ja huolehtia heistä, kuten hellä isä lapsistaan, kutsutaan kuriksi ja kuuluu yksinomaan päällystölle. Ne toimet, jotka kuuluvat kullekin erikseen ovat:

I. Jalkaväkimiehelle kuuluvat 1) musketin käsiotteet, 2) liikehittimiset, 3) käännökset ja 4) rynnäkö. Nämä neljä kohtaa kuuluvat yhteisesti niin upseereille kuin miehistölle ja ovat ne jalkaväkirykmentin tehtäviä. Upseereille yksin kuuluu 1) tuntea kiväärin hyvät ja huonot puolet ja 2) tietää miten käyttää miehiään kaikissa tilanteissa. – Rakuunat ovat ratsastavaa jalkaväkeä.

II. Ratsuväelle kuuluvat 1) käsiotteet ratsain ja jalan, 2) käännökset ja rynnäkö jalan ja

ratsain. Sen lisäksi tulee upseerin tuntea hevosensa ja kiväärinsä sekä tietää miten käyttää miehiään kaikissa tilanteissa niin ratsain kuin jalan.

III. Tykistön erityiset tehtävät ovat 1) jalkaväen käsiotteet ja osa heidän liikkeistään, käännöksistään ja rynnäköstään, 2) harjoittelu kenttäkanuunoilla hevosten kera ja ilman, 3) kenttäkanuunoilla ja raskaammillaakin ampuminen sekä taito kuljettua kevyttä ja raskasta tykistöä kentällä, 4) taito käsitellä raskaita ja kevyitä mörssäreitä kaikissa tilanteissa, 5) tuntea miinoittamisen työkalut, osata niitä käyttää ja tietää räjähteiden käsittely ja 6) pystyä itse valmistamaan laukauksia ja räjähteitä kanuunoille ja mörssäreille.

Nämä kuuluvat yhteisesti ta-

valliselle rivimiehelle ja upseerille. Mutta upseerin erityisenä tehtävänä on 1) tietää ampumakoneiden oikeat arvot, niiden teho ja tietää missä ja miten niitä käytetään ja 2) osata räjäyttää ne kohteet, joita ei voida tykistön tulella tuhota.

IV. Linnoittamisen toimialaan kuuluu 1) tuntea puolustuksellisten ja hyökkäyksellisten linnoitteiden voima, 2) tietää miten niitä rakennetaan, jotta niistä saataisiin suurin teho ja 3) tietää miten hyökätä linnoitteita vastaan ja miten puolustautua linnoitteiden piiristä. – Olisimme vielä saaneet raahata tykkjemme raskailta maalaiskärryillä ja nähdä kanuunamme hyödyttöminä taistelevan armeijan takana elleivät geometria ja mekaniikka olisi pelastaneet meitä tästä tietämättömyydestämme.

T A L
OM
UNGDOMENS
UPFOSTRAN
TIL

KRIGSMAN,
HÄLLIT FÖR
KONGL. SVENSKA VETENSKAPS ACADEMIEN
D. 7 SEPT. ÅHR 1743.

AF
AUGUST. EHRENSVÄRD,
D³
HAN LADE AF SITT DERSTÄDES HAFDE
P R Æ S I D I U M.

PÅ KONGL. ACADEMIENS BEFALNING UPLAGDT.

STOCKHOLM
Tryckt hos LARS SALVIUS 1743

Ehrensvärdin puhe julkaistiin heti samana vuonna pienenä kirjase-
na, jossa oli yhteensä 38 sivua. Siitä otettiin uusintapainos vuonna
1747. Painosten suuruudesta ei ole tietoa.

Nyt voimme kuljettaa raskaat kanuunamme hyvillä laveteilla oikeaan paikkaan ja käyttää kevyitä kanuunoitamme koko taistelun ajan.

Kuinka monta ammusta ammuttiinkaan turhaan, ennen kuin matematiikka sanoi meille, että ammus kulkee ilmassa parabelia pitkin? Kuinka kauan uskottiinkaan, että kanuunan kuula kulkee toista rataa kuin mörssäriin ammus sekä, että musketin kuulan tie olisi käsittämätön? Silloin tehtiin erilaisia taulukoita kullekin kanuunalle ja mörssäriille, koko elämän aika ei riittänyt ampumisen ja ammusten heittämisen oppimiseen. Geometria on sitten opettanut meitä luomaan ampumakojeita niin, että ne ovat säännöllisiä noudattaen luonnon lakeja. – Kuinka kauan olikaan voittamattomia linnoituksia? Vähän enemmän kuin sata vuotta sitten piti kuningas Henrik IV (1553–1610, Ranskan kuningas, kirj. huom.) keskeyttää Montauban'in (Länsi-Ranska, kirj. huom.) piiritystä, koska hyökkäyksen kohteena olevassa bastionissa oli kaksinkertaiset tornijuntamuurit. Sellaista ei senjälkeen ole hyväksytty syyksi piirityksen keskeyttämiseksi.

Yksinomaan geometria opetti meille miten piti sulkea piiritykset yhdensuuntaisten vallihautojen avulla ja hajottaa heidän kanuunansa kimmokeammunnalla. Tämän kautta on tieteen avulla säästetty uskomattoman paljon ihmisverta. Tämä ilmenee Ath'in (Belgiassa, 1710, kirj. huom.) piirityksestä pidetystä päiväkirjasta. – Matematiikka on sittemmin todistanut meille, että mörssäri on yhtä hyvä kimmokeammunnassa kuin kanuuna sekä, ettei missään tilanteissa olla varmoja kimmokeettomuudesta, vaikka niin on aikoinaan luultu. – Kokemus on siis vain luokassa opettujen tieteiden kentällä tapahtuvaa harjoittelua. –

Taistelutaito

Kukin kansa taistelee oman järkensä ja oman maansa aseman mukaan, joita se pyrkii käyttämään parhaiten naapuriansa vahingoittamiseksi eli toisin sanoen kukin maa soveltaa tieteet oman tarpeensa mukaan. Tästä seuraa, että kokemus ei ole riittävä, ennen kuin on nähnyt ja itselleen selvittänyt tois-

ten sotataidot, eikä se ole täydellinen, ennen kuin nämä ovat sovelletut oman maan kansan järjen juoksuun ja oman maan asemaan.

Eräs kansakunta yrittää voittoa ampumalla kaukaa, toinen kansakunta ampumalla nopeasti, kolmas järkevällä ampumisella tapahtukoot tämä sitten kaukaa tai läheltä. Miten voidaan käyttää hyväksi vahvaa tai heikkoa puolta, ellei tiedetä kunkin kansakunnan tapaa ampua.

Eräs kansakunta hyökkää parhaiten avoimella kentällä, toinen puolustautuu itsepäisesti pienimmänkin rintavarustuksen takaa. Miten voidaan löytää heikot kohdat, jos ollaan tietämättömiä heidän mielenlaadustaan ja tavoistaan. – Upseerin kokemus ei siis voi olla riittävä, ennen kuin hän tietää kaiken, mitä muut ovat tehneet ja voivat tehdä samassa asiassa; eikä täydellinen ennen kuin hän on soveltanut kaiken oman kansansa ja maansa hyväksi.

Sellaista kokemusta ei voida saavuttaa rauhallisella varuskunnassa ololla tai hiljaisella puustellussa. Ensiksi täytyy lukea kaikki, mitä muut ovat kirjoittaneet asiasta ja nähdä mitä toiset tänä päivänä asiassa tekevät ja sitten, mikä on tärkeintä, sitä täytyy noudattaa ja harjoitella toteen panna siinä muodossa kuin oma toiminta sen vaatii. Toisin sanoen sellainen ajattelee sekavasti ja pahasti, joka ensimmäisen kerran ajattelee vihollisen ollessa jo näkyvässä. –

Johtaja

Hyvänkin johtajan voivat pahansuovat ja taitamattomat alaiset työntää äärimmäiseen turmiin. Kuinka usein ovatkaan kentät ja solat jääneet riittävä tiedustelua vaille, josta johtuu, että itse on jouduttu ansaan taikka jätetty osa vihollisen voimasta taistelutilanteen ulkopuolelle. Kuinka usein onkaan miesluukuinen armeija houkuteltu leiriintymään sellaiselle kentälle, jossa harvalukuiset joukot ovat pakottaneet sen näkemään nälkää ja jouduttaneet sen tuhoa. Kuinka moni pahansuopa ja taitamaton tykkimies onkaan uskottellut esimiehilleen, että mahdolliset tehtävät olivat ihmisen voiman ulkopuolella. – Niin muodoin on peruuttamattomasti selvää, että sotilaalla tulee olla *ymmärtämystä* erottaa sodan oikeat liikkeet väärästä, *tietoa*

osata tuntea voimansa ja heikkoutensa, *kokemusta* osata käyttää voimaansa, estää vihollista ja peittää heikomman kohtansa sekä *urhoollisuutta* uskalttaa antaa kaikkensa rakkaan isänmaansa puolesta.

Rohkealla kansalaisella ei ole mitään säästettävää, ei elämään, saksään kun on kysymys synnyinseudusta. Hän ei kieltäydy neuvotteluissa eikä päätösten toteutuksissa, hän ei siirrä taakkaansa toisille eikä jätä syyttömiä kärsimään, hän ei aseta isänmaataan kyseeseen oman hyödyn vuoksi, hän ei pakene vaaraa elääkseen pitkää ja häpeällistä elämää. Näistä ominaisuuksista syntyvät muut, jotka kuuluvat urheilulle sotilaille. *Urheudesta kasvaa päätös hyökätä* vihollisen kimppuun, taidosta ja kokemuksesta tulee *varovaisuus*, kypsästä järjestä tulee *kylmäverisyys*, joka ei kuohu yli onneen eikä onnettomuuteen. – Me, joilla on oikeus kutsua itseämme vapaiksi kansalaisiksi, tutkaamme esihistoriamme ja toteamme, että rajamme, meidän valtamme ja velvoitteemme ei ole muulla tavalla lisääntyneet kuin kansan urheudella, jota on vahvennettu taidolla ja kokemuksella. Miekka on se, mikä on asettanut meidät tasapainoon mahtavimpien kansojen kesken ja on edelleen se, mikä voi säilyttää vanhan täysivaltaisuutemme. Kaikenlainen muutos on vaarallista. Me emme kasvata maamme raaka-aineita antaaksemme vanhan kunniamme ruostua vaan antaaksemme miekalle valtaa ja pontta, silloin kun sitä tarvitaan. Katsokaamme myös omaa aikaamme ja ryhtykäämme heti kasvattamaan jälkipolvemme järkeviksi sotilaisiksi, ettei ajan mukana jouduta antamaan vieraille sitä valtaa ja täysivaltaisuutta, joka aina on viheröinyt omissa käsissämme. –

Loppusanat

Jollakin voi olla syytä uskoa, että tieto ja kokemus saavutetaan heti kun tykin tai musketin käsiotteet on opittu. Eiköhän pikemminkin esi-isämme kasvattamisen kautta meistä ole kehittynyt sotilaita. Tehkäämme mekin niin, mutta älkäämme aloittako väärästä päästä. – Lukemisen tulee hänen aloittaa ajankuluna, ei sen takia, että kukko antaisi hänelle rusinoita, tämä olisi lap-

sellista ja alkua itsekkyydelle, vaan sentakia, että hänelle olisi häpeällistä ellei hän pystyisi isänmaataan palvelemaan yhtä hyvin kuin toiset. – Geometrian kuviot hän voi oppia tuntemaan kuin kirjaimet konsanaan ja ajan mukaan on matematiikasta tehtävä hänelle hänen jaloin harrastuksensa. –

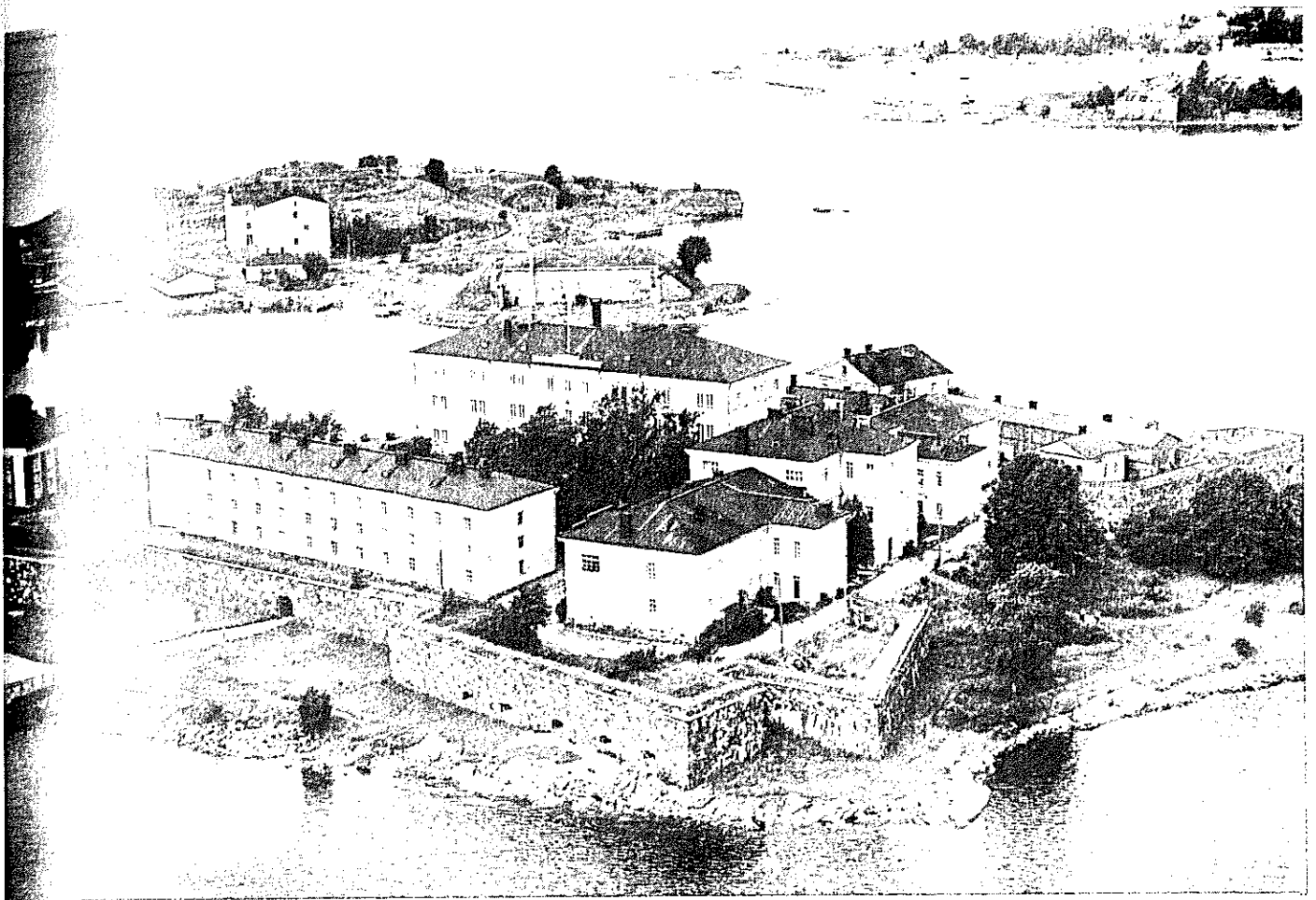
Ne kиеlet, joilla merkittävimmät sodan oppikirjat on kirjoitettu tulee hänen oppia. Latinan lukemisesta saa hän samanaikaisesti kielen kera tiedon vanhojen aikojen taistelutaidoista. Uusimmista muistelmakirjoista, kenraalien elämän kuvauksista, piiritysten ja sotaretkien päiväkirjoista, jotka enimmäkseen on kirjoitettu ranskan kielellä, saa hän kuin leikiten hennon kuvauksen sotaoperaatioista. Jos sellaisia olisi kirjoitettu äidinkiellämme, niin voitaisiin tehdä sotataito vielä julkisestikin hyödylliseksi. – Maantiedon, maiden asemien, mielenlaadun ja tuotteiden oppiminen voidaan aloittaa lastenleikkinä, tutkia iän lisääntymisen myötä ja käyttää hyväksi kypsän elämän aikana. –

Hyöty, jonka matematiikka jokaiselle erityisesti ja yleiselle yhteisölle yleensä tuottaa, on hänelle näytettävä ajoissa. Hänen täytyy todeta, että sen kautta oppii ampumaan viisaasti, ampumaan mörssäriin ammuksia, räjäyttämään miinoja, rakentamaan taloja ja linnoituksia j n e . Vuosien lisääntyessä hänen tulee aloittaa tieteen soveltaminen sotilaan ammatin kaikkiin neljään osaan."

Puheensa päätteeksi Ehrens-värd luovutti puheenjohtajan nuijan ja Kuninkaallisen Tieteellisen Akatemian vanhimman tehtävät käytettäväksi.

Miten Ehrens-värdin ura jatkui?

Hän osallistui Preussin kuninkaan Fredrik II Suuren toiseen Schlesian sotaretkeen Böömissä ja sai kuninkaalta käskyn viedä Ruotsin hoville Soorin taistelun (30.9.1745) voitonsanomana. Augustin Ehrens-värd ylennettiin tykistön majuriksi vuonna 1746 ja seuraavana vuonna tykistön everstiluutnantiksi. Kruununperillinen, kruununprinssi Adolf Fredrik, valtaneuvos, eversti von Liewen sekä evl Ehrens-värd saivat käskyn seövitää Suomen puolustusta ja tulevien

Suomenlinna on Ehrensvärdin luomus

linnoitusten sijoituksia, jota varten von Liewen ja Ehrensvärd tiedustelivat Suomen etelärannikolta linnoitusten rakentamiselle soveltuvia paikkoja. Ehrensvärd teki linnoitussuunnitelman, jonka kuningas Fredrik I hyväksyi 9.11.1747 ja samalla hänet määrättiin johtamaan niin Helsingissä ja sen ulkopuolisilla saarilla kuin myös Loviisassa ja Svartholmassa toimeenpantavia linnoitustöitä, joita ryhdyttiin toteuttamaan vuonna 1748. Vuonna 1749 hänet ylennettiin tykistön everstiksi ja määrättiin tykistön komentajaksi. Tämän työn ohella hän laati suunnitelman kaleerilaivaston erottamiseksi suuresta eli avomerilaivastosta ja samalla suunnitelman kaleerilaivastosta erotetun saaristolaiivaston kehittämiseksi ja laajentamiseksi.

Suunnitelma sai vuoden 1756 valtiopäivien hyväksymisen ja kuningas Adolf Fredrik ylensi Ehrensvärdin kenraalimajuriksi ja määräsi hänet samalla Kaleerilaivaston Viaporin sijoitettavan eskadederin eli tulevan Saaristolaiivaston komentajaksi. Saaristolaiivastoa kutsuttiin myös nimellä Armeijan laivas-

to, Kaleerilaivasto tai Pieni laivasto. Tämä miellytti Ehrensvärdiä ja hän totesi, että tämänkaltaisen laivaston tarve on ilmeisen suuri, koska sille on annettu niin monta nimeä.

Vuonna 1759 Ehrensvärd ylennettiin kenraaliluutnantiksi. Hän osallistui Pommerin sotaan, jossa hän haavoittui vuonna 1760 puolustaessaan juuri valloittamaansa Pasewalkin kaupunkia. Hänestä tehtiin sodan ylipäällikkö vuonna 1761 ja toukokuussa 1762 Hampurissa tehdyn rauhan jälkeen hän palasi Suomeen. Hän toi mukanaan laivanrakentajan, myöhemmin amiraaliksi ylennetyn Fredrik Henrik af Chapmanin. Nyt alkoi Saaristolaiivaston usean eri alusluokan suunnittelu (myös aseistuksen osalta), kehittäminen ja rakentaminen. Ensimmäinen täällä rakennettu Saaristolaiivaston alus Pohjanmaan Fröja laskettiin vesille täysin takiloituna 6.7.1764. Se lähti purjehtimaan kaksi tuntia vesille laskun jälkeen Ehrensvärd kannellaan.

Ehrensvärd ylennettiin ratsuväen kenraaliksi 1764 ja hänelle suotiin vapaaherran arvo. Kuusi vuotta myöhemmin kuningas

Adolf Fredrik antoi hänelle kreivin arvon. Hän joutui kuitenkin eroamaan heikon terveyden takia palveluksesta. Keväällä 1772 kuningas Kustaa III ylensi hänet sotamarsalkaksi, mutta kuolema katkaisi hänen elämänsä jo syksyllä 4.10.1772 Saaren everstin puustellissa Mynämäellä.

Kuningas Kustaa III:n käskystä siirrettiin vuonna 1783 Ehrensvärdin maalliset jäännökset Viaporin linnoitukseen lepäämään "töittensä, Sveaborgin linnoituksen ja Armeijan laivaston keskellä" muistosanoin "järki, joka osasi, ja sydän, joka tahtoi palvella isänmaataan".

Augustin Ehrensvärd oli epäilemättä aikakautensa Ruotsi-Suomen nerokkain sotilas. Hänen monipuolinen lahjakkuutensa ulottui jopa runouden ja taitteen alalle. Palavana isänmaan ystävänä hän itseään säästämättä pyhitti elämänsä omalle isänmaalleen. Itselleen hän ei halunnut mitään etuisuuksia. Sitä kuvaava hänen lausumansa "Vad bådär mig titlar och granna band? Vill Konungen visa mig sin nåd må han skaffa pengar till flottans och fästningens byggande. Allt annat är överflödigt."

Hän oli loistava tykkimies, tuottelias oppi- ja opaskirjojen kirjoittaja, järjestystä rakastava, tarmokas ja aloiterikas monitoimimies.

Ehrensvärdiä on väitetty sotateoreetikoksi. Hän oli kuitenkin eittämättä loistava linnoitusten rakentaja. Hän pystyi siinä irtaantumiaan aikakauden kaavamaisuudesta ja ottamaan maaston huomioon, onhan paras esimerkki hänen kyvystään säilynyt jälkipolville. Sveaborg - Viapori - Suomenlinna, "Pohjolan Gibraltar" on hänen luomuksensa. Svartholma Loviisan ulkopuolella ja bastionit Rosen ja Ungern puhuvat myös selvää kieltään hänen kyvystään linnoittamisen alalta.

Saaristolaiivaston kehittäminen ja rakentaminen sekä sen taktiikan luominen oli Ehrensvärdille mieluisa tehtävä.

Ehrensvärd antoi arvoa suomen kielelle. Hänen tullessaan 1769 Serafiimiritariksi otti hän mielilauseekseen sanan "YXITOTINEN" (ei ruotsinkielistä oombytelig)!

Kouluttaminen ja kasvattaminen oli hänessä synnynnäisenä

ominaisuutena. Hän tunsu oppilaansa ja tiesi henkilöstötarpeen. Hän pystyi näkemään kouluttamisen suomat mahdollisuudet henkilöstötarpeen tyydyttämiseksi ja asettamaan selvät päämäärät ja päämääriin johtavat suuntaviivat. Hän ymmärsi kouluttamisen ja kasvattamisen suuret linjat. Hänen ohjeensa mukaan aloitettiin Karlskronassa vuonna 1756 ja Viaporissa keväällä 1779 meriupseerikoulutus. Meriupseerikoulutuksen alkaminen Viaporissa 1762 oli myös hänen aikaansaannoksensa.

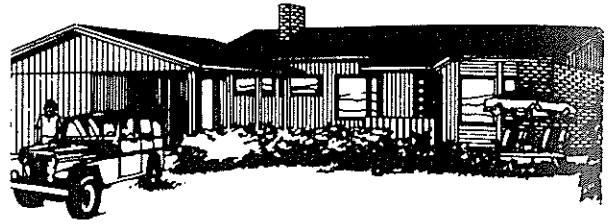
Ehrensvärd tunnettiin mainiona öljy- ja pastellivärejä käyttävänä taiteilijana. Hänellä oli myös mestarillinen kyky piirtää

vapaalla kädellä. Hänen kaiverustamistaitojaankin on kiitetty. Ote Ehrensvärdin aikalaisen laatimasta muistokirjoituksesta hänen kuolemansa jälkeen:

"Hänen luonteestaan on sanottu, että hän oli ystävien piirissä iloinen ja avomielinen, suuremmissa seurueissa enimmäkseen hiljainen ja yleisesti ottaen enemmän ajatuksen kuin sanan mies."

Augustin Ehrensvärdin elämä Suomen hyväksi on ollut ainutlaatuinen.

Ehrensvärdin puhe kokonaisuudessaan on Merisotakoulun kirjastossa alkuperäisenä sekä siitä suomennoksena.

Veitsiluodon **monikko** Lämmin talo pohjoisen puusta

VEITSILUOTO OY

Talotehdas

94800 Kemi 80

TÄMÄ ON PALVELUA!

Postipankin käyttötililtä ja karttuvalta talletustililtä maksat **ilmaiseksi**.

Valitse niistä palkkatilisi ja nauti vaittomasta maksamisesta, selvistä tiliotteista, kätevistä korteista ja valtakunnallisesta pankkiautomaattipalvelusta.

Palkkatililainaa saat heti, kun palkkasi on tullut Postipankkiin 2 kuukautta. Pikalainaa pienempään rahantarpeeseen heti käteen. Myös isommista lainoista neuvoteltaessa olet vahvoilla.

Tule ja tutustu palkkatillemme etuihin postissa tai konttorissamme.

POSTIPANKKI

TAVOITTEISTA TOTTA

MAITOTUOTE OY

Kuussillantie 16
01230 Vantaa 23, Puh. 8764414

Oy FERRADO Ab

Valimontie 1 A, 00380 Helsinki 38
Puh. 90-550002

Helsingin Painesäiliö Oy

Läkkisepäntie 12
00620 HELSINKI 62
Puh. 793 361

OY TIETOBOTNIA AB

PL 253 65101 VAASA 10 PUH. 961-111055

SALLAN APTEEKKI

98900 SALLA
Puh. 9692 - 31 063

SANOMALEHTI

KALAJOKILAAKSO

84101 YLIVIESKA 10 PI 7 Puh. 983 - 20421

– ILMESTYY 6 KERTAA VIKOSSA –

AHTI – RAKENNUSOSAKEYHTIÖ

Näsilinnankatu 50 PL 88 33200 Tampere
Puh. 931-30210

TAAVETIN

Puh. 71131

MAATALOUSKESKUS

SEPPO LAHTELA

TAAVETTI

YLÄ-VUOKSI

Imatra
Puh. 954-66 066

RAKENTAJA. Yksilöllistä suunnittelua.

RAKENNUSPIIRUSTUSPALVELU

MÄKITALO

61800 Kauhajoki 963-13422

**HEINOLASSA LEIPOO
PEKAN LEIPÄ**

HEINOLA Puh. 910-53 500

MONO OY

Laatikkotehtaankatu 2
Lahti

ATK-PALVELUA TILITOIMISTOILLE
TILINELIÖ OY

Aleksanterinkatu 31 B
33100 TAMPERE 10
Puh. 34 760

Rakennustoimisto:

**TURUN
POHJA-
URAKOINTI**

Orikedonkatu 13 20380 Turku 38, puh. 382000

SILMÄOPTIKKO

VALANTA

MIKKELI: Porrassalmenkatu 12
Maaherrankatu 12
Puh. 360 200
LAHTI:
Aleksanterinkatu 1
Puh. 37 200

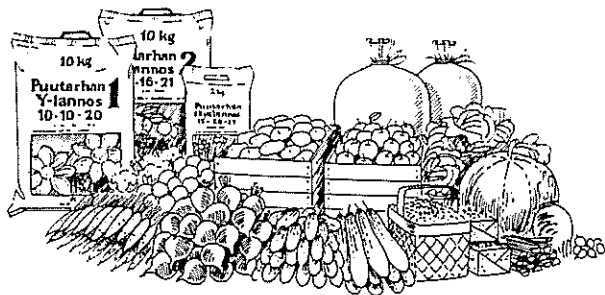
RENKAMA OY

Uhrikivenkatu 10 13130 Hämeenlinna 13
Puh. (917) 22100

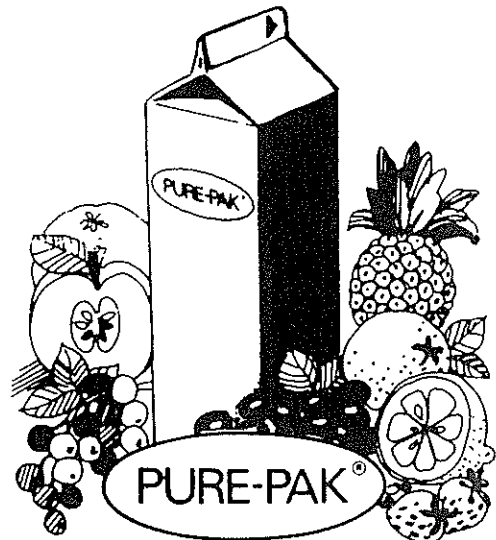
Maa tuottaa meille ravinnon

KEMIRA OY

**Tuoreimmat mehut
saat Pure-Pak tölkissä!**

Elopak Aleksanterinkatu 48 B
00100 HELSINKI 10 puh 90-175 255

KOILLIS-LAPIN SÄHKÖ OY

98100 KEMIJÄRVI

KOILLIS-POHJAN SÄHKÖ OY

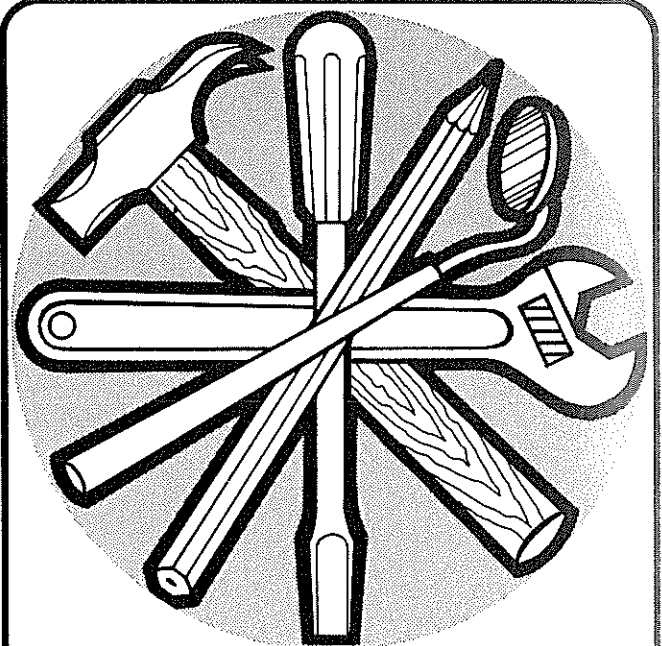
93100 Pudasjärvi

ROVAKAIRAN SÄHKÖ OY

Veitikantie 6
96100 Rovaniemi 10

**TORNIONLAAKSON
SÄHKÖ OY**

95600 Yli-Tornio

**Ilmarinen hoitaa
TEL- ja YEL-
työeläketurvaa**

Eläkevakuutusosakeyhtiö
ILMARINEN

Poimintoja vuosien takaa

Amerikkalainen kenraali Clinton de Witt kuoli 1938 lähes 75-vuotiaana kokematta ja näkemättä yhtään sotaa. Seitsemän kertaa homma oli hilkulla, mutta silti ei kertaakaan onnistunut. Hän suunnitteli vielä viimeisenä elinvuotenaan matkaa Kiinaan "nähdäkseen miltä sota todella näyttää". Sekään ei onnistunut, sillä hän ehti kuolla sitä ennen. Hänen muut yrityksensä olivat seuraavat:

- 1898 hän matkusti Puerto Ricoon. Häntä tervehdittiin lauluin ja soitoin, mutta Amerikan ja Espanjan välinen sota oli jo ehtinyt päättyä.

- 1904 de Witt meni Turkkiin, koska oli odotettavissa sota Bulgariaa vastaan. Mitään ei kuitenkaan tapahtunut.

- Samana vuonna hän oli Venäjällä - edelleen Yhdysvaltojen sotilasasiamiehenä - Venäjän - Japanin sodan puhjetessa. Anomuksistaan huolimatta hän ei päässyt sitä seuraamaan.

- 1911 kenraali oli vähällä joutua ensimmäiseen Balkanin sotaan. Hän oli montenegrolaisten mukana, mutta aina liian kaukana rintamasta.

- 1914 hän oli Brüsselissä sotilasasiamiehenä. Niin pian kun saksalaiset joukot lähenivät, puolueettomat huomioitsijat siirrettiin turvallisemmille seuduille.

- 1916 näytti siltä, että syttyisi sota Meksikon ja Yhdysvaltojen välille. Oman joukkonsa komentajana hän odotti kuusi kuukautta polttavan auringon alla, mutta sotaa ei tullut.

- 1917 Yhdysvallat julisti so-

dan Saksalle, mutta de Witt joutui sairaalaan keuhkokuumeen takia.

- 1918 hän tervehtyi, mutta silloin tehtiin aselepo.

☆☆☆

Saksassa määrättiin vuonna 1942 kaikki kirkonkellot varustusteollisuuden käyttöön. Niiden tilalle piti asettaa posliinista valmistettuja korvikekelloja. Jokaiselle seurakunnalle annettiin kuitenkin oikeus jättää yksi kelloista luovuttamatta. Niinikään historiallisesti ja taiteellisesti arvokkaat kellot saivat jäädä paikoilleen.

☆☆☆

Harvat tiennevät, että Suomenkin armeijaan on kuulunut kerran - tosin vain lyhyen aikaa - kasakoita. Vv. 1788-1790 Venäjää vastaan käydyin sodan aikana muodostettiin kaksi suomalaisista kasakkaosastoa, luultavasti vastapainoksi pelätyille venäläisille kasakoille. Toinen osasto muodostettiin Porvoossa 1788 ja sitä nimitettiin sotilaspujensa mukaan myös mustaksi kasakkaryhmäksi. Miehistöä oli etupäässä suomalaisia, mutta joukossa oli myös parikymmentä ruotsalaista, kaksi liiviläistä sekä yksi norjalainen ja yksi tanskalainen. Upseerit olivat ruotsalaisia.

☆☆☆

Kun japanilaiset tervehtivät keisariaan tai kun he saavat kuulla jonkin suuren voitonsanomaa, purkautuu heidän innostuksensa yhteen ainoaan sa-

naan: banzai. Se vastaa suunnilleen eurooppalaista hurraa-huutoa. Kuitenkin tarkasti ottaen se vastaa samaa kuin "tuhansia vuosia" tai "kymmentuhatta vuotta".

Koko sana on vasta vajaa sata vuotta vanha. Sen keksi kaksi nuorta japanilaista tutkijaa helmikuussa 1889, jolloin maassa vietettiin uuden valtiosäännön voimaantumisjuhllallisuksia. Siitä saakka on banzai-huutoa käytetty kansallisena tervehdystenä ja innostuksen ilmaisuna.

☆☆☆

Sotamarsalkka Mannerheimin 75-vuotispäivän johdosta päätti Helsingin kaupunginvaltuusto, että Heikinkadun ja sen jatkeena olleen Turuntien nimet muutetaan Mannerheimintieksi. Turussa taas muutettiin Mikaelin kirkkopuisto Mannerheimin puistoksi.

☆☆☆

Lehdistössä kierteli v. 1929 juttu, joka oli varustettu otsikolla: "Amerikka aloittanut sotavarustuksen vähentämisen". Kysymys oli kuitenkin siitä, että meriministeriöllä oli 800 viestikyyhkystä, joista monet olivat maailmansodassa kunnostautuneita. Kyyhkysät päätettiin myydä eniten tarjoavalle. Päätöstä perusteltiin sillä, että radio kykenee jo korvaamaan viestikyyhkysät.

Erityisesti mainittiin myös, että aseistariisuntaohjelman toimeenpano merkitsee kyyhkysten ruokkimisen tulevan liian kalliiksi, joten ne on poistettava vahvuuksista. Uutisessa arvioi-

tiin - ehkä pienen piikin säästämänä! - että näin Amerikka on antanut muille valtioille vakavan suunnan, jota seurata varustusten vähentämiseksi.

☆☆☆

Vuonna 1815 Napoleon lähti Elban saarelta. Hänen matkansa kohti Pariisia kuvastuu huvittavalla tavalla senaikaisten pariisilaislehtien otsikoista.

9.3. Ihmissyöjä on paennut häkistään.

10.3. Korsikkalainen hirviö on astunut maihin Cape Juanissa.

11.3. Tiikeri on saapunut Gapiin.

12.3. Hirviö on viettänyt yönä Grenoblessa.

13.3. Tyranni on sivuuttanut Lyonin.

14.3. Vallantavoittelijaa suuntaa matkansa Dijonia kohti.

17.3. Bonaparte etenee nopeasti, mutta ei pääse koskaan Pariisiin.

18.3. Bonaparte on 60 peninkulman päässä pääkaupungista. Hän on ollut tarpeeksi taitava päästäkseen takaa-ajajien käsistä.

20.3. Huomenna Napoleon on varustustemme edessä.

21.3. Keisari on Fontainebleaussa.

22.3. Hänen keisarillinen ja kuninkaallinen majesteettinsa siirtyi eilen Tuilerin palatsiin ihailevien ja uskollisten alamaisensa osoittaessa rajatonta riemua.

☆☆☆

KIRJAT

PUOLUSTAMME SUOMEA

KADETTIKUNTA ry

Puolustamme Suomea Toimituskunta Kadettikunta ry. Länsi-Savo Oy

Vuosi sitten Kadettikunnan julkaisemalle kirjaselle "Väitteitä ja vastaväitteitä" on nyt ilmestynyt jatkoa "Puolustamme Suomea". Nyt ovat toimituskunnassa edellisen puheenjohtaja Matti Närhi (pj.) ja jäsen Olli Nuoramo sekä uusina Matti Lyly-Yrjänäinen ja Rafael Hursi. Kun "Väitteitä ja vastaväitteitä" oli sotilaiden kirjoittama ja keskittyi sotilaalliseen maanpuolustukseen, "Puolustamme

Suomea" sen sijaan on saanut kirjoittajikseen pelkästään siviilihenkilöitä ja sisältö muodostuu koko turvallisuuspolitiikan alueelta, historiaa ja kansainvälistä politiikkaa unohtamatta.

Yhdeksän kirjoittajaa on mukana kirjan teossa. Heistä mainittakoon professori Osmo Jussila, ulkoasiainsihteri René Nyberg, varatuomari Terhi Viljanen ja hallintoylilääkäri Unto Vuopala.

Oikeastaan kaikki kirjoitukset ovat mielenkiintoisia, mutta ehkä tässä kannattaa erityisesti mainita Jussilan "Puolustusvoimamme neuvostojohdon silmin vuosina 1918-1939". Professori

Puolustamme Suomea -kirjaseen julkistamistilaisuus Kadettikunnan toimistossa joulukuussa 1984. Edessä toimituskunnan pj. evl. Matti Närhi

Jussila on hänelle ominaisella tyylillään osannut hakea yhtymäkohtia erilaisille asioille ja samalla tehnyt niistä mielenkiintoisia johtopäätöksiä. Toinen mainittava olkoon maisteri Simo Konsalan, Suomen Teatteriliiton johtajan kirjoitus "Jos pieni kansa hukkaa kulttuurinsa, se hukkaa itsensä". Juttu on mie-

lenkiintoinen ja se on hyvin kirjoitettu.

Muutakaan osaa sisällöstä ei kannata jättää lukematta. Yksi ilta vajaa satasivuisen kirjaseen parissa vierähtää aika mukavasti. Kirjasta on saatavissa Kadettikunnalta ja kadettiipiireiltä veloituksetta niin kauan kuin painosta riittää. MSI

Reino Lehväslaiho Jänkä palaa WSOY

Yhtä varmasti kuin tulee joulujoka vuosi, ilmestyy myös sotakamreerin työn tuloksena kirja. Lehväslaiho on jouheva kirjoittaja, jonka tekstin parissa ei tule ikävä. Jänkä palaa kertoo partisaanipataljoonan hyökkäyksestä korpitukikohtaan ja sitä seuranneeseen takaa-ajoon monine menestyksineen, mutta myös menetyksineen. Itse aiheesta ei oikeastaan sen enempää.

Jänkä palaa ei ole Lehväslai-

hon parhaita. Siltä puuttuu jontekin uskottavuus. Joukon johtajaa, 26-vuotiaasta "isälahmoista" kapteenia joka ukko puhuttelee tiukasti herra kapteeniksi. Näin tosin tehdään jopa alikeranteille.

Porukka kulkee Vianan korvissa ainakin viikon ja joutuu taisteluun useita kertoja. Aina ammutaan vähintään kaksi kplipasta tyhjäksi. Patruunoista puhutaan vain kerran, jolloin tosin joukon johtaja on hieman huolissaan, mitenköhän ne mahtavat riittää. Yleensä ammutaan sarjatlulta ja usein vielä "varmuuden vuoksi".

Enpä tiedä, millä perusteilla sissiporukan johtaja valitsi joukkonsa - mutta hänellä kuten monella muullakin sissillä oli "kumma aavistus", että vihollinen tulee sieltä ja sieltä. Tietysti jos on tarpeeksi (liian) varovainen, voi aavistella vähän joka puolelta!

Millään en jaksa ymmärtää, että Pohjois-Vienan korvissa, joista sota-aikana oli mahdollisimman heikot ja epätäydelliset karkat, sissiosaston eri ryhmät ja joukkueet pystyivät erehtymättä kohtaamaan toisensa milloin keskellä jotain epämääräistä suota milloin vain jotoksella. Ei riittänyt, että se olisi tapahtunut vain päivällä, mutta kun ne peijakkaat löysivät toisensa myös pilkkopimeässä yössä. Eikä niitä huonojakaan karttoja ollut kuin pari!

Tulikohan tässä oltua liian tosikkomainen? Mutta kyllä kai sotaromaaninkin kirjoittajalla pitää olla homma hanskassa?
MSi

Wexi Korhonen Sky Divers - Tappajat taivaalta WSOY

Tähti on syttynyt! Vai onko? Olemmeko saamassa korkean tason jännitys- ja seikkailukirjailijan? Wexi Korhonen ei sitä vielä ole ensimmäisen kirjansa perusteella, mutta hänellä on siihen erinomaiset mahdollisuudet.

Tappajat taivaalta kertoo erittäin todenmukaisesti ja pääpiirtein asiantuntevasti, kuinka pääesikunnan tiedustelujohtoon kuuluva everstiluutnantti paljastuu lännen agentiksi ja joutuu pidätetyksi Neuvostoliitossa. On siinä valtiojohtolla nikotte-

lemista! Laskuvarjojääkärikoulun erikoisryhmä Sky Divers saa tehtäväkseen asian hoitamisen.

Puolet kirjasta kuvaa ryhmän valmistautumista tehtävään, harjoittelua ja hyppyjä. Erittäin kiinnostavasti. Toinen puoli on varattu itse tehtävän suorittamiseen. Vielä kiinnostavammin. Kirjan idea on sotilaasta ehkä hieman haettu, mutta jos se unohdetaan, niin toteutus on hyvä.

Kuitenkin kiroilu ja sukupuolielinten toiminta tuntuu nousevan jossain vaiheissa liian pinnalle. En jaksa uskoa, että Laskuvarjojääkärikoulussa näin vahvaa kieltä alinomaa käytetään. Ja vaikkapa käytettäisiinkin, niin kirjoitettuna se tuskin vaikuttaa samalla tavalla. Kirjallisessa kaunomaalailussa Kor-

honen menee joskus hieman liian pitkälle tyyliin: "Männynneulaset pistivät sarveiskalvoihin kuin satatuhatta keihästä." Hän iskeytyi ojaan kuin pommi ja lensi varjon vetämänä kuin kulmikkaasti pyörivä pärekori." "Varjo painui mäntymetsään kuin tuulen viemä paskapaperi." - Kun tällaisia on viisikin peräjälkeen, sillä ei ole enää vaikutusta lukijaan, pikemminkin se tuntuu hakkaavalta ja pitkästyttävältä.

Suurimpana asiavirheenä pidän sitä, että tiedustelupäällikkö on johtamassa retkeä Rovaniemeltä, tai kuulemassa sen tuloksia, vaikka Tsekkoslovakian kriisi on juuri puhkeamaisiltaan. - Muuten luen Korhosen seuraavan teoksen mielelläni.

MSi

PIIKKIÖN OSUUSPANKKI

21500 PIIKKIÖ
Puh. 921-725210 ja 726022
Johtaja suoraan puh. 921-725080

JUUPAJOEN OSUUSPANKKI

Korkeakoski puh. 935-81 311
Salokunta puh. 81 718

YPÄJÄN OSUUSPANKKI

32100 Ypäjä
Puh. 923-73 871

KEITELEEN OSUUSPANKKI

72600 Keitele
Puh. 978 - 52 151

IITIN OSUUSPANKKI

KAUSALA
☎ 951 - 60 610

MUROLEEN OSUUSPANKKI

34410 Murole
Puh. 934-60 913

PÄLKÄNEEN OSUUSPANKKI

36600 Pälkäne
Puh. 936 - 3336

NURMEKSEN OSUUSPANKKI

Porokylä - Nurmes
Puh. 976-20800

58. Kadettikurssi 10 vuotta

58. kurssi Ähtärissä

Viime kevään aikana täyttyi 10 vuotta kadettikurssi 58:n luutnantin virkaan nimittämisestä. Tapausta juhlittiin kahdessa osassa. Varsinaista vuosipäivää 26.3. vietimme yhdessä kummikurssin (kadettikurssi 8) ja kurssin johtajamme, majuri Martti Ericssonin kanssa vakiintuneen tavan mukaan Kadettikoululla ja Katajanokan Kasinolla.

Kadettikoululla aloitettiin vuosipäivän vietto suorittamalla molempien kadettikurssien kunnianosoitus sankariaulassa. Kurssimme kadettiväpäely, kapteeni Ari Sorvali laski kadettikurssin kukkavihon. Koruttomman, mutta juhlallisen tilaisuuden jälkeen kadettiväly, kapteeni Jukka Hietalan johdolla kiersimme KadK:n tiloissa ja tutustuimme koulun uuteen äänidiaksesi. Kummikurssimme jäi kaipaamaan Kadettimuseota ja sen muistoja elvyttäviä esineitä, mutta kuunteli kiinnostuneena selvitystä opetusohjelmista. Tilaisuus KadK:lla päättyi yhteiseen kahvitilaisuuteen KadK:n ruokalassa.

Monivivahtaisen bussi- ja kävelyretken jälkeen päädyimme päivälliselle Katajanokan Kasinolle, jonne kurssin Perinteiden Isä, kapteeni Risto Noopila toivotti kurssiveljet ja kunniavieraat tervetulleiksi. Päivällisen ja

sen jälkeisen illanvieton aikana palautettiin mieliin monia yli 10 vuotta sitten tapahtuneita sattumia sekä vaihdettiin viimeisimmät kuulumiset.

Reserviin siirtyneiden FINNAIRin lentoperämiesten ja Kuivaniemen rakennustarkastajan mukanaolo antoi miellyttävän lisävärin muuten harmaiseen joukkoomme. Tilaisuuksiin osallistui ko päivänä lähes puolet kurssiltamme valmistuneista ja yli puolet kummikurssimme nykyisestä rivivahvuudesta.

Kurssin 10-vuotisjuhlan toinen vaihe toteutettiin Ähtärin Mesikämmenessä 5.-6. toukokuuta. Lauantaina aamupäivällä suoritettuun kokoontumisajoon osallistui 39 kadettiveljeä vaimoineen ja lapsineen. Kahvitilaisuuden ja koko perheen elokuvaesityksen jälkeen ohjelmassa oli kurssikokous vaimojen ja lasten rentoutuessa ulkoilun, uinnin tai levon merkeissä.

Kurssikokous päätti, että kadettikurssi 58:n seuraava juhlatilaisuus on 5 vuoden kuluttua, vuonna 1989. Kurssikokous muisti kadettikouluaikeisia esimehiään ja kummikurssia tervehdyssähkeillä. Kurssi sai vastaanottaa tervehdyssähkeet kenrm Heinrichsilta ja evl Ahlqvistilta sekä useilta YK:n palve-

luksessa olevilta kurssiveljiltä. Kurssikokous päättyi Kadettiopilaskuntamme puheenjohtajan, kapteeni Jaakko Harjan tarjoamiin syntymäpäiväkuohuviineihin.

Iltajuhlalle Mesikämmen tarjosi näyttävät puitteet, mutta liian lyhyen illan yökerhoa olisi tarvittu illan pidentämiseksi. Aurinkoinen sunnuntai alkoi eläinpuistokierroksella, joka oli kaikkien mielestä virkistävä ja miellyttävä tapa valmistautua kotimatalle. Sunnuntailounaan jälkeen oli edessä eron hetki ja

mieleen hiipi haikeus siitä, että kaikki oli ohitse liian nopeasti. Kaikkien mielessä oli kuitenkin ajatus siitä, että ensikerralla uudestaan ja toivottavasti hiukan suuremmalla joukolla.

Allekirjoittanut kiittää juhlatilaisuuksiin osallistuneita mielenkiinnosta ja juhlatoimikunnan jäseniä pyyteettömästä työstä kurssijuhlien onnistumiseksi sekä pyytää anteeksi tämän kirjoituksen konseptin katoamisen aiheuttamaa viivettä kirjoituksen julkaisemisessa.

Kadetti 5817

26. Kadettikurssi!

Arvoisille kurssiveljille ilmoitetaan, että 26. kadettikurssi tekee aiemmin sovittuun suunnitelman mukaisesti puolisoineen juhlanan kevätretken Ahvenanmaalle 19.-20.5.1985. Tarkemmin retkestä, ohjelmasta, kustannuksista ym:sta tiedotetaan kullekin henkilökohtaisesti maaliskuun vaihteessa lähetettävällä kirjeellä. Merkitse jo nyt tämä mielenkiintoinen tapahtuma kevätjuhlaasi!

Toivotaan, että herrat kaaderit informoivat matkasta myös kurssiveljijemme leskiä, jotka ovat tervetulleita mukaan. Niitä, joiden osoite on muuttunut toukokuun -83 jälkeen, pyydetään tiedotusten perille-tulon varmistamiseksi ilmoittamaan uusi osoitteenne kurssin yhteysmiehelle Esko Virolaiselle, os. Uittamontie 13 E, 00940 Hki, puh. 309161.

Runsasta osanottoa toivotaan!

Tervehdyskäynti Kaunialassa

Helsingin kadettiipiirin sisällä oli jo pitempään kytenyt ajatus tervehdyskäynnistä ja ohjelman viemisestä sotiemme veteraaneille ja nimenomaan heistä vuosikymmenien pituista vaikean sotavamman taakkaa itsensä kantaville veljillemme, sotainvalideille Kaunialaan.

Jäsenkunnasta tullee aloitteen pohjalta kytkettiin suunnitelmiin myös käynti Kuusikodissa. Pienempänä kohteena tämä muodosti eräänlaisen "kenraali-harjoituksen", joka oli todella antoisa ja mielinpainuva. Kuusikoti on Espoossa sijaitseva alunperin jääkäreille suunniteltu yksinäisten miesten vanhuudenkoti. Jääkäreiden rivien harvetessa tulivat joukkoon vapaus-soturit ja sitten viime sotien ve-

teraanit. Tästä noin kuudenkymmenen miehen joukosta löytyi myös entisiä kaadereita. Vieraat otettiin kiitollisin mielin vastaan.

Ohjelman järjestelyt hoiti sekä Kuusikodissa 27.11.1984 että Kaunialassa 11.12.1984 kaaderijaoston puheenjohtaja everstiluutnantti Paavo Salonen, ja vierailun ydinjoukon muodostivat piirin puheenjohtaja eversti Arvo Lauri sekä sihteeriksi kapteeni Matti Orlamo. Varsinaisen viih-teellisen ohjelman loivat kadettiipiirin läheiset avustajat Kadettikuoro lukemattomille kaaderipolville tutun johtajansa Urpo Jokisen johdolla sekä Sotilasmusiikkikoulun nuorekas soittokunta luutnantti Pertti Ukkosen johdolla. Nämä nuoret miehet val-

loittivat salintäyteisen kuulijakunnan tavalla, joka sai pakostakin jotain kihoamaan sivusta-seuraajan silmäkulmaan. Tuon yleisön pääosan muodostivat Kaunialassa vaikeavammaiset, heistä monet pyörätuoleissaan. Vierailijalle oli yllätys myös runsas naisten joukko. Hoitajien lisäksi oli mukana sotavammaisia naisia ja sotainvalidien puolisoja.

Kaunialan vierailun yhdeksi kohokohdaksi muodostui myös kadettiipiirin jäsenistöä edustaneen majuri Niilo Tarvajärven mukanaolo. Tarva muisteli menneitä huumorin välke silmäkulmassaan ja sydämen lämmöllä. Kadettikouluaika, sotatapahtumat, ilmoittautumiset Suomen Marsalkalle olivat kertomuksen punaisena lankana, joka jäi var-

masti myös Kadettikuoron nuorkaisten mieliin.

Oli itsestään selvää, että Kadettiipiiri halusi kiittää ja onnitella juuri tässä ympäristössä Niilo Tarvajärveä, joka oli 6.12. viettänyt 70-vuotispäiväänsä. Yhtä selvää oli, että Kaunialan veteraanit, heidän toverikuntansa, halusi kaikesta sydämestään kiittää ja onnitella Tarvaa, jonka osuus sotavammasairaalan keräyksessä ja monissa muissa vaiheissa on ollut keskeinen ja näkyvä. Sekä Kaunialassa että Kuusikodissa otetaan vieraat lämpimästi vastaan. Helsingin Kadettiipiiri aikoo käydä siellä toistekin, mutta sinne kannattaa mennä myös muiden yhteisöjen puitteissa.

A.L.

Kadettikuoro ja Sotilasmusiikkikoulun orkesteri vastasivat ohjelmas-ta.

Tarva on ollut mukana mm. Kaunialan keräyksissä.

KADETTI-KUNTA ry:n VUOSIKOKOUS

pidetään lauantaina 9.3.1985 klo 10.00 Taistelukou-lulla Hyrylässä. Kokouksessa käsitellään sääntöjen 12.§:ssä mainitut asiat. Valtakirjojen tarkastus al-kaa klo 08.30.

Hallitus

Satama- ja merihinauksia

ALFONS HÅKANS

TURKU-ÅBO

MS KRAFT	4600 HP
MS HURTIG	2500 HP
MS FART	1300 HP
MS TRITON	1500 HP
MS JEPPE	250 HP

KADETTI-KUNTA

HALLITUS

Puheenjohtaja kenrm M Vanonen
Varapuheenjohtaja evl N Palmén

VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja kenrl J Pajula

TOIMISTO

Toiminnanjohtaja kom R Waris
Toimistonhoitaja rva M Lehtinen

KADETTIPIIRI

Helsinki	kapt	M Orlamo
Itä-Uusimaa	kapt	P Enlund
Lahti	ltn	K Karmala
Hämeenlinna	kapt	J-P Mustonen
Länsi-Uusimaa	ylil	Ö Björkman
Riihimäki	ylil	A Salo
Turku	ylil	T Rouhiainen
Niinisalo	ylil	M Soini
Säkylä	ltn	M Vihottula
Pirkka-Häme	kapt	E Helorinne
Keski-Suomi	kapt	S Liettu
Pohjois-Kymenlaakso	ltn	M Vainonen
Etelä-Karjala	ylil	M Keskinen
Mikkeli	ylil	J Riikonen
Savonlinna	kapt	R Natunen
Hamina	kapt	L Lind
Kuopio	maj	J Ruutu
Pohjois-Karjala	kapt	R Uusitalo
Vaasa	ylil	I Vakkuri
Seinäjäki	kapt	E Nurmiranta
Kokkola	maj	K Pökkä
Oulu	ltn	R Lankila
Kainuu	ylil	E Hartikainen
Lappi	ylil	T Härkönen
Kadettioppilaskunta	kad	P Kurronen

OSOITE

SKK. PL 266, 00171 HKI
Vemmelsäärent. 6 B 7, 02130 Espoo

PUHELIN

90-177 791
(t) 90-765 066

Viipurint. 21 A 7, 13210 HML.....

917- 68 771

Punavuorenk. 14 B 32, 00150 HKI

90-665 137
90-665 739

OSOITE

PEknto-os, PL 919, 00101 HKI	90-625 801
I-USpE, PL 45, 04301 Hyrylä.....	90-255 233
HämRJP, PL 6, 15701 Lahti	918- 40 811
PsPrE, PL 5, 13701 Parolannummi	917-207 218
UudPr, PL 5, 10641 Dragsvik	911- 13 760
Ek/Viesti R, PL 5, 11311 RMK	914- 35 071
TurItPsto, PL 5, 20811 Turku	921-359 200
SatTR, PL 5, 38841 Niinisalo	930- 36 050
PorPr, PL 5, 27911 Huovinrinne	938- 70 200
TamISpE, PL 37, 33541 Tampere	931-615 440
Tyypälänt. 13 C 14, 40250 JKL	941-261 200
SalItPsto, PL 122, 45101 KVL	951- 21 161
Upseerit. 4 A 4, 53900 LPR	953- 12 900
SavPr, PL 5, 50151 Mikkeli	955- 10 222
SavISpE, PL 12, 57101 SVL	957- 22 704
Sibeliuksenk. 1bB 13, 49400 Hamina	952- 43 020
SKSIE, PL 80, 70101 Kuopio	971-222 422
PL 15, 81701 Lieksa	973- 80 171
VaaRPsto, PL 61, 65101 Vaasa	961-114 361
SeiSpE, PL 100, 60101 SJK	964- 21 983
KokSpE, PL 24, 67101 Kokkola	968- 14 466
OullItPsto, PL 335, 90101 Oulu	981-224 833
Rak 3 E 28, 87600 Kajaani	986- 25 751
RovItPsto, PL 5, 96961 ROI	960- 61 451
KadK, PL 7, 00861 HKI	90- 68 601

**Painotuotteet
palvelevasta painotalosta!**

Loimaan Kirjapaino

KARTANOMÄENKATU 4, 32200 LOIMAA

Marskin muisteloista

Viime numerossa oli piirretty luonnekuvaa Mannerheimista hänen adjutanttinsa, kenraalimajuri Ragnar Grönvallin muistikuvien perusteella. Siihen oli lipsahtanut tavallista enemmän painovirheitä, jotka osittain saattoivat alentaa kirjoituksen arvoa. Haastateltava ei ollut kuitenkaan niihin syyppää. Toimitus valittua mutta ei selitä syntyneitä virheitä, jotka eivät kuitenkaan ole johtaneet väärinkäsityksiin.

ROIHUVUOREN SEURAKUNTA

Tulisuontie 2 00820 Helsinki 82
Puh. 783407

Kadettikoulu sijaitsee Santahaminassa seurakuntamme alueella. Kotiseurakunta kiittää Kadettikoulua ja Kadettikuntaa hyvästä yhteistyöstä ja toivottaa onnea tulevaisuudelle.

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimintie 14 A
Vaihde 641 945
(Tehd. Kalkku 931-430 444)

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimv. 14 A
Växel 641945
(Fabr. Kalkku 931-430 444)

OY *KREUTO* AB

RAKENNUSINSINÖÖRIURAKOITSIJA

Vattuniemenkatu 12
00210 Helsinki 21

— VOITEIDEN VOIDE —

WETTERI OY

OULU KUUSAMO

Oy STOCKFORS Ab
LOVIISA — MUSTIO — PYHTÄÄ

RAKENNUSTUOTANTO

Päättäjäin ja tekijäin lehti

SUOMEN
RAKENNUSTEOLLISUUSLIITTO

WALKI

paperia
kartonkia
pakkauksia

YHTYNEET PAPERITEHTAAT OY

ITSE ASIASTA

Ylennetty kenraalimajuri

Vesterinen Veikko Väi- nämö 396. 6.12.1984

Ylennetty everstiksi

Pärssinen Juho Antero 45.k. 10.12.1984

Ylennetty everstiluutnantiksi

Moisander Ilkka Juhani 49.k. 1. 1.1985
 Heikkinen Matti Tapio 39.k. 1. 2.1985
 Isosomppi Sakari Ensio 52.k. 1. 2.1985
 Kiesi Kalevi Antero 51.k. 1. 2.1985
 Kurki Kari Martti 45.k. 1. 2.1985
 Marila Kaarle Ilkka Olavi 49.k. 1. 2.1985
 Nurminen Riku Hannu Erik 47.k. 1. 2.1985
 Peltoniemi Erkki Mikael 50.k. 1. 2.1985
 Rantakari Risto Kalevi 49.k. 1. 2.1985
 Tuominen Seppo Ilari 51.k. 1. 2.1985
 Viitasaari Yrjö Johannes 49.k. 1. 2.1985

Ylennetty komentajaksi

Rasku Risto Tapio 35.mek. 1. 1.1985
 Martikainen Jorma Olavi 35.mek. 1. 2.1985
 Varjola Paavo Johannes 31.mek. 1. 2.1985

Ylennetty majuriksi

Haikio Jarmo Juhani 51.k. 6.12.1984
 Hallivuori Matti Juhani 50.k. 6.12.1984
 Heikkilä Pekka Juhani 51.k. 6.12.1984
 Hervos Pekka Juhani 51.k. 6.12.1984
 Hietalahti Martti Antero 49.k. 6.12.1984
 Honkonen Keijo Juhani 51.k. 6.12.1984
 Häkkinen Niilo Pekka Taavetti 51.k. 6.12.1984
 Hälvä Eero Kalevi 51.k. 6.12.1984
 Hämäläinen Keijo Kalevi 48.k. 6.12.1984
 Kaski Olavi Iisakki 51.k. 6.12.1984
 Koskinen Pauli Vihtori 51.k. 6.12.1984
 Kovanen Jorma Juhani 51.k. 6.12.1984
 Kuusela Juhani 52.k. 6.12.1984
 Lehto Ismo Harri 51.k. 6.12.1984
 Leinonen Ilkka Jaakko Sakari 51.k. 6.12.1984
 Manni Risto Valter 50.k. 6.12.1984
 Maunu Lassi Paavo 50.k. 6.12.1984
 Mustonen Jukka-Pekka 51.k. 6.12.1984
 Mäntylä Markku Juhani 51.k. 6.12.1984
 Nurmela Otto Arto 45.k. 6.12.1984
 Poutiainen Heikki Kalevi 51.k. 6.12.1984
 Pylkkänen Paavo Esko Iivari 51.k. 6.12.1984
 Pöntynen Markku Untamo 51.k. 6.12.1984
 Reis Henri Tapani 46.k. 6.12.1984
 Renvall Torsten Gudmund 49.k. 6.12.1984
 Rusama Kari Juhani 51.k. 6.12.1984
 Salo Tapio Matti 51.k. 6.12.1984
 Sampola Pertti Antero 46.k. 6.12.1984
 Seppänen Matti Ilmari 50.k. 6.12.1984
 Tiittanen Raimo Armas 51.k. 6.12.1984
 Tukeva Tarmo Jukka Tapani 47.k. 6.12.1984
 Tunkelo Arvi Johannes 50.k. 6.12.1984
 Vapaavuori Arto 51.k. 6.12.1984

Vitikka Juhani Kalervo 50.k. 6.12.1984
 Yli-Perttula Markku Sakari 51.k. 6.12.1984
 Ylä-Käpölä Markku Juhani 50.k. 6.12.1984
 Pentti Veikko Aaron 52.k. 1. 1.1985
 Ilveskoski Ahti Olavi 55.k. 1. 2.1985
 Kepponen Seppo Vilho Ilmari 55.k. 1. 2.1985
 Kiiski Seppo Tapio 51.k. 1. 2.1985
 Kiviranta Heikki Olavi 51.k. 1. 2.1985
 Manninen Jorma Kalevi 52.k. 1. 2.1985
 Peltola Jarmo Nestori 55.k. 1. 2.1985
 Peltola Yrjö Juho Päiviö 55.k. 1. 2.1985
 Pulkka Kalevi Johannes 51.k. 1. 2.1985
 Salminen Hannu Juhani 53.k. 1. 2.1985
 Tolvanen Osmo Johannes 57.k. 1. 2.1985
 Tyrväinen Risto Perttu Tapani 55.k. 1. 2.1985
 Vartiainen Matti Johannes 55.k. 1. 2.1985

Ylennetty komentajakapteeniksi

Konttinen Harri Uolevi 37.mek. 1. 1.1985
 Toivonen Eero Einar Kalevi 35.mek. 31. 1.1985
 Väänänen Eero Tapani 40.mek. 1. 2.1985

Ylennetty kapteeniksi

Suutarinen Timo Kyösti Tapani 61.k. 6.12.1984
 Niitynperä Oiva Tapio 61.k. 1. 1.1985
 Tavia Esko Johannes 61.k. 1. 1.1985
 Gröhn Seppo Juhani 61.k. 1. 2.1985
 Haaksiala Jukka Antero 61.k. 1. 2.1985
 Heinijoki Veli-Matti 61.k. 1. 2.1985
 Hilden Kari Pekka Juhani 61.k. 1. 2.1985
 Huttunen Raimo Jaakko H 61.k. 1. 2.1985
 Ikonen Mauri Tapio 61.k. 1. 2.1985
 Jalarvo Jarmo Sakari 61.k. 1. 2.1985
 Johansson Ensio Anselmi 61.k. 1. 2.1985
 Kallio Reino Antero 61.k. 1. 2.1985
 Keskinen Märkku Pauli Tapio 61.k. 1. 2.1985
 Kämäräinen Erkki Juhani 61.k. 1. 2.1985
 Lahti Markku Tapani 61.k. 1. 2.1985
 Lairio Timo Valtter 61.k. 1. 2.1985
 Leinonen Voitto Tapio 61.k. 1. 2.1985
 Nurmi Ari Lauri 61.k. 1. 2.1985
 Närä Hannu Johannes 61.k. 1. 2.1985
 Otranen Erkki Aulis Tapio 61.k. 1. 2.1985
 Pihlajaniemi Martti Eino 61.k. 1. 2.1985
 Pulsa Harri Esko Tapani 61.k. 1. 2.1985
 Rautava Pekka Tapio 61.k. 1. 2.1985
 Saarinen Eino Johannes 61.k. 1. 2.1985
 Saarinen Hannu Mikko Eerik 61.k. 1. 2.1985
 Salonen Pentti Tapani 61.k. 1. 2.1985
 Salonen Raino Johannes 61.k. 1. 2.1985
 Snäkin Veli Matti 61.k. 1. 2.1985
 Suoraniemi Ismo Jaakko 61.k. 1. 2.1985
 Vauhkonen Pekka Heikki A 61.k. 1. 2.1985
 Wahlgren Pekka Väinö 61.k. 1. 2.1985

Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Alafuzoff Georgij 46.mek. 1. 2.1985
 Iire Veikko 46.mek. 1. 2.1985
 Väänänen Mauri Jarmo Olavi 46.mek. 1. 2.1985

Myönnetty ero

Komdri Kuparinen Teuvo Ilmari 25.mek. 1. 4.1985
 Evl Harras Antero Harri Johannes 49.k. 1. 2.1985
 Evl Hujanen Aarno Aulis 44.k. 1. 2.1985
 Evl Kausto Matti Kalevi 48.k. 1. 2.1985
 Evl Keskinen Matti Juhani 47.k. 1. 2.1985
 Evl Miettinen Aku Olavi 47.k. 1. 2.1985
 Evl Vikström Juhani 45.k. 1. 2.1985
 Evl Huttunen Pertti Päiviö 39.k. 1. 4.1985

Evl Turunen Raimo Ilmari	45.k.	1. 5.1985
Maj Tuominen Tapani Lauri Iisakki	49.k.	1. 1.1985
Maj Laurinen Markku Olavi	49.k.	1. 2.1985
Maj Niemi Aatos Samuli	47.k.	1. 2.1985
Maj Pukkinen Jussi Olavi	45.k.	1. 2.1985
Maj Rautio Paavo Eerikki	50.k.	1. 2.1985
Maj Hirvonen Eino Armas Juhani	51.k.	1. 3.1985
Maj Suorauma Pekka Kalevi	31.mek.	1. 3.1985
Maj Kauppinen Matti Antero	46.k.	1. 4.1985
Maj Savaste Kaarlo Ilmari	49.k.	1. 4.1985
Maj Maraste Risto Juhani	49.k.	1. 5.1985
Maj Mäki Juhani Ilmari	50.k.	1. 5.1985
Maj Söderström Klaus Gustaf	50.k.	1. 5.1985
Maj Turtia Matti Olavi	47.k.	1. 5.1985
Maj Kasanko Juhani	46.k.	1. 7.1985
Kapt Alanen Pertti Johannes	61.k.	1.12.1984
Kapt Korttila Heikki Kullervo	56.k.	1. 1.1985
Kapt Eilu Kalevi Kustaa	51.k.	1. 3.1985
Kapt Nuotio Jarmo Juhani	48.k.	1. 3.1985
Kapt Kinkku Pekka Juhani	50.k.	1. 5.1985
Kapt Tuomainen Kari Lennart	50.k.	1. 5.1985
Kaptl Toivonen Eero Einar Kalevi	35.mek.	1. 2.1985
Ylii Saarimäki Kaarlo Olavi	61.k.	1. 4.1985

JÄSENMAKSU

Vuoden 1985 jäsenmaksu päätetään vuosikokouksessa, jonka jälkeen maksukortit postitetaan. Hallitus tulee esittämään jäsenmaksuksi edelleen 60 mk, jota myös valtuuskunta on kokouksessaan 23.11.1984 päättänyt suositella.

Jäsenmaksukortiston tietokonekäsittelystä ja toisaalta yli 60-vuotiaiden jäsenten vapaaehtoisesta maksuhalukkuudesta johtuen maksukortit lähetetään kaikille, mutta sääntöjen 19. §:n mukaisesti jäsenmaksu on VAPAAEHTOINEN kuusikymmentä (60) vuotta täyttäneille.

Tässä yhteydessä todettakoon kiitollisuudella, että valtaosa yli 60-vuotiaista on myös vuonna 1984 maksanut vapaaehtoisen jäsenmaksun ja sillä on ollut erittäin huomattava merkitys Kadettikunnan taloudelle.

Hallitus

TUKIMAKSU

Entiseen tapaan Kylkiraudan N:o 1/1985 mukana on kuitti "Tukimaksu Kadettikunnan maanpuolustus- aatteellisen työn hyväksi", jota mahdollisimman monen toivotaan käyttävän sopivaksi katsomallaan rahamäärällä.

Hallitus

MERKKIPÄIVÄLUETTELO 1985 korjauksia

50 v

Mäkinen, Pertti Aatto Ilmari maj 44.k 19.3.85, myös matrikelissa virheellisesti 13.3.

Talamo, Leo Juhani 43-6. 10.8.1985 puuttuu edellisessä numerossa olleesta luettelosta

Pulli, Erkki Ilmari maj 45.k 13.9.85, puuttuu edellisessä numerossa olleesta luettelosta.

Matrikelin ennakkotilausaika päätymässä

Matrikelityö etenee hyvää vauhtia. Toimittajamme ahertavat korkeapaineen alaisina matrikelivastauksiemme kimpussa. Osa tiedoista ja valokuvista on jo ehtinyt Kainuun Sanomien Kirjapainon käsittelyyn. Tuloksia alkaa siis vähitellen näkyä. Mittava yrityksemme on vakaasti purjehtimassa kohti määräänpäätään. "Kadettiupseerit 1920-1985" on käsissämme tämän vuoden lopulla.

Ilahduttavan moni on jo ilmaissut halunsa saada matrikelimme omaan hyllynsä. Useimmat ovat valinneet edullisen ennakkotilausvaihtoehdon, 135,- mk (+ 15,- mk lähetys- ja postikuluja). Se on hyvä ratkaisu, 25 %:n etu on tuntuva. Moni on jo maksanutkin. Tämä valintahan edellyttää

m a k s u a
1 . 3 . 1 9 8 5 m e n -
n e s s ä .

Huolehtinette etunne saadaksenne maksusta ajallaan.

Tämän lehden mukana on tilillepanokortti tilausmaksun hoitamiseksi. Sitä käyttäen matrikelin voi myös vielä tilata ennakkohintaan riippumatta kyseilyssä ottamastaan kannasta. Oleellista on, että ennakkotilausmaksu hoidetaan erpäpäivään mennessä. Myöhemminkin kirjan toki voi tilata. Hinta on silloin 180,- mk (+ 15,- mk) postiennakkolla kirjan valmistuttua.

Matrikelin kannattaa tilata juuri nyt. Edullisempaa tilaisuutta ei tule edes muutamana vuoden kuluttua. Julkaisusuunnitelmaan ei nimittäin sisälly alennusmyyntiä päinvastaisista huhuista huolimatta. Kirja on tarkoitettu pysymään nykyisten ja tulevien upseerien saatavilla vuosia eteenpäin arvonsa säilyttäen. Se tarjonnee myös vankan perustan mahdollisille tuleville matrikelihankkeillemme. Sen soisi kuluvan jokaisen kadettiupseerin käsissä.

Kauppaneuvos Werner Hacklinin säätiö upseerikoulutuksen edistämiseksi

jakaa tutkimusapurahoja. Ne myönnetään yleensä stipendinä suoritettua tutkimustyöstä ja vain poikkeustapauksessa avustuksena tekeillä olevaa, anomuksen yhteydessä tarkoin selostettua työtä varten.

Palkittavaksi ja lunastettavaksi esitettävät työt sekä apuraha-anomukset tulee lähettää säätiön hallitukselle 1.5.1985 mennessä osoitteella

Eversti Matti Aaltonen
Pääesikunnan koulutusosasto
PL 919, 00101 Helsinki

Ote säätiön säännöistä:

2 §.

Säätiön tarkoituksena on edistää sotilaallista kokemusta omaavien kyvykkäiden Suomen upseerien mahdollisuuksia seurata sotataidon kehitystä tutkimustyön muodossa. Tätä tarkoitusta se totuttaa muun muassa

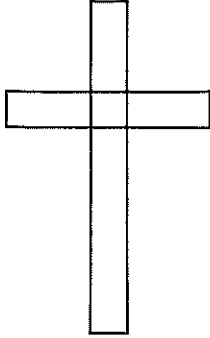
- 1) myöntämällä apurahoja ja stipendejä kotimaassa ja ulkomailla

la suoritettavia sotatieteellisiä tutkimuksia varten;

- 2) myöntämällä erikoistapauksissa opintoavustuksia ulkomailta tapahtuvaa jatko- tai erikoiskoulutusta varten;

- 3) myöntämällä poikkeustapauksissa epurahoja sotatieteellisille yhdistyksille julkaisutoimintaa ja krijoituspalkkiota taikka muita säätiön tarkoitusta suoranaisesti edistäviä tarkeitoksia varten.

IN MEMORIAM

**Komentaja
Nyman
Stig Theodor**
s 30. 4.1911
k 3.11.1984
Kad N:o 139
7.merikurssi

**Majuri
Railonkoski
Martti Yrjö**
s 16. 5.1917
k 5.11.1984
Kad N:o 1751
23.kurssi

**Eversti
Ulfsson
Erik Bernhard**
s 16.10.1898
k 27.11.1984
Kad N:o 22
1.kurssi

**Everstiluutnantti
Korhonen
Unto Kalervo**
s 19. 6.1911
k 24.11.1984
Kad N:o 1850
24.kurssi

**Everstiluutnantti
Jyrhämä
Jussi Antero**
s 25. 7.1920
k 1.12.1984
Kad N:o 2281
26.kurssi

**Eversti
Rautavaara
Kaarlo August**
s 25. 2.1898
k 8.12.1984
Kad N:o 817
13.kurssi

**Majuri
Kiitanlinna
Raimo Jyrki**
s 26.10.1929
k 11.12.1981
Kad N:o 3181
33.kurssi
(tieto 16/1-85)

**Everstiluutnantti
Rajakaltio
Johan Vilhelm Abraham**
s 31. 7.1908
k 14.12.1984
Kad N:o 876
14.kurssi

**Eversti
Aarnio
Matti Armas**
s 24. 2.1901
k 16.12.1984
Kad N:o 483
8.kurssi

**Majuri
Nikkola
Pentti Iisakki**
s 26. 7.1917
k 30.12.1984
Kad N:o 1895
24.kurssi

**Eversti
Pesonius
Veikko Valter Olavi**
s 3. 8.1906
k 4. 1.1985
Kad N:o 576
10.kurssi

John Nurminen Oy

Pasilankatu 2, 00240 Helsinki 24
puh. 15071

Palvelupisteet: Forssa, Hamina, Hanko, Helsinki-Lento, Hyvinkää, Jyväskylä, Kotka, Kouvolaa, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Loviisa, Mäntyluoto, Porvoo, Rauma, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vainikkala.

SINUNKIN VERESI
VOI PELASTAA
IHMISHENGEN

PIENELLÄ VAIVALLA
HYVÄ MIELI

SUOMEN
PUNAISEN RISTIN
VERIPALVELU

FINNBOARD

Eteläesplanadi 2, puh. vaihde 661 381
00100 HELSINKI 10

KALAYHTYMÄ OY

Iso-Heikkiläntie 7 20200 Turku 20
Puh. 921 - 306 444

VEIKKA-NEULE OY

36600 Pälkäne
Puh. 936-2191

Oy Kalamiehet Ab — Kalatukkuhalli

00500 Helsinki 50. Puh. 716 699

OLMARK OY

35320 Hirsilä
Puh. 935 - 1101

SUOMEN TUULILASIMYYNTI OY

Juvan Teollisuuskatu 25 C
02920 Espoo 92
Puh. (90) 844144

PAIMION VESI JA LÄMPÖ

21530 Paimio
Puh. (921) 732 249

Lappeenrannan Rautakauppa Oy

Kauppakatu 32 53100 Lappeenranta 10
Puh. 953-15870

Painamisen laatua

Painoratas Oy

Suvilahdenkatu 6 C 00500 Hki 50 puh. 738755

VAAHTERAKATU 24 MIKKELI
PUH. 955-366 533, 365 611, 360 233
(Konevuokraamo)

SUOMENSELÄN SANOMAT

maan suurin paikallislehti

Virtaintie 40
34800 Virrat

TEOLLISUUDELLE

TYÖSTÖ-, MUOVI-, KIRJAPAINO-,
PAPERINJALOSTUS- JA VOIMALAITOSKONEITA

TEOLLISUUSTEKNIikka OY
VENEENTEKIJÄNTIE 8 • 00210 HELSINKI 21
PUHELIN 692 3051 • TELEX 12-1714 MCHNS SF

SUOMENMAA

Keskustapuolueen pää-äänenkannattaja
Helsinki

– päivän politiikan tietopaketti –

Suomen Turkistehdas Oy Finska Pälsfabriken Ab

Turkistie 3
13210 Hämeenlinna 21
Puh. 917-23 154

ARVELIN OY

Niemenkatu 77
15210 Lahti 21
Puh. 918 - 510 300

Valmetin Laivateollisuus Oy

Pansio 20100 Turku 10
Puh. 921-401444

Yksilö Avainasiak

VAIN YHDYSPANKISSA

**Juusto, voi
ja maito
-peruskunto
aito!**

